

*Projekt finansowany ze środków budżetu Miasta Krakowa
zrealizowany przez Małopolską Organizację Turystyczną*

RUCH TURYSTYCZNY W KRAKOWIE W 2006 ROKU

RAPORT KOŃCOWY

opracowany
przez ekspertów z:
Akademii Ekonomicznej w Krakowie,
Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie,
Wyższej Szkoły Turystyki i Ekologii w Suchej Beskidzkiej

**Kierownik projektu:
dr Krzysztof Borkowski**

Zespół:
Prof. dr hab. Tadeusz Grabiński
dr Renata Seweryn
mgr Andrzej Gut - Mostowy
mgr Leszek Mazanek
mgr Anna Wilkońska

Koordynator MOT
mgr Jolanta Kobus
mgr inż. Jan Wiczorkowski

Konsultacja naukowa projektu:
Prof. dr hab. Anna Nowakowska

KRAKÓW 2006

MAŁOPOLSKA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

SPIS TREŚCI

Metodologia badań	s. 3
Analiza liczby korzystających z bazy noclegowej w mieście Krakowie w latach 2001 – 2006 .	s. 5
Analiza danych miesięcznych	s. 5
Analiza danych kwartalnych	s. 24
Analiza danych rocznych	s. 28
Wielkość ruchu turystycznego w Krakowie w latach 2003 – 2006	s. 31
Szacunkowa liczba gości odwiedzających Kraków w latach 2003-2006	s. 31
Szacunkowa liczba turystów w Krakowie w latach 2003-2006	s. 31
Charakterystyka osób przyjeżdżających do Krakowa	s. 34
Kryterium geograficzne	s. 34
Kryterium demograficzne	s. 41
Kryterium społeczne	s. 43
Kryterium ekonomiczne	s. 45
Analiza informacji dot. pobytu w Krakowie	s. 46
Struktura odwiedzających według towarzystwa w trakcie podróży	s. 48
Noclegi w Krakowie	s. 58
Baza noclegowa wykorzystywana przez odwiedzających podczas pobytu w Krakowie	s. 59
Kwoty wydatkowane podczas pobytu turystycznego w Krakowie	s. 66
Ewentualne możliwości zwiększenia wydatków przez odwiedzających Kraków	s. 73
Organizator przyjazdu do Krakowa	s. 74
Wykorzystane przez odwiedzających Kraków źródło informacji o mieście	s. 78
Częstotliwość wizyt w Krakowie osób odwiedzających	s. 82
Sposób spędzania czasu w Krakowie deklarowany przez turystów krajowych i zagranicznych	s. 83
Sposób spędzania czasu deklarowany przez turystów z krajów najliczniej odwiedzających Kraków w 2006 roku	s. 86
Usługi turystyczne Krakowa w opinii odwiedzających miasto	s. 89
Zainteresowanie odwiedzających Kraków w 2006 roku usługami pilotów, przewodników i instruktorów	s. 97
Ocena wysokość cen do jakości usług	s. 99
Odwiedzane miejsca przez respondentów poza Krakowem	s. 100
Atrakcje wskazywane przez respondentów w Krakowie	s. 101
Atrakcje poza Krakowem odwiedzane przez respondentów	s. 102
Czego brakowało gościom podczas pobytu w Krakowie	s. 103
Pozytywne aspekty pobytu w Krakowie	s. 103
Negatywne aspekty pobytu w Krakowie wskazane przez respondentów	s. 104
Potencjalne atrakcje znajdujące się w kręgu zainteresowań respondentów	s. 105
Czy odwiedzający poleci Kraków swoim znajomym?	s. 106
Deklaracja ponownych odwiedzin Krakowa przez gości przebywających w mieście w 2006 r.	s. 107
Wnioski z badań w 2006 r.	s. 109

Metodologia badań

W 2006 r. już po raz czwarty, na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa, został przeprowadzony według jednej metody badawczej, pomiar ruchu turystycznego w Krakowie. Ten stały od kilku lat systematycznie prowadzony monitoring pozwala na coraz lepsze poznanie rynku turystycznego przyjazdowego do Krakowa. Celem głównym postawionym w niniejszych badaniach ruchu turystycznego było otrzymanie obrazu wielkości i jakości turystyki przyjazdowej do Krakowa.

Badania, których wyniki prezentuje niniejszy Raport w swoich założeniach miały na celu:

1. Oszacowanie wielkości i struktury przyjazdów gości do Krakowa w podziale na odwiedzających krajowych i odwiedzających zagranicznych.
2. Scharakteryzowanie struktury społeczno – przestrzennej odwiedzających Kraków krajowych i międzynarodowych.
3. Scharakteryzowanie odwiedzających krajowych i międzynarodowych z punktu widzenia ich motywacji i struktury przyjazdów.
4. Określenie przeciętnego poziomu wydatków poniesionych w trakcie pobytu.
5. Badanie zachowań odwiedzających, sposobu spędzania czasu, stopnia satysfakcji co do jakości oferty turystycznej regionu, bezpieczeństwa, czystości itp., odniesienia jakości świadczonych usług do obowiązujących cen.

Do oszacowania wielkości ruchu turystycznego przyjazdowego wykorzystano kilka źródeł informacji – publikowane dane GUS za 8 miesięcy roku 2006, dane z obiektów noclegowych, w których przeprowadzono wywiady ankietowe, dane dotyczące przewozów pasażerskich z lotniska Kraków-Balice. Należy nadmienić, że metodologia w tym zakresie nie została dopracowana i wymaga rozszerzenia o kolejne źródła, chociażby o statystyki transportu oraz uwzględnienie wyjazdów w badaniach budżetów gospodarstw domowych mieszkańców Polski.

Minimalną liczebność próby oraz operat losowania ustalono w oparciu o dane GUS z roku 2006, dotyczące wykorzystania obiektów noclegowych zbiorowego zakwaterowania. Ustalono, że próba o liczebności $n=3500$ osób gwarantuje dokładność oszacowania na poziomie 3%. Przyjęto schemat losowania warstwowego (11 warstw), gdzie warstwę stanowił rodzaj obiektu (hotele, motele, pensjonaty, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, pokoje gościnne, campingi, pola biwakowe, ośrodki kolonijne, inne obiekty) proporcjonalnie do liczby osób korzystających z noclegów. Uznano, że połowa ankiet (wywiadów) zostanie przeprowadzona w obiektach noclegowych, a druga część w atrakcjach (lub w ich pobliżu) turystycznych miasta. Po wstępnej selekcji merytorycznej i formalnej wyeliminowanoankiety nie spełniające założonych wymogów jakościowych. Ostatecznie do analizy przyjęto 3242ankiety.

Badania ruchu turystycznego w Krakowie zostały przeprowadzone w pięciu turach czasowych (II i III kwartał)w okresie od miesiąca maja do miesiąca września 2006r. Badania były przeprowadzone pomiędzy 10 a 22 każdego miesiąca.

Miejsca badawcze zostały dobrane do przeprowadzenia badań na bazie poprzednich doświadczeń Małopolskiej Organizacji Turystycznej przy przeprowadzaniu badań w latach 2003 – 2005. Obiekty i miejsca zostały dobrane losowo, tak, aby reprezentowane były wszystkie rodzaje obiektów noclegowych w Krakowie oraz charakterystyczne atrakcje. Przyjęty w badaniach system zbierania danych ankietowych opierał się na informacjach uzyskiwanych bezpośrednio w obiektach zakwaterowania oraz miejscach najbardziej popularnych, będących atrakcją turystyczną. Listę tych miejsc ustalili eksperci.

Badanymi byli odwiedzający Kraków krajowi i międzynarodowi tj. turyści, (co najmniej z jednym noclegiem) oraz odwiedzający jednodniowi, którzy przybyli w celu poznawczym, wypoczynkowym, zawodowym, religijnym, rodzinnym, zdrowotnym itp., a ich

pobyt nie przekraczał 90 dni. W badaniach pominięto przyjazdy, które wiązały się ze stałą pracą lub nauką w mieście.

Ankietowanie polegało na przeprowadzeniu wywiadu bezpośredniego według przygotowanego wcześniej kwestionariusza ankietowego, przez przeszkolonych ankierów w okresie obejmującym badania zgodnie z opracowaną instrukcją oraz szczegółowo omówioną podczas szkolenia ankierów.

Podstawowe zasady prowadzenia wywiadów:

- respondentami byli odwiedzający krajowi i międzynarodowi
- wszystkie osoby, z którymi przeprowadzano wywiady miały powyżej 16 lat
- w przypadku ankietowania rodziny badaniem obejmowano tylko 1 przedstawiciela rodziny
- w przypadku ankietowania grupy zorganizowanej badaniem obejmowano co najwyżej 2 dorosłe osoby
- w przypadku ankietowania turysty obcojęzycznego po ustaleniu języka, którym posługiwał się turysta, ankier przekazywał mu szablon ankiety w danym języku a sam zaznaczał odpowiedzi na ankiecie w wersji polskiej.

Ankieta składała się z następujących części:

- metryczki, w tym numeru ankiera, daty pobrania próby, kolejnego numeru ankiety, miejsca pobrania próby (miejscowość, ulica, obiekt)
- części merytorycznej, na która składało się 30 pytań
- charakterystyki respondenta, w tym miejsce zamieszkania, dane demograficzne, społeczne i ekonomiczne.

Ankiety są wprowadzane do sieciowego systemu przetwarzania danych ankietowych znajdujących się w założonej bazie. Wykonawcą systemu była firma Multimedia Kraków. Istotą tego systemu było udostępnienie narzędzi tabulacji poprzez Internet dla osób upoważnionych, które mają możliwość wykonywania dowolnych obliczeń według indywidualnych potrzeb. System zapewnia:

- podgląd ankiet źródłowych,
- eksport danych oraz słowników (nazwy wariantów pytań) do postaci tekstowej lub w formacie csv (Excel) w dwóch wersjach – zbiór danych pierwotnych (27 pytań) oraz zbiór danych kodowanych (102 pytania),
- parametryzację zakresu analizy (analiza całego zbioru ankiet lub dowolnie zdefiniowanych podzbiorów na podstawie wskazanych wariantów poszczególnych pytań ankiety, np. tylko dla kobiet, tylko dla cudzoziemców, tylko dla cudzoziemców w określonym wieku, itd.),
- automatyczną lub arbitralnie ustaloną kategoryzację pytań mających charakter ilościowy (wydatki, wiek, liczba dni pobytu),
- wyznaczanie tzw. marginesów (rozkładów brzegowych) dla wskazanych pytań kodowanych wraz z możliwością ich prezentacji graficznej w postaci wykresu kolumnowego lub słupkowego,
- wyznaczanie tablic kontyngencji dla dowolnych par pytań kodowanych, z szerokim zakresem analizy (liczebności absolutne, udziały względem ogólnej liczby ankiet, względem sum kolumn lub względem sum wierszy, liczebności teoretyczne, parametry charakteryzujące stopień zależności między rozpatrywanymi pytaniami - test i składowe statystyki chi kwadrat, statystyka U, współczynnik korelacji Pearsona).

System dostępny jest na witrynie <http://pollster.hybrid.pl> a jego wersję demonstracyjną (dla 10% danych ankietowych) można uruchomić po podaniu hasła **MOT** oraz nazwy użytkownika **MOT**. Rejestracja użytkowników z pełnymi uprawnieniami do całego zbioru danych dokonywana jest przez MOT.

Analiza liczby korzystających z bazy noclegowej w mieście Krakowie w latach 2001 – 2006

Punktem wyjścia analizy są informacje udostępnione przez Urząd Statystyczny w Krakowie o liczbie korzystających z noclegów w obiektach noclegowych turystyki w ujęciu miesięcznym w latach 2003-2006 oraz w ujęciu kwartałów w latach 2001-2006. Uzyskane wyniki, w połączeniu z danymi otrzymanymi w drodze badań ankietowych przeprowadzonych w latach 2003-2006 przez MOT, zostały wykorzystane do szacowania wielkości ruchu turystycznego w Krakowie w roku 2006 w różnych układach.

Analiza danych miesięcznych

W opracowaniu dotyczącym prognozy liczby turystów w Krakowie w roku 2005 (w podziale na turystów krajowych i zagranicznych) posłużono się danymi Urzędu Statystycznego w ujęciu miesięcznym za rok 2004 oraz za miesiące styczeń-sierpień 2005. Na podstawie tych danych oszacowano liczbę korzystających z noclegów w miesiącach wrzesień-grudzień 2005, przyjmując założenie, że w ostatnich miesiącach 2005 roku będzie miał miejsce taki sam przyrost liczby korzystających z noclegów jaki faktycznie występował przez pierwsze 8 miesięcy 2005 roku, z uwzględnieniem wskaźników sezonowości. Pozwoliło to na ustalenie prognozy liczby turystów dla roku 2005.

Obecnie można zweryfikować poprawność tej prognozy i – w przypadku pozytywnej oceny przyjętej metody - wykorzystać ten sam algorytm predykcji na rok 2006, jak również ocenić rząd dokładności założonego sposobu wnioskowania.

W tab. 1 podano przewidywane i faktyczne liczby korzystających z noclegów (w tys.) oraz błędy tych prognoz (absolutne i procentowe) dla dwóch ostatnich lat analizy – 2004 i 2005 r. Dokładność tych prognoz była wysoka. Błąd dla liczby turystów ogółem w roku 2004 wynosił 1,8%, a w roku 2005 tylko 0,7%. W przypadku turystów krajowych i zagranicznych błędy te były nieco większe, ale nie przekraczały 3,5%. W roku 2005 rząd dokładności prognoz dla turystów ogółem był większy niż w roku 2004, natomiast błędy szacunku liczby turystów krajowych i zagranicznych były podobne, z tym, że liczbę turystów krajowych niedoszacowano o 2,6% natomiast liczbę turystów zagranicznych – przeszacowano o podobną wielkość 2,8%. W roku 2004 wszystkie szacunki były w niewielkim stopniu niedoszacowane.

Tabela 1. Prognozowana i faktyczna liczba korzystających z noclegów w m. Krakowie w latach 2004-2005

Turyści	2004				2005			
	Progn.	Fakt.	Błąd	Błąd	Progn.	Fakt.	Błąd	Błąd
	(tys.)			(%)	(tys.)			(%)
Ogółem	992	1 010	-18	-1,8	1 182	1 174	8	0,7
Krajowi	423	438	-15	-3,4	454	465	-11	-2,4
Zagraniczni	569	572	-3	-0,5	728	708	20	2,8

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli 2 podano roczne indeksy dynamiki jakimi posługiwano się w prognozowaniu liczby turystów ogółem, krajowych i zagranicznych oraz faktyczne indeksy jakie odnotowano na podstawie danych Urzędu Statystycznego w dwóch ostatnich latach. Rząd dokładności jest tu podobny jak w przypadku danych z tab. 1. W roku 2004 miał miejsce wzrost liczby korzystających z noclegów ogółem nie o 17,9% ale o 20,6% (różnica 2,7%), natomiast w roku

2005 odchylenie było mniejsze i wynosiło tylko 1,2%. Odnotowano także zmniejszenie błędu szacunku indeksu dynamiki dla turystów krajowych (z 4,6% do 2,1%). W roku 2005 zwiększył się natomiast błąd szacunku indeksu dynamiki dla turystów z zagranicznych z 0,9% do 4,1%.

Biorąc pod uwagę przytoczone wielkości błędów prognoz, nie przekraczających generalnie 5%, można stwierdzić, że przyjęta metoda prognozowania była obciążona stosunkowo niewielkim błędem. Dlatego też w dalszych rozważaniach wykorzystano identyczną procedurę prognozowania wielkości ruchu turystycznego dla całego roku 2006 opartą na szacunkach liczby turystów w miesiącach IX-XII 2006 roku w połączeniu z faktycznymi danymi WUS w miesiącach I-VIII 2006 roku.

Tabela 2. Prognozowane i faktyczne roczne indeksy dynamiki (%) w zakresie liczby korzystających z noclegów w m. Krakowie

Turyści	2004/2003			2005/2004		
	Progn.	Fakt.	Różnica	Progn.	Fakt.	Różnica
Ogółem	117,9	120,6	-2,7	117,4	116,2	1,2
Krajowi	103,6	108,2	-4,6	104,3	106,4	-2,1
Zagraniczni	131,4	132,3	-0,9	127,9	123,8	4,1

Źródło: Opracowanie własne

Na dzień sporządzenia prognozy dostępne były informacje za miesiące styczeń-sierpień 2006 roku. Wyznaczone na podstawie pierwszych ośmiu miesięcy ruchome indeksy dynamiki w latach 2003-2006 zebrano w tabeli 3. Jak można zauważyć ma miejsce spadek tempa wzrostu liczby korzystających z noclegów ogółem – w ostatnim roku o ponad 10%, przy czym objawił się on głównie w segmencie turystów zagranicznych (spadek indeksu dynamiki o ponad 20%). Natomiast obserwuje się nieznaczny (ok. 4%) wzrost dynamiki liczby turystów krajowych.

Tabela 3. Ruchome indeksy dynamiki (%) liczby korzystających z noclegów w m. Krakowie w miesiącach styczeń-sierpień w latach 2003-2006

Turyści	2004/03	2005/04	2006/05
Ogółem	118,7	116,2	105,2
Krajowi	105,1	104,9	109,0
Zagraniczni	131,4	124,7	102,8

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli 4 przedstawiono dla porównania faktyczne indeksy dynamiki liczby turystów w ostatnich 4 miesiącach IX-XII w dwóch poprzednich latach. Porównując informacje z danymi zamieszczonymi w tabeli 3 trudno jest wskazać jednoznaczne prawidłowości. Na przykład dla turystów zagranicznych w roku 2004/2003 indeksy dynamiki w pierwszych 8 miesiącach są mniejsze niż w ostatnich 4 miesiącach, natomiast w roku 2005/2004 mamy do czynienia z sytuacją odwrotną.

Tabela 4. Ruchome indeksy dynamiki (%) liczby korzystających z noclegów w m. Krakowie w miesiącach wrzesień-grudzień w latach 2003-2005

Turyści	2004/03	2005/04
Ogółem	124,7	116,2
Krajowi	114,5	109,4
Zagraniczni	134,3	121,8

Źródło: Opracowanie własne

Dlatego też przyjęto, że w ostatnich miesiącach 2006 roku będzie miał miejsce **jednakowy przyrost** liczby turystów w każdej kategorii (ogółem, krajowi, zagraniczni) **na poziomie 9%** w stosunku do wielkości z roku 2005. Jest to prognoza raczej optymistyczna, która w połączeniu z relatywnie niewielkimi przyrostami liczby turystów w pierwszych 8 miesiącach 2006 roku, powinna niezbyt dużo odbiegać od faktycznych wielkości ruchu turystycznego w Krakowie w całym roku 2006.

Ostateczne indeksy dynamiki a skali całego roku wykorzystane do prognozowania wielkości ruchu turystycznego w m. Krakowie przedstawiono w tabeli 5. **Przyrost ogólnej liczby turystów założono na poziomie 6,5% w stosunku do roku ubiegłego.** W porównaniu z niezwykle wysokimi wzrostami w poprzednich dwóch latach (20,6% i 16,2%) może to się wydawać niewiele, ale należy pamiętać, że wielkość ruchu turystycznego w latach 2003-2005 ukształtowała się na bardzo wysokim poziomie i dlatego też dalsze, duże przyrosty ruchu turystycznego będzie coraz to trudniej uzyskiwać. W roku 2006 nie było także takich przesłanek wzrostu, jak zainteresowanie Polską w związku z jej wejściem do Unii Europejskiej, czy też pojawienie się wielu nowych, tanich linii lotniczych.

Niewątpliwie nowym zjawiskiem jest, na razie nieznaczny, sygnał ożywienia w m. Krakowie krajowego ruchu turystycznego. Indeks dynamiki w tym segmencie rynku turystycznego - 9% - jest wyższy od wielkości tego wskaźnika z poprzednich dwóch lat.

Natomiast wielkość zagranicznego ruchu turystycznego wzrosła tylko o niecałe 5%, ale należy uznać to za niezły wynik biorąc pod uwagę niezwykle wysokie przyrosty w poprzednich dwóch latach na poziomie 32% i 24%.

Tabela 5. Ruchome indeksy dynamiki (%) liczby korzystających z noclegów w m. Krakowie w latach 2003-2005

Turyści	2004/03	2005/04	2006/05
Ogółem	120,6	116,2	106,5
Krajowi	108,2	106,4	109,0
Zagraniczni	132,3	123,8	104,8

Źródło: Opracowanie własne

Przyjęte założenia doprowadziły do prognoz podanych w tabeli 7 i przedstawionych w różnych przekrojach na rys. 1-8. Na pierwszych trzech rysunkach (1-3) widoczne są wielkości ruchu turystycznego ogółem, turystów krajowych i zagranicznych według miesięcy w latach 2003-2006. Generalnie można powiedzieć, że pomimo pewnych, niewielkich rozbieżności, w całym analizowanym okresie nie obserwuje się wyraźnych różnic wielkości ruchu w jednoimiennych miesiącach. **Wyjątkiem od tej reguły jest rok 2006, w którym obserwuje się nietypową**

(w relacji do poprzednich lat) sytuację wyrażającą się w wyraźnym wzroście liczby turystów krajowych w dwóch miesiącach – w marcu i w sierpniu. Przełożyło się to także na ogólną liczbę turystów.

Z rys. 4 wynika, że – za wyjątkiem okresu zimowego (listopad-luty) – w pozostałych miesiącach wielkość zagranicznego ruchu turystycznego w m. Krakowie przekracza wielkość krajowego ruchu turystycznego. **Największe różnice na korzyść turystów zagranicznych mają miejsce w miesiącach lipiec - wrzesień z kumulacją w sierpniu.** W czerwcu obserwuje się wprawdzie nadwyżkę turystów zagranicznych, ale wyraźnie mniejszą niż w sąsiednich miesiącach – maju i lipcu.

Prawidłowości te potwierdzają także rysunki 5-8, na których przedstawiono liczby turystów krajowych i zagranicznych odrębnie dla każdego roku. Analiza tych wykresów wskazuje, że w latach 2005-2006 relacje między obydwoma segmentami ruchu turystycznego praktycznie nie zmieniły się. W roku 2003 miała miejsce nietypowa równowaga krajowego ruchu turystycznego w miesiącach IV-VI, która zaniknęła już w następnym roku.

Warto zwrócić uwagę, że w miesiącach zimowych (XI-II) w ostatnich dwóch latach następuje stopniowe wyrównanie się krajowego i zagranicznego ruchu turystycznego. W latach 2003-2004 w miesiącach zimowych miała miejsce lekka przewaga ruchu krajowego nad zagranicznym, natomiast w latach 2005-2006 przewaga ta praktycznie zaniknęła.

W skali całego roku wyraźna nadwyżka turystów zagranicznych nad turystami krajowymi pojawiła się w 2004 roku, pogłębiła w 2005 roku i nadal utrzymuje się w roku 2006 na wysokim poziomie (tabela 6).

Tabela 6. Nadwyżka turystów zagranicznych nad turystami krajowymi w m. Krakowie w latach 2003-2006 w skali roku

Rok	2003	2004	2005	2006
Wielkość	28 tys.	135 tys.	243 tys.	235 tys.

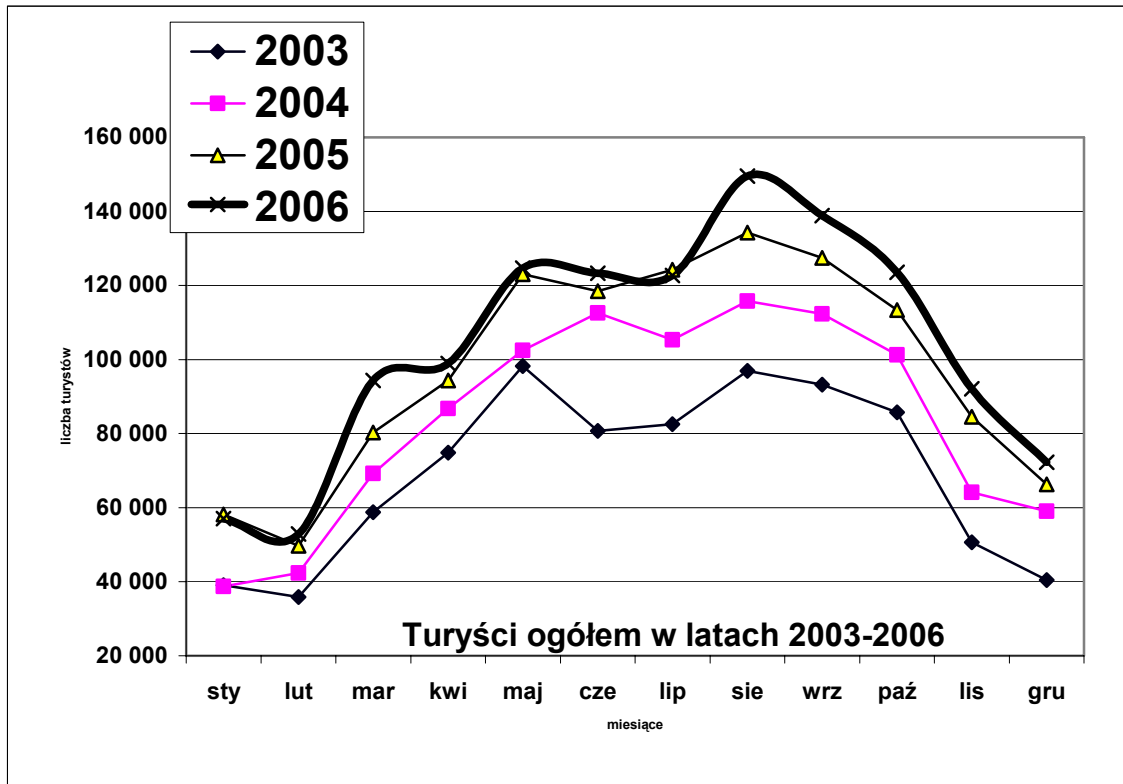
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7. Liczba korzystających z noclegów wg miesięcy w m. Krakowie w latach 2003-2006

M-c	2003			2004			2005			2006		
	Ogółem	Kraj.	Zagr.	Ogółem	Kraj.	Zagr.	Ogółem	Kraj.	Zagr.	Ogółem	Kraj.	Zagr.
sty	39 123	26 410	12 713	38 726	24 446	14 280	58 173	31 987	26 186	57 080	29 677	27 403
lut	35 894	24 304	11 590	42 355	27 449	14 906	49 683	27 797	21 886	52 864	27 076	25 788
mar	58 812	32 972	25 840	69 227	33 618	35 609	80 293	33 309	46 984	94 369	40 792	53 577
kwi	74 852	35 345	39 507	86 723	34 156	52 567	94 392	38 363	56 029	98 970	37 741	61 229
maj	98 219	48 750	49 469	102 521	45 860	56 661	123 046	42 825	80 221	124 655	47 588	77 067
cze	80 731	40 787	39 944	112 604	49 526	63 078	118 459	45 590	72 869	123 335	52 199	71 136
lip	82 546	32 090	50 456	105 322	36 867	68 455	124 219	38 710	85 509	122 657	42 310	80 347
sie	96 926	32 844	64 082	115 756	35 565	80 191	134 277	42 859	91 418	149 539	51 315	98 224
wrz	93 274	34 195	59 079	112 366	42 112	70 254	127 410	44 669	82 741	138 877	48 689	90 188
paź	85 756	41 683	44 073	101 299	40 710	60 589	113 332	46 099	67 233	123 532	50 248	73 284
lis	50 645	31 193	19 452	64 126	35 898	28 228	84 512	41 710	42 802	92 118	45 464	46 654
gru	40 436	24 039	16 397	59 020	31 448	27 572	66 266	31 731	34 535	72 230	34 587	37 643
Razem	837 214	404 612	432 602	1 010 045	437 655	572 390	1 174 062	465 649	708 413	1 250 226	507 686	742 540
Index (%)	100,0	100,0	100,0	120,6	108,2	132,3	116,2	106,4	123,8	106,5	109,0	104,8

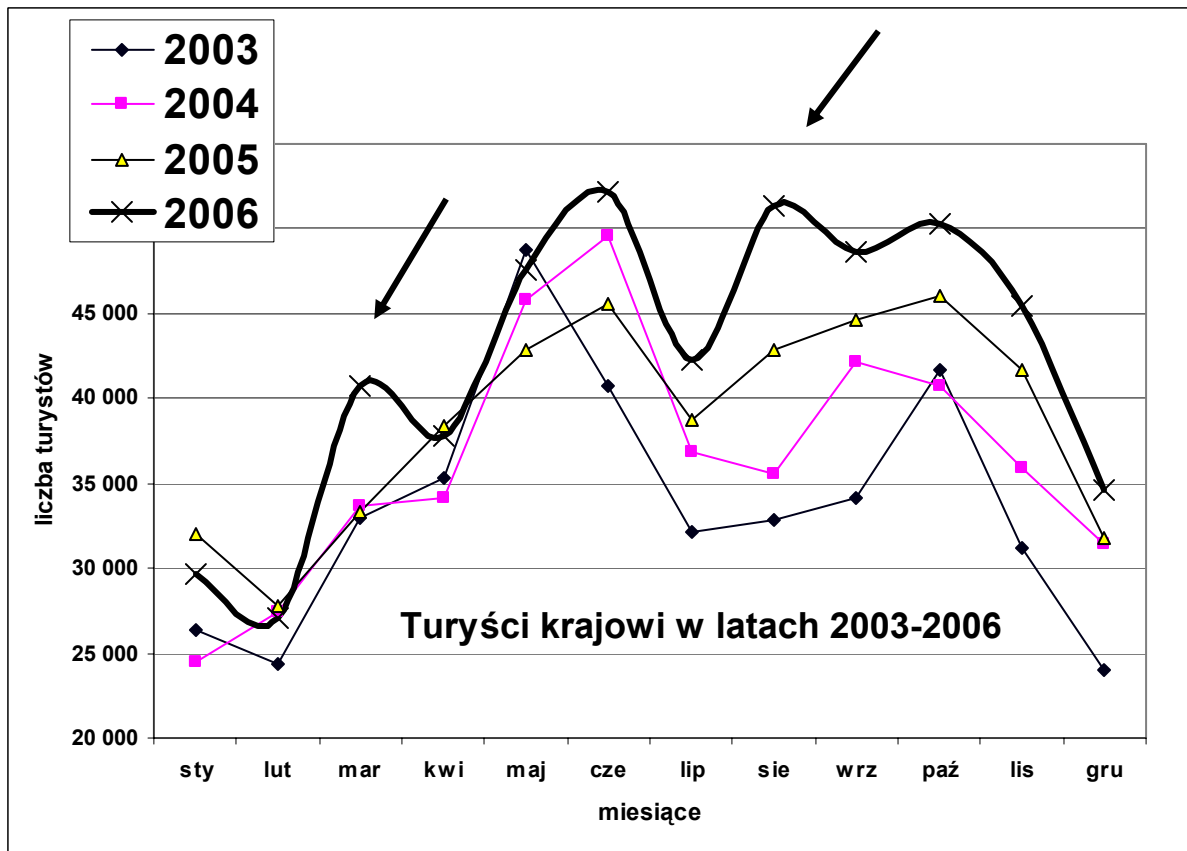
Źródło: Dane US w Krakowie

Rysunek 1. Liczba korzystających z noclegów ogółem w m. Krakowie w latach 2003-2006

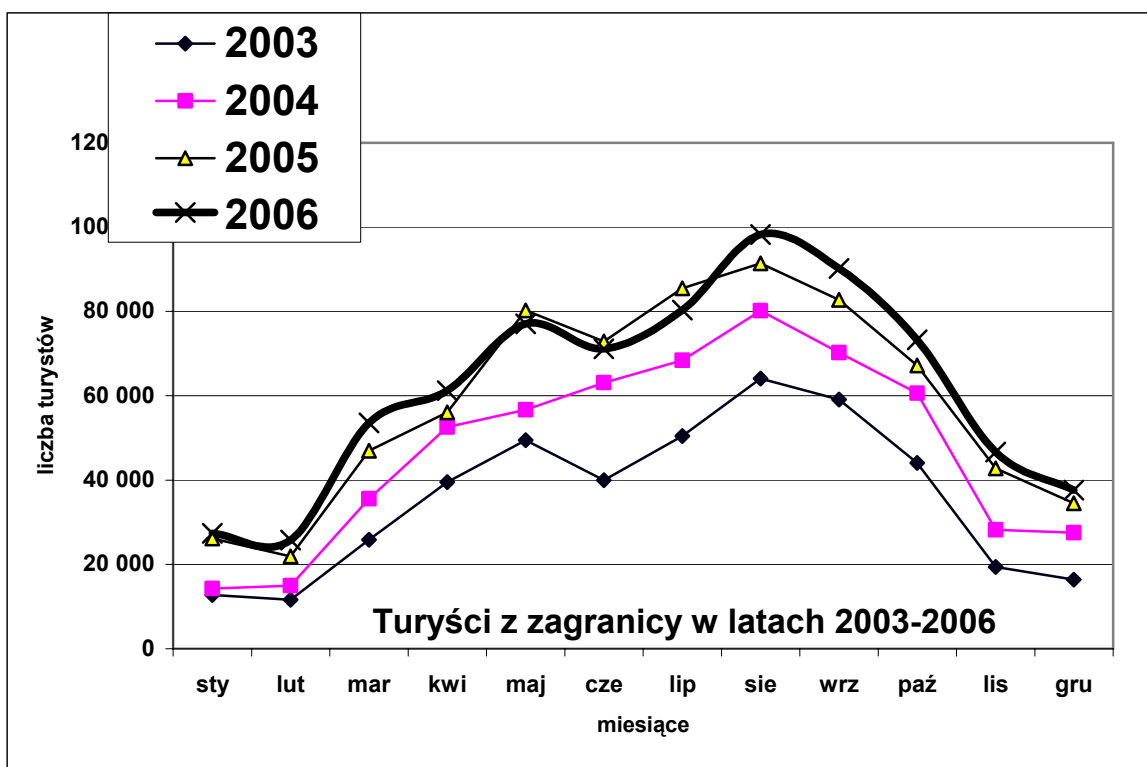
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 2. Liczba korzystających z noclegów (turyści krajowi) w m. Krakowie w latach 2003-2006

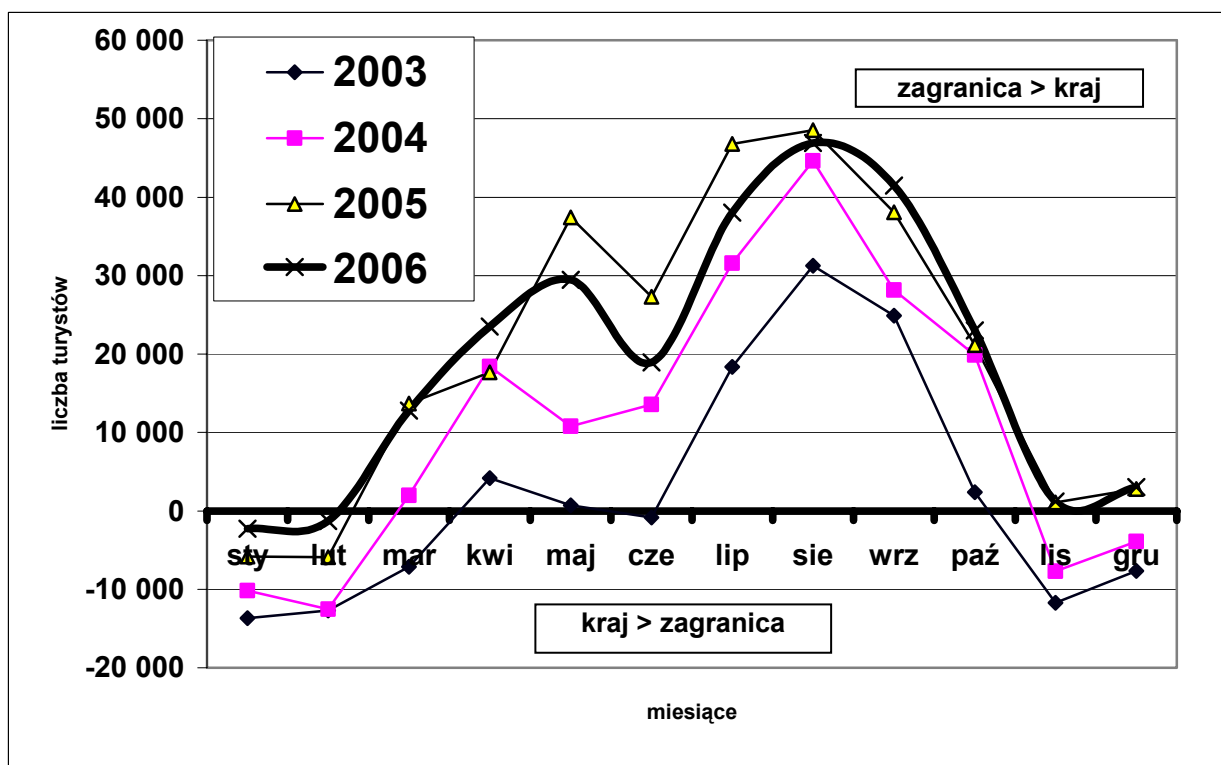
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 3. Liczba korzystających z noclegów (turyści z zagranicy) w m. Krakowie w latach 2003-2006

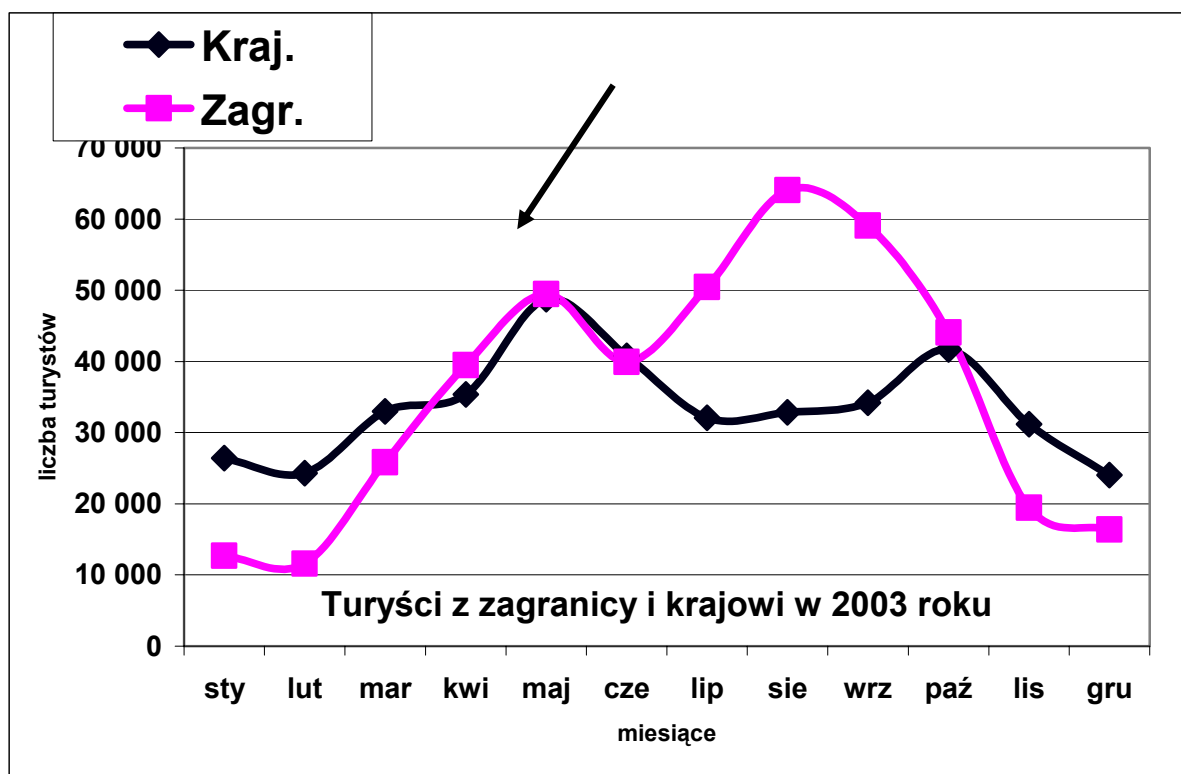
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 4. Różnica między liczbą turystów zagranicznych a liczbą turystów krajowych w latach 2003-2006

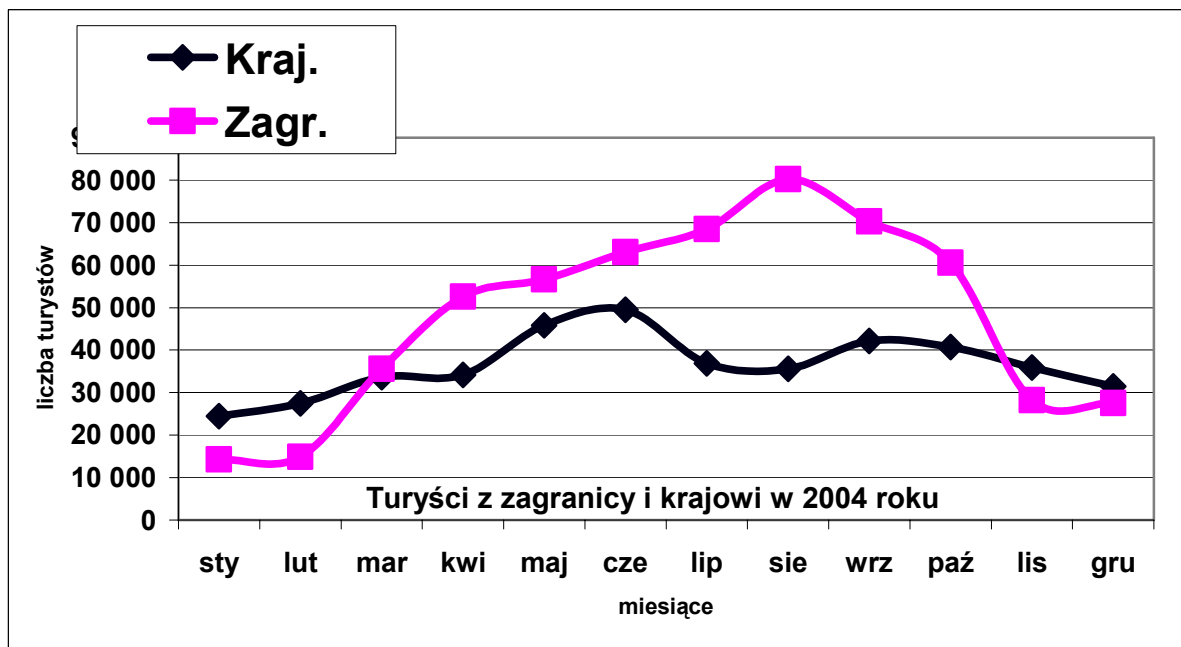
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 5. Liczba korzystających z noclegów (turyści zagraniczni i krajowi) w m. Krakowie w roku 2003

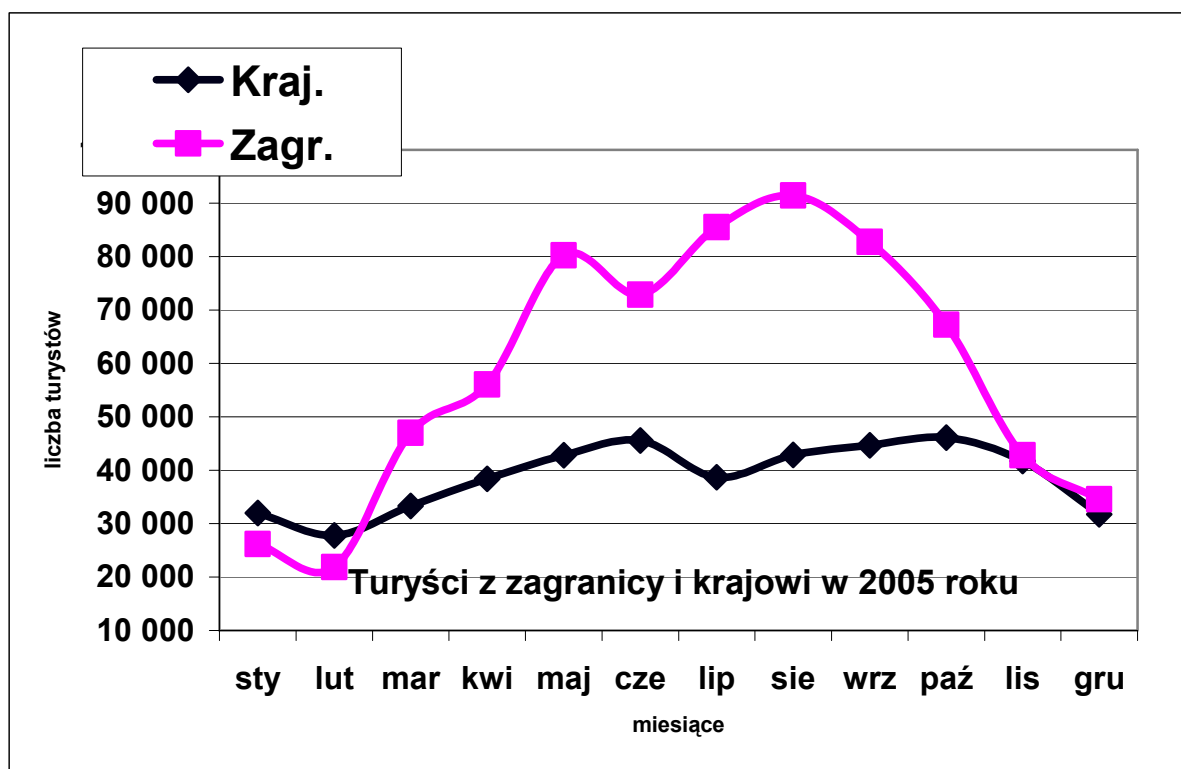
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 6. Liczba korzystających z noclegów (turyści zagraniczni i krajowi) w m. Krakowie w roku 2004

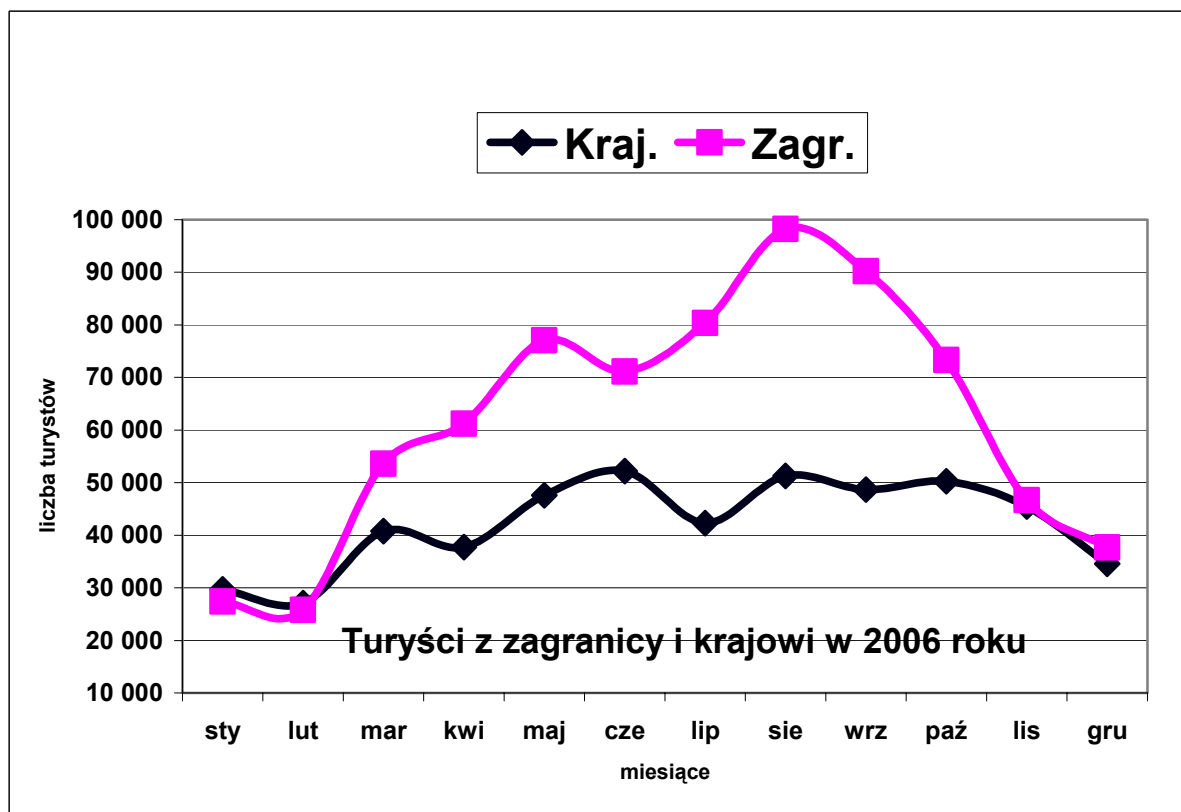
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 7. Liczba korzystających z noclegów (turyści zagraniczni i krajowi) w m. Krakowie w roku 2005

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 8. Liczba korzystających z noclegów (turyści zagraniczni i krajowi) w m. Krakowie w roku 2006

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8. Ruchome indeksy dynamiki (%) liczby korzystających z obiektów turystycznych w m. Krakowie dla turystów ogółem, krajowych i z zagranicy w latach 2003-2006

M-c	2004/03			2005/04			2006/05		
	Ogółem	Kraj.	Zagr.	Ogółem	Kraj.	Zagr.	Ogółem	Kraj.	Zagr.
sty	99,0	92,6	112,3	150,2	130,8	183,4	98,1	92,8	104,6
lut	118,0	112,9	128,6	117,3	101,3	146,8	106,4	97,4	117,8
mar	117,7	102,0	137,8	116,0	99,1	131,9	117,5	122,5	114,0
kwi	115,9	96,6	133,1	108,8	112,3	106,6	104,8	98,4	109,3
maj	104,4	94,1	114,5	120,0	93,4	141,6	101,3	111,1	96,1
cze	139,5	121,4	157,9	105,2	92,1	115,5	104,1	114,5	97,6
lip	127,6	114,9	135,7	117,9	105,0	124,9	98,7	109,3	94,0
sie	119,4	108,3	125,1	116,0	120,5	114,0	111,4	119,7	107,4
wrz	120,5	123,2	118,9	113,4	106,1	117,8	109,0	109,0	109,0
paź	118,1	97,7	137,5	111,9	113,2	111,0	109,0	109,0	109,0
lis	126,6	115,1	145,1	131,8	116,2	151,6	109,0	109,0	109,0
gru	146,0	130,8	168,2	112,3	100,9	125,3	109,0	109,0	109,0
Razem	120,6	108,1	132,2	116,2	106,4	123,7	106,3	108,6	104,5

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 9. Wskaźniki udziału turystów krajowych i z zagranicy w liczbie korzystających z obiektów turystycznych (%) w m. Krakowie w latach 2003-2006

M-c	Turyści krajowi				Turyści z zagranicy			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
sty	67,5	63,1	55,0	52,0	32,5	36,9	45,0	48,0
lut	67,7	64,8	55,9	51,2	32,3	35,2	44,1	48,8
mar	56,1	48,6	41,5	43,2	43,9	51,4	58,5	56,8
kwi	47,2	39,4	40,6	38,1	52,8	60,6	59,4	61,9
maj	49,6	44,7	34,8	38,2	50,4	55,3	65,2	61,8
cze	50,5	44,0	38,5	42,3	49,5	56,0	61,5	57,7
lip	38,9	35,0	31,2	34,5	61,1	65,0	68,8	65,5
sie	33,9	30,7	31,9	34,3	66,1	69,3	68,1	65,7
wrz	36,7	37,5	35,1	35,1	63,3	62,5	64,9	64,9
paź	48,6	40,2	40,7	40,7	51,4	59,8	59,3	59,3
lis	61,6	56,0	49,4	49,4	38,4	44,0	50,6	50,6
gru	59,4	53,3	47,9	47,9	40,6	46,7	52,1	52,1
Razem	48,5	43,4	39,8	40,6	51,8	56,8	60,4	59,4

Źródło: Opracowanie własne

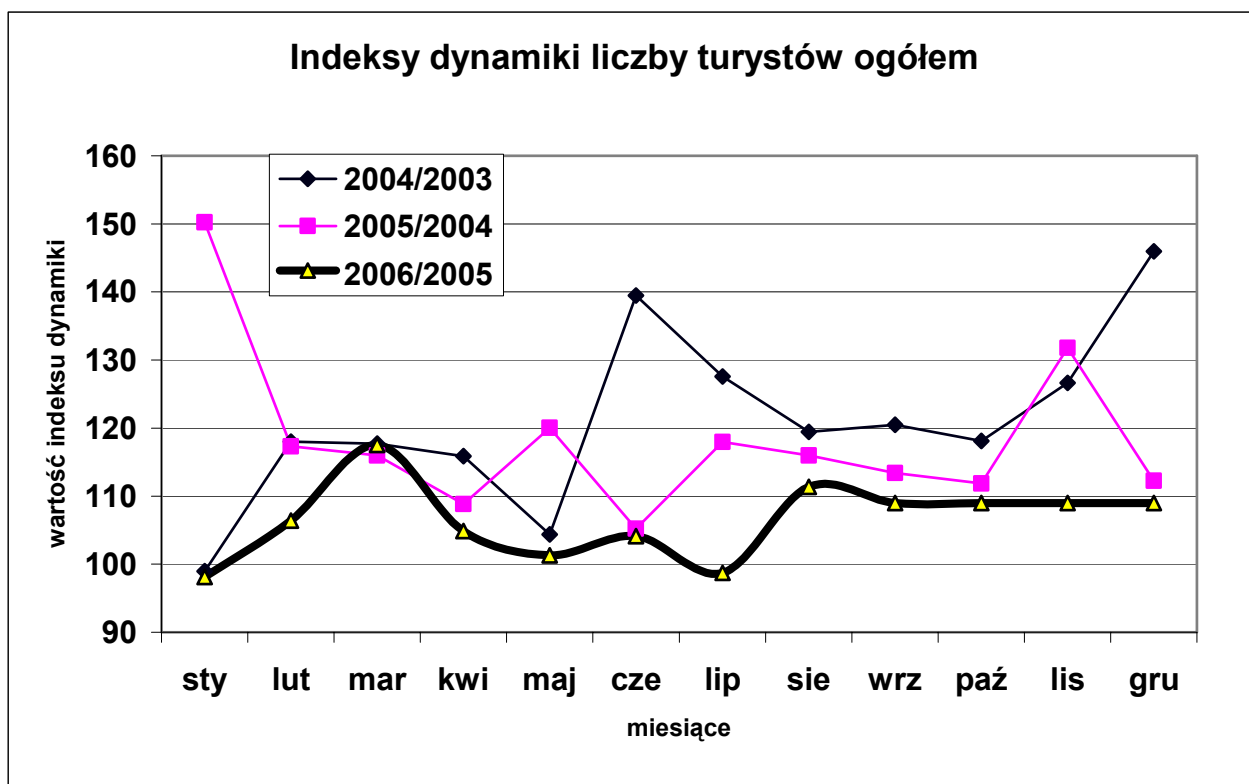
W tabeli 8 zamieszczono ruchome indeksy dynamiki liczby korzystających z noclegów w latach 2003-2006, natomiast na rysunkach 9-11 przedstawiono kształtowanie się tych indeksów odrębnie dla odwiedzających ogółem, krajowych i zagranicznych. Nie widać tu wyraźnych prawidłowości – indeksy te kształtują się w różnych miesiącach na różnym poziomie. W przypadku turystów zagranicznych w roku 2006 widoczny jest spadek indeksów dynamiki we wszystkich miesiącach, za wyjątkiem kwietnia i października. W przypadku turystów krajowych w roku 2006 widoczne są dwa maksymalne wzrosty – większy w marcu oraz nieco mniejszy w sierpniu.

W tabeli 9 zebrano wskaźniki udziału turystów krajowych i zagranicznych w ogólnej liczbie turystów w okresie 2003-2006. Struktura ta pokazana jest na rysunkach 12-14. Przytoczone rysunki potwierdzają wcześniejsze ustalenia dotyczące wyraźniej nadwyżki liczby turystów zagranicznych nad liczbą turystów krajowych, począwszy od marca aż do października. W pozostałych miesiącach XI-II notuje się równowagę (listopad – grudzień) względnie lekką przewagę (styczeń – luty) liczby turystów krajowych. W roku 2006 sytuacja w tym względzie praktycznie nie zmieniła się w stosunku do poprzednich lat.

Na koniec warto przeanalizować wskaźniki sezonowości dla wyróżnionych kategorii turystów i kolejnych lat. Wskaźniki te zebrano w tabeli 10 oraz zilustrowano na rysunkach 15-18 (dla poszczególnych lat) oraz na rysunkach 19-21 (dla poszczególnych kategorii turystów). Jak można zauważyć ruch turystyczny cechuje się dużą sezonowością – w szczycie wielkość ruchu przekracza przeciętny poziom o 40%-50%, natomiast z drugiej strony ruch może spaść do 30%-40% przeciętnego poziomu. Nieco większe są wskaźniki sezonowości dla turystów zagranicznych – minimalne na poziomie 30% a maksymalne na poziomie 160%-170%, natomiast mniejsze dla turystów krajowych – odpowiednio od 60% do 140%.

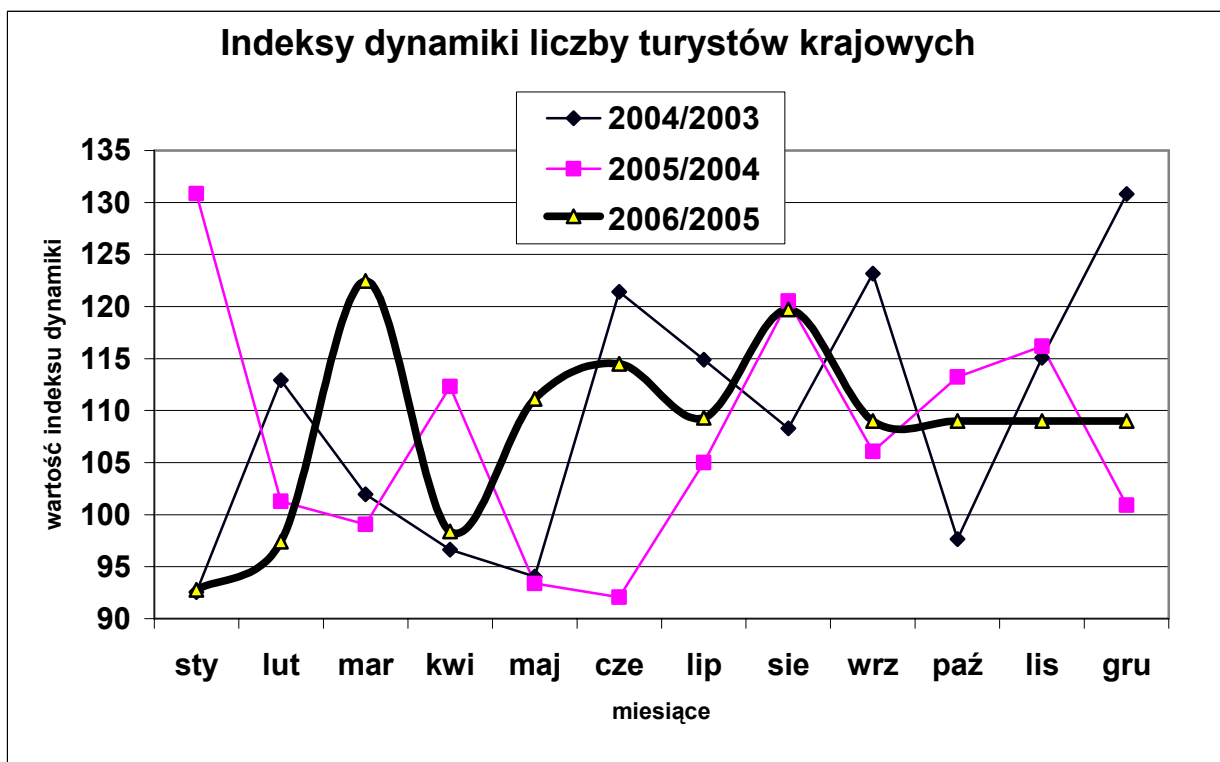
Zjawisko sezonowości ma charakter trwały – w analizowanym okresie praktycznie nie ma żadnych tendencji ani do spadku ani do wzrostu sezonowości (por. rysunek 19). Należy tu zastanowić się jak zwiększyć atrakcyjność turystyczną Krakowa w miesiącach zimowych, w których niewątpliwie istnieją spore rezerwy w dostępnej bazie turystycznej, a z drugiej strony walory turystyczne Krakowa (zabytki historyczne, ośrodek kultury, rozrywka) nie mają charakteru typowo sezonowego.

Rysunek 9. Ruchome indeksy dynamiki liczby korzystających z noclegów ogółem (%)
w m. Krakowie w latach 2003-2006

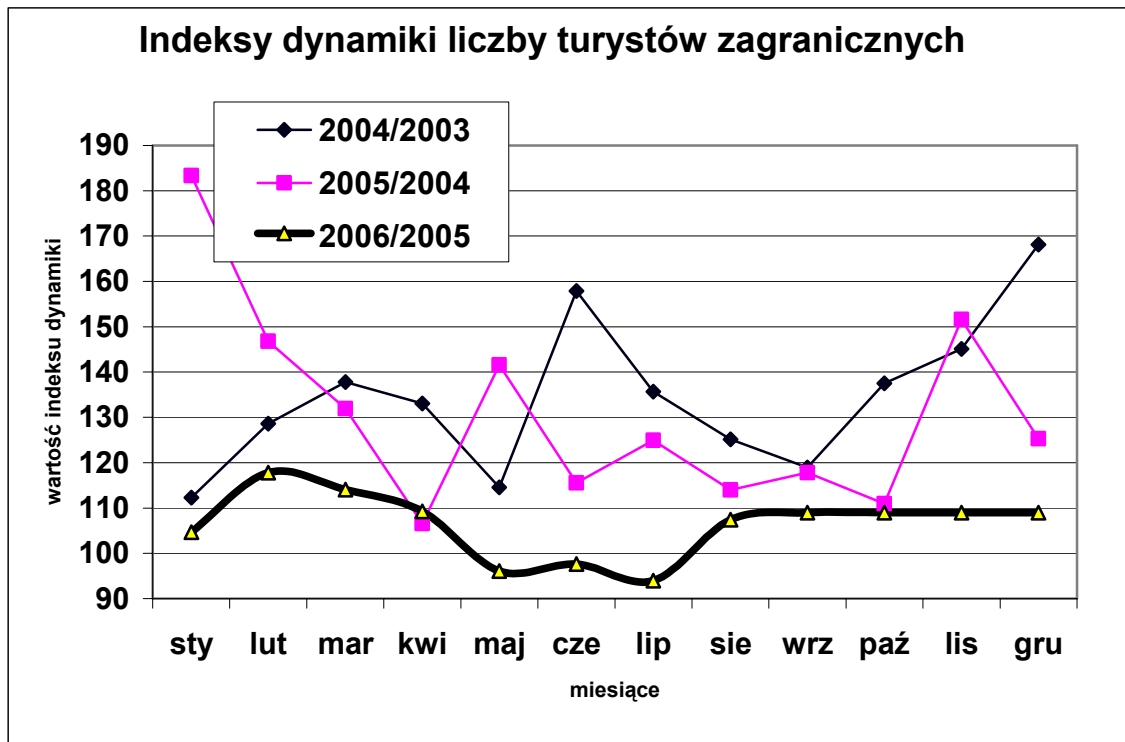
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 10. Ruchome indeksy dynamiki liczby korzystających z noclegów (%)
turyści krajowi w m. Krakowie w latach 2003-2006

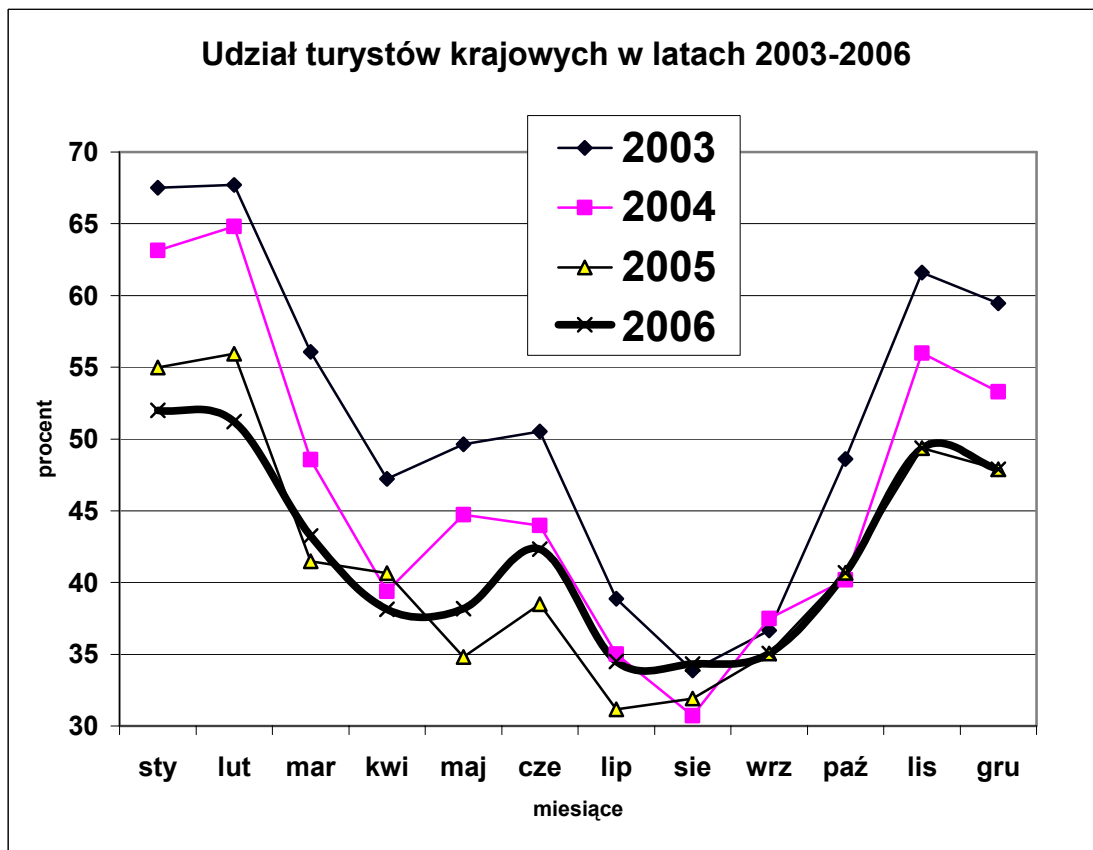
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 11. Ruchome indeksy dynamiki liczby korzystających z noclegów (%) turyści zagraniczni w m. Krakowie w latach 2003-2006

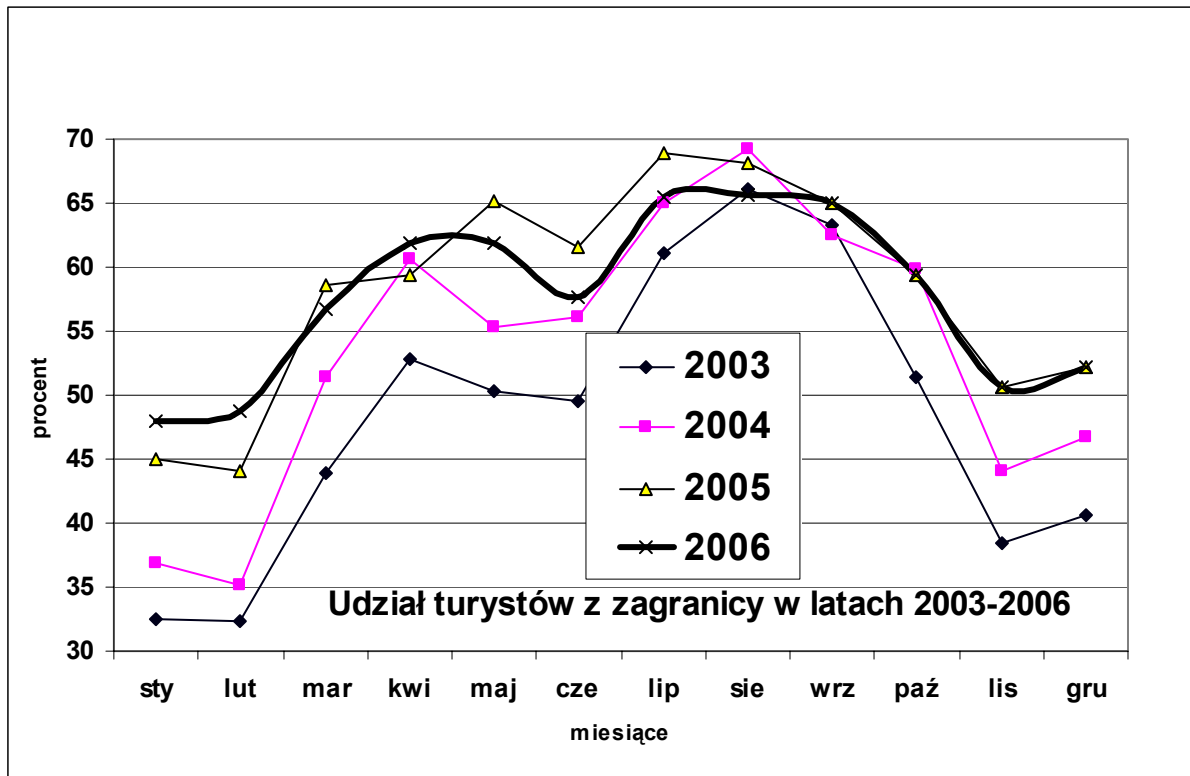
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 12. Wskaźniki udziału turystów krajowych wśród korzystających z noclegów ogółem (%) w m. Krakowie w latach 2003-2006

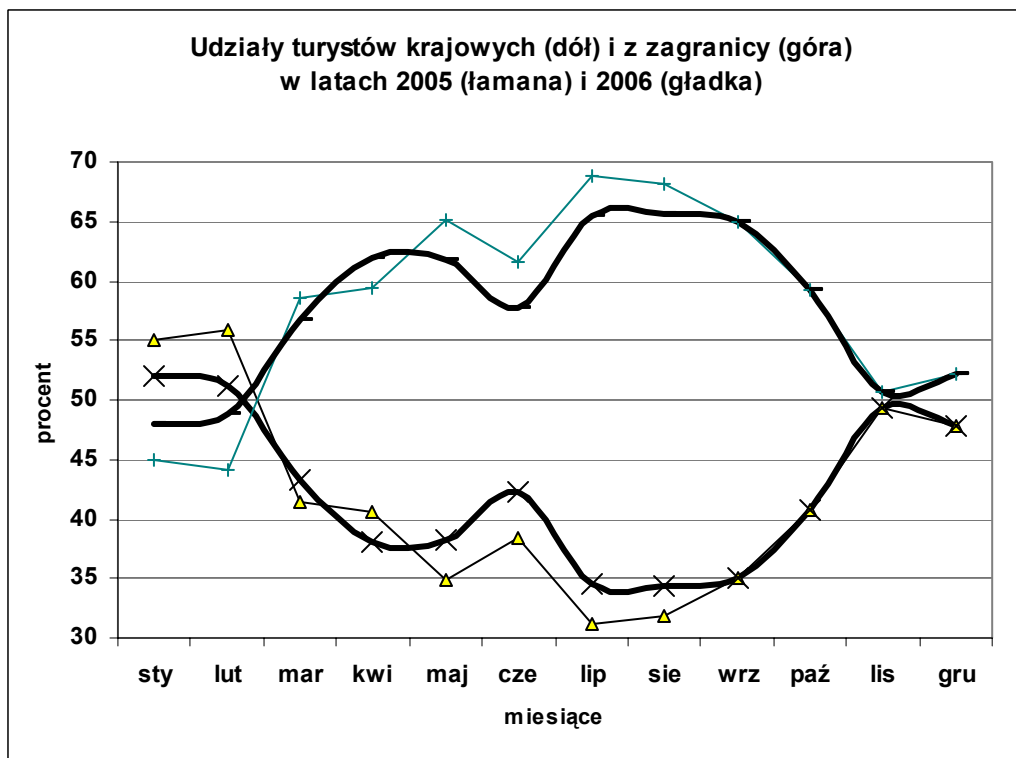
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 13. Wskaźniki udziału turystów z zagranicy wśród korzystających z noclegów ogółem (%) w m. Krakowie w latach 2003-2006

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 14. Wskaźniki udziału turystów krajowych i z zagranicy wśród korzystających z noclegów ogółem (%) w m. Krakowie w latach 2005-2006

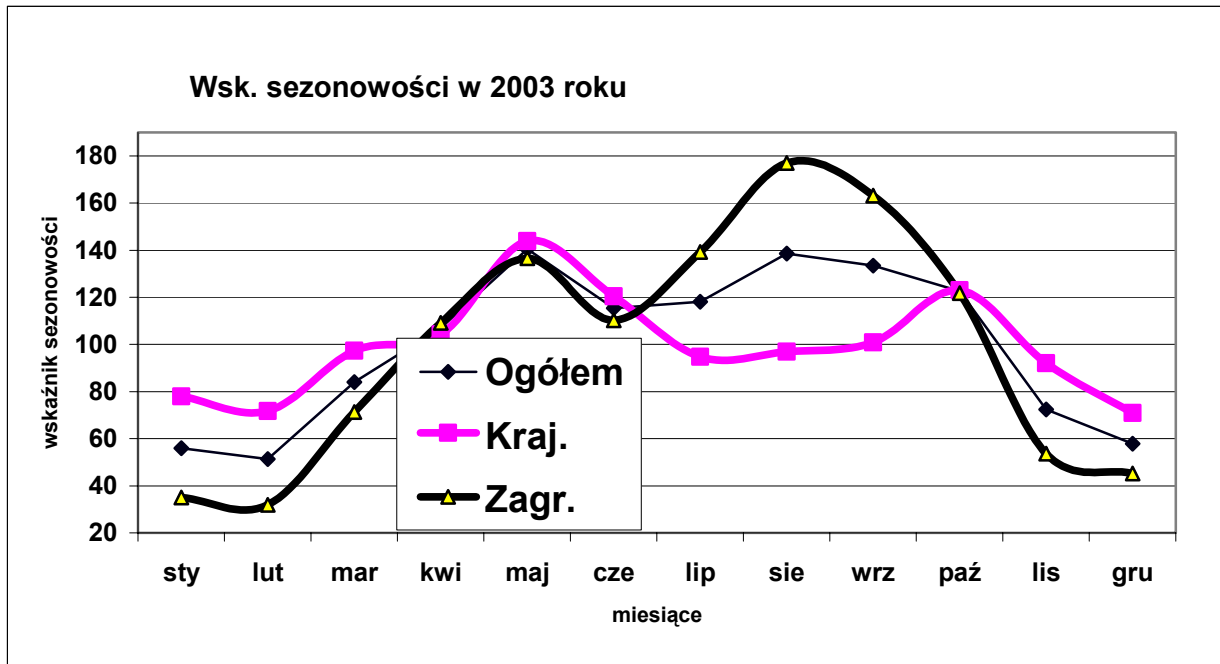
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 10. Wskaźniki sezonowości (%) liczby korzystających z noclegów w m. Krakowie w latach 2003-2006
w podziale na turystów ogółem, krajowych i zagranicznych

M-c	2003			2004			2005			2006		
	Ogółem	Kraj.	Zagr.	Ogółem	Kraj.	Zagr.	Ogółem	Kraj.	Zagr.	Ogółem	Kraj.	Zagr.
sty	55,9	77,9	35,1	45,9	66,7	29,8	59,4	82,1	44,2	54,8	70,1	44,3
lut	51,3	71,7	32,0	50,2	74,9	31,1	50,7	71,3	37,0	50,7	64,0	41,7
mar	84,1	97,3	71,3	82,1	91,8	74,4	81,9	85,5	79,4	90,6	96,4	86,6
kwi	107,0	104,3	109,1	102,8	93,2	109,8	96,3	98,4	94,6	95,0	89,2	99,0
maj	140,4	143,9	136,6	121,6	125,2	118,4	125,5	109,9	135,5	119,6	112,5	124,5
cze	115,4	120,4	110,3	133,5	135,2	131,8	120,9	117,0	123,1	118,4	123,4	115,0
lip	118,0	94,7	139,3	124,9	100,6	143,0	126,7	99,3	144,4	117,7	100,0	129,8
sie	138,6	96,9	176,9	137,3	97,1	167,5	137,0	110,0	154,4	143,5	121,3	158,7
wrz	133,4	100,9	163,1	133,2	114,9	146,8	130,0	114,6	139,8	133,3	115,1	145,8
paź	122,6	123,0	121,7	120,1	111,1	126,6	115,6	118,3	113,6	118,6	118,8	118,4
lis	72,4	92,1	53,7	76,0	98,0	59,0	86,2	107,0	72,3	88,4	107,5	75,4
gru	57,8	70,9	45,3	70,0	85,8	57,6	67,6	81,4	58,3	69,3	81,8	60,8

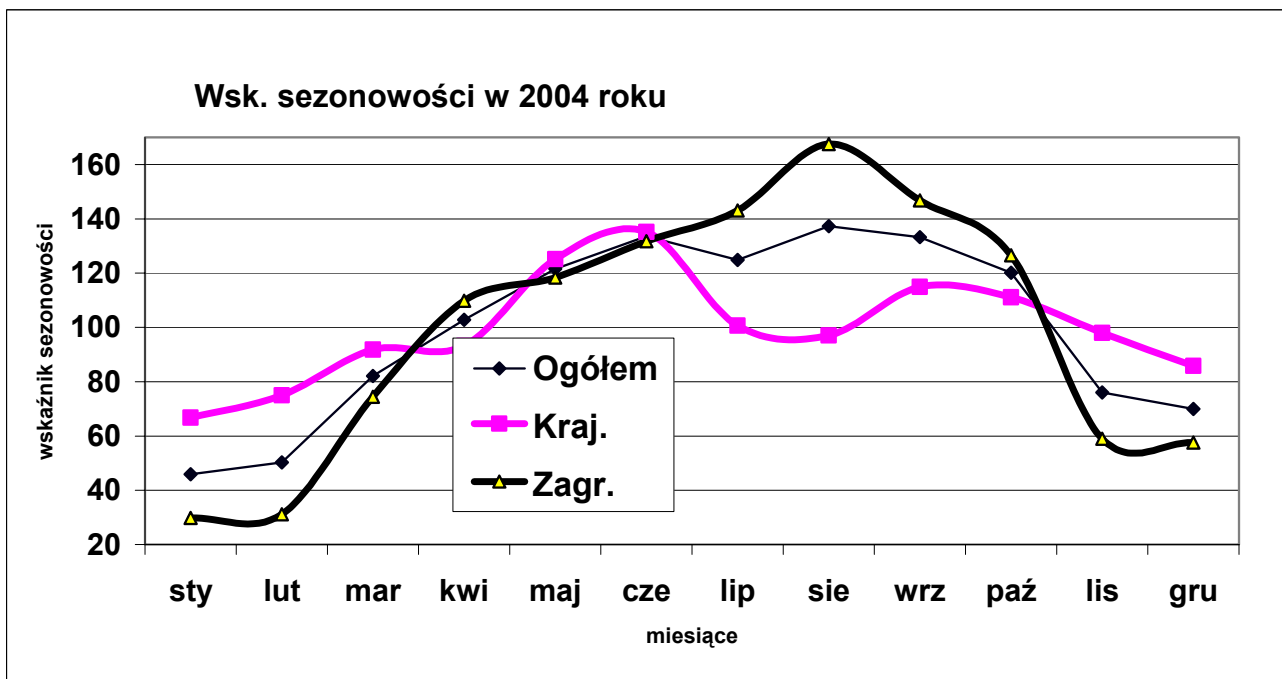
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 15. Wskaźniki sezonowości liczby korzystających z noclegów w m. Krakowie w roku 2003

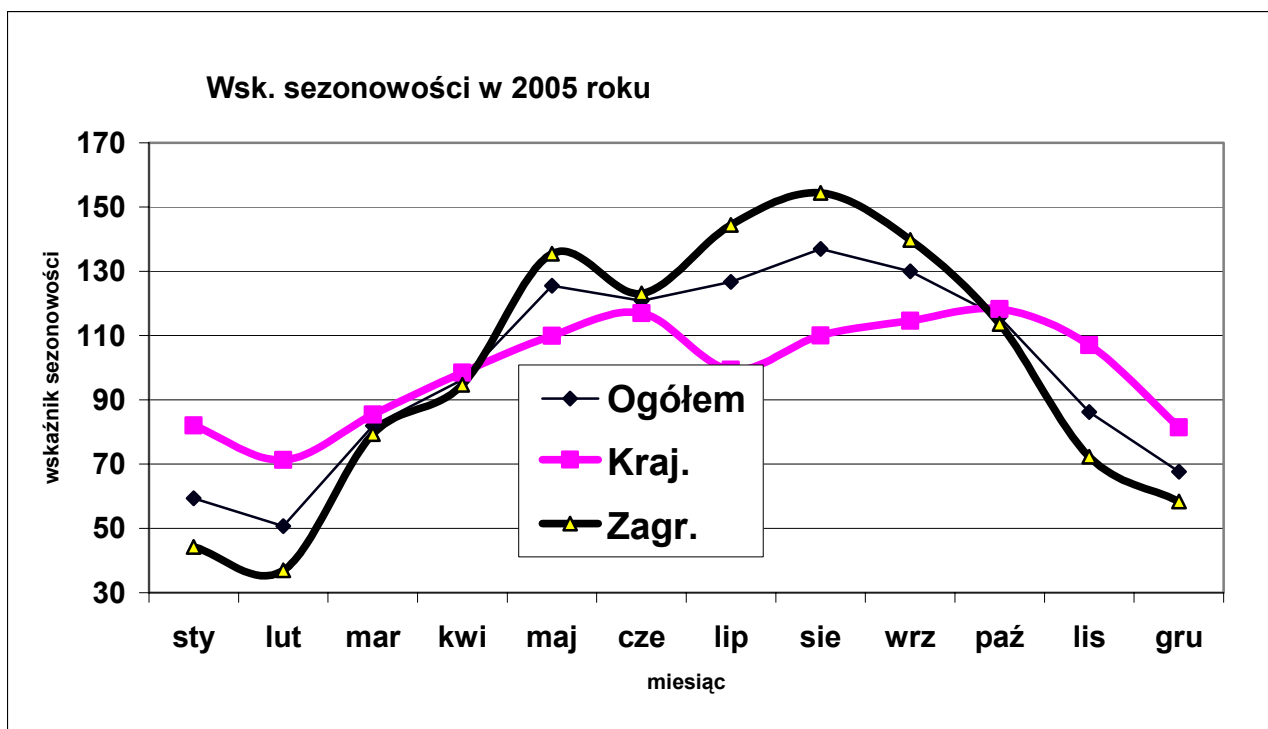
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 16. Wskaźniki sezonowości liczby korzystających z noclegów w m. Krakowie w roku 2004

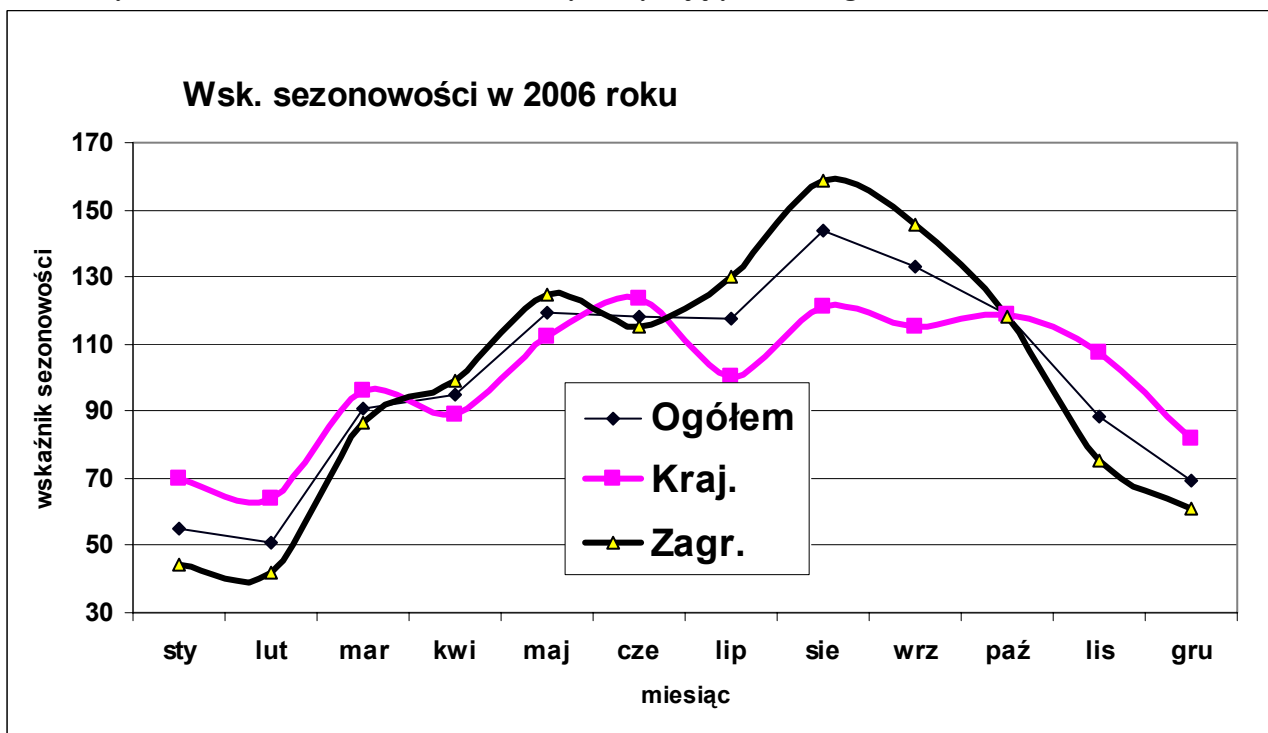
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 17. Wskaźniki sezonowości liczby korzystających z noclegów w m. Krakowie w roku 2005

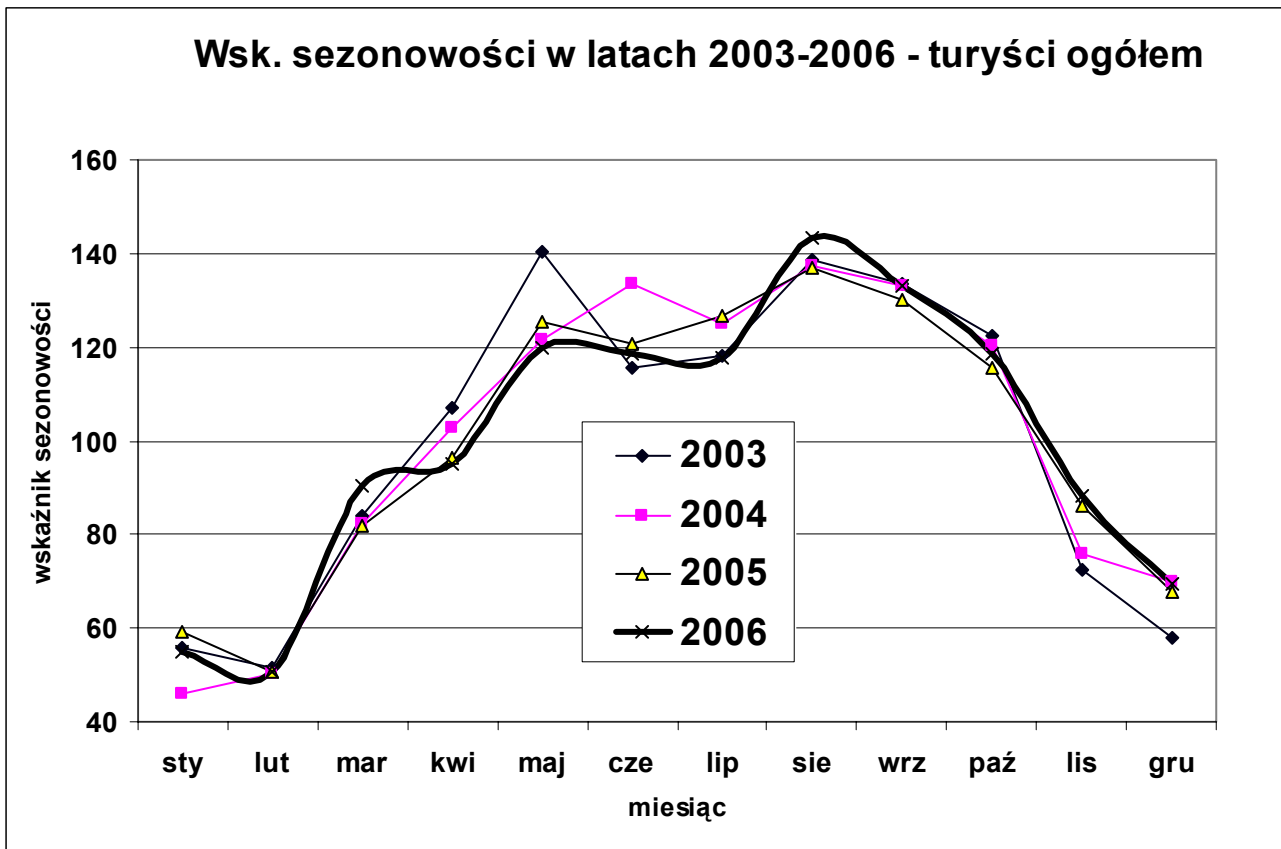
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 18. Wskaźniki sezonowości liczby korzystających z noclegów w m. Krakowie w roku 2006

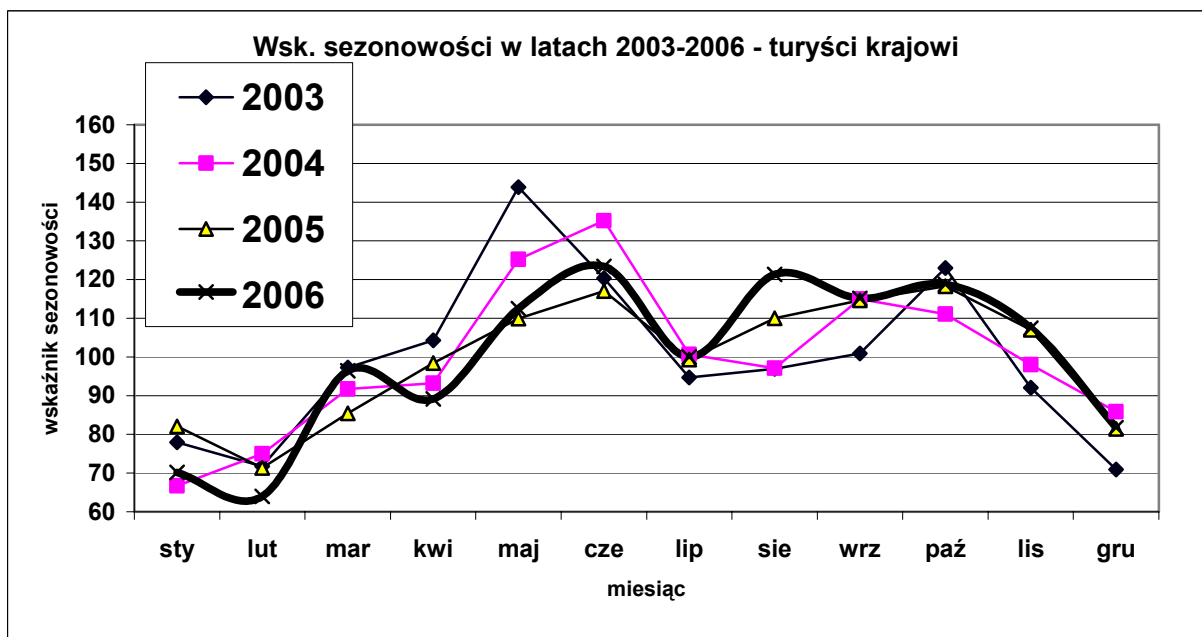
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 19. Wskaźniki sezonowości liczby korzystających z noclegów – turyści ogółem - w m. Krakowie w latach 2003-2006

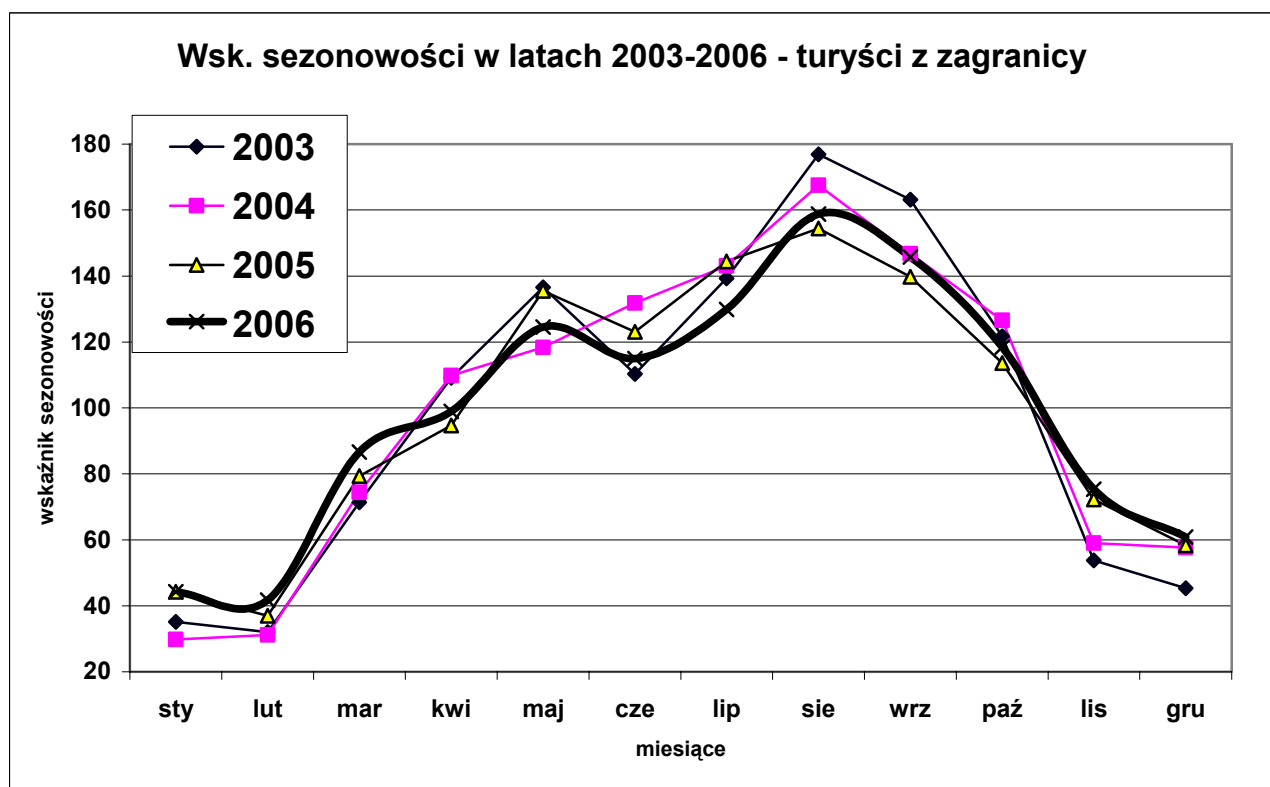
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 20. Wskaźniki sezonowości liczby korzystających z noclegów – turyści krajowi - w m. Krakowie w latach 2003-2006

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 21. Wskaźniki sezonowości liczby korzystających z noclegów – turyści z zagranicy - w m. Krakowie w latach 2003-2006

Źródło: Opracowanie własne

Analiza danych kwartalnych

Dane o liczbie korzystających z noclegów ogółem oraz z podziałem na odwiedzających krajowych i zagranicznych, w ujęciu kwartalnym w latach **2001-2006**, a więc obejmujących dłuższy horyzont czasowy niż w przypadku analizy danych miesięcznych, zebrano w tabeli 11 oraz zilustrowano na Rysunku 22. Widoczne tu jest szybsze tempo wzrostu liczby turystów zagranicznych (linia przerywana) niż liczby turystów krajowych (linia ciągła).

Tabela 11. Liczba korzystających z noclegów w m. Krakowie w kolejnych kwartałach 2001-2006

Rok	Kwart.	Ogółem	Kraj.	Zagr.
2001	I	133 014	80 233	52 781
	II	238 164	112 006	126 158
	III	261 767	107 787	153 980
	IV	159 285	91 997	67 288
2002	I	137 027	83 154	53 873
	II	257 216	126 351	130 865
	III	266 829	108 182	158 647
	IV	169 777	94 670	75 107
2003	I	133 829	83 686	50 143
	II	257 802	128 882	128 920
	III	272 746	99 129	173 617
	IV	176 837	96 915	79 922
2004	I	150 308	85 513	64 795
	II	301 848	129 542	172 306
	III	333 444	114 544	218 900
	IV	224 445	108 056	116 389
2005	I	188 149	93 093	95 056
	II	335 897	126 778	209 119
	III	385 906	126 238	259 668
	IV	264 110	119 540	144 570
2006	I	204 313	97 545	106 768
	II	346 960	137 528	209 432
	III	411 073	142 314	268 759
	IV	287 880	130 299	157 581

Źródło: Dane US w Krakowie

Na podstawie powyższych danych wyznaczono udziały procentowe liczby turystów krajowych i zagranicznych w ogólnej liczbie turystów oraz wskaźniki sezonowości dla poszczególnych kwartałów w latach 2001-2006. Otrzymane wartości zebrano w tabeli 12 (dla kolejnych lat) oraz w tabeli 13 (uśrednione wartości wskaźników za cały okres 2001-2006). Natomiast na rysunkach 23-24 przedstawiono kształtowanie się wyznaczonych wskaźników w kolejnych kwartałach okresu 2001-2006.

Tabela 12. Udziały w liczbie korzystających z noclegów: turystów krajowych i turystów z zagranicy oraz kwartalne wskaźniki sezonowości w latach 2001-2006 w m. Krakowie

Rok	Kwart.	Wsk. udziałów			Wsk. sezonowości		
		Ogółem	Kraj.	Zagr.	Ogółem	Kraj.	Zagr.
2001	I	100	60,3	39,7	67,2	81,9	52,8
	II	100	47,0	53,0	120,2	114,3	126,1
	III	100	41,2	58,8	132,2	110,0	153,9
	IV	100	57,8	42,2	80,4	93,9	67,3
2002	I	100	60,7	39,3	66,0	80,7	51,5
	II	100	49,1	50,9	123,8	122,6	125,1
	III	100	40,5	59,5	128,5	104,9	151,6
	IV	100	55,8	44,2	81,7	91,8	71,8
2003	I	100	62,5	37,5	63,6	81,9	46,4
	II	100	50,0	50,0	122,6	126,2	119,2
	III	100	36,3	63,7	129,7	97,0	160,5
	IV	100	54,8	45,2	84,1	94,9	73,9
2004	I	100	56,9	43,1	59,5	78,2	45,3
	II	100	42,9	57,1	119,5	118,4	120,4
	III	100	34,4	65,6	132,1	104,7	153,0
	IV	100	48,1	51,9	88,9	98,8	81,3
2005	I	100	49,5	50,5	74,5	85,1	66,4
	II	100	37,7	62,3	133,0	115,9	146,1
	III	100	32,7	67,3	152,8	115,4	181,5
	IV	100	45,3	54,7	104,6	109,3	101,0
2006	I	100	47,7	52,3	80,9	89,2	74,6
	II	100	39,6	60,4	137,4	125,7	146,4
	III	100	34,6	65,4	162,8	130,1	187,8
	IV	100	45,3	54,7	114,0	119,1	110,1

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 13. Średnie wskaźniki udziału w liczbie korzystających z noclegów w m. Krakowie turystów krajowych i turystów z zagranicy oraz średnie wskaźniki sezonowości.

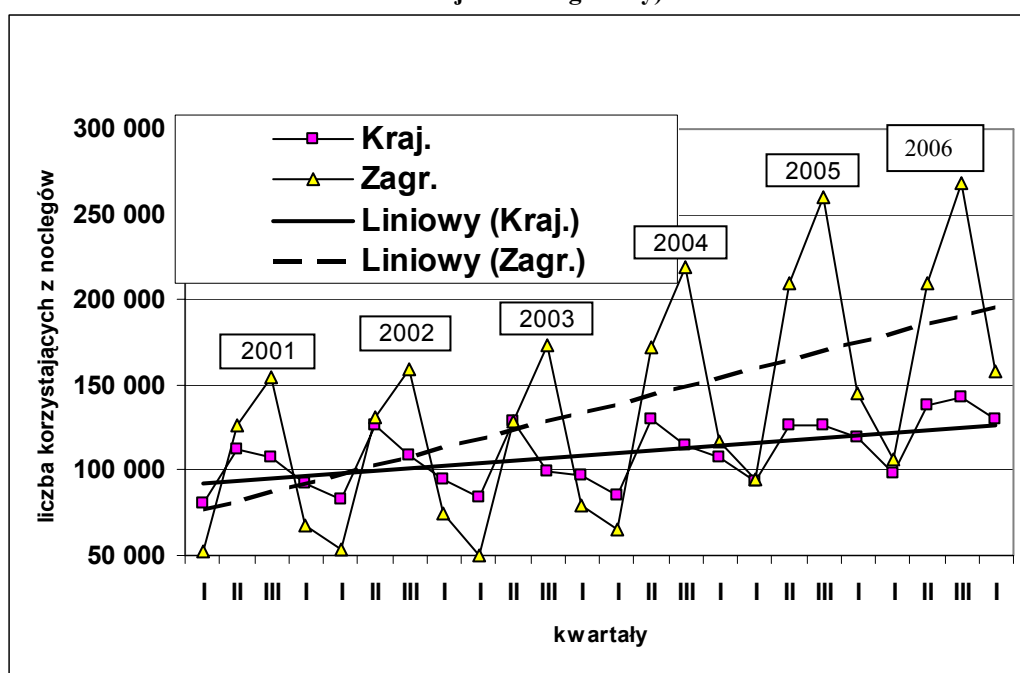
Kwartał	Wsk. udziałów			Wsk. sezonowości		
	Ogółem	Kraj.	Zagr.	Ogółem	Kraj.	Zagr.
I	100	56,3	43,7	68,6	82,8	56,2
II	100	44,4	55,6	126,1	120,5	130,5
III	100	36,6	63,4	139,7	110,3	164,7
IV	100	51,2	48,8	92,3	101,3	84,2

Źródło: Opracowanie własne

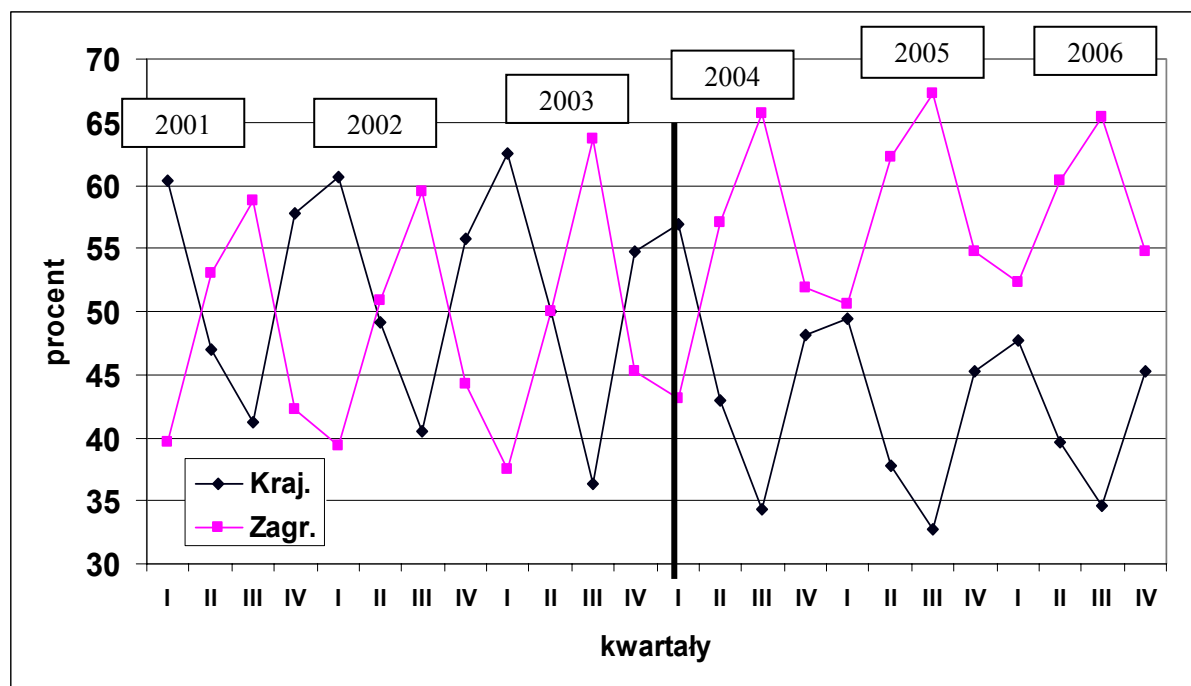
Analiza wskaźników udziałów wykazuje, że średnio biorąc w ostatnich 6 latach w m. Krakowie w drugich i trzecich kwartałach wyraźnie przeważał ruch turystów z zagranicy, natomiast w pierwszych i czwartych kwartałach do Krakowa więcej przyjeżdżało turystów krajowych. Bardziej szczegółowa analiza wykazuje jednak (por. rysunek 23), że taka sytuacja miała miejsce tylko w latach 2001-2003. Począwszy od drugiego kwartału 2004 roku zawsze przeważali turyści z zagranicy. Nawet w pierwszych i czwartych kwartałach w latach 2005-2006 miała miejsce przewaga zagranicznego ruchu turystycznego nad krajowym, za sprawą dużej nadwyżki turystów zagranicznych w miesiącu marcu oraz październiku, która z nawiązką zrekompensowała niewielką nadwyżkę ruchu krajowego nad zagranicznym w miesiącach XI-II.

Wskaźniki sezonowości potwierdzają wnioski wynikające z analizy danych miesięcznych. Daje się zauważyć wysoką sezonowość polegającą na większym ruchu turystycznym w drugich i trzecich kwartałach każdego roku oraz odpowiednio niższym natężeniem ruchu w pierwszych i czwartych kwartałach. Dla turystów ogółem w sezonie wiosenno-letnim ruch turystyczny jest o 26%-40% większy od przeciętnego, natomiast w sezonie jesienno-zimowym odpowiednio mniejszy. Sezonowość kwartalna (podobnie jak miesięczna) jest bardziej widoczna dla turystów z zagranicy aniżeli dla turystów krajowych. Warto też zauważyć, że zjawisko sezonowości ruchu turystycznego nieznacznie rośnie (por. rysunek 24) – szybciej dla turystów zagranicznych a wolniej dla turystów krajowych.

Rysunek 22. Liczba korzystających z noclegów w m. Krakowie w kolejnych kwartałach 2001-2006 (turyści krajowi i z zagranicy)

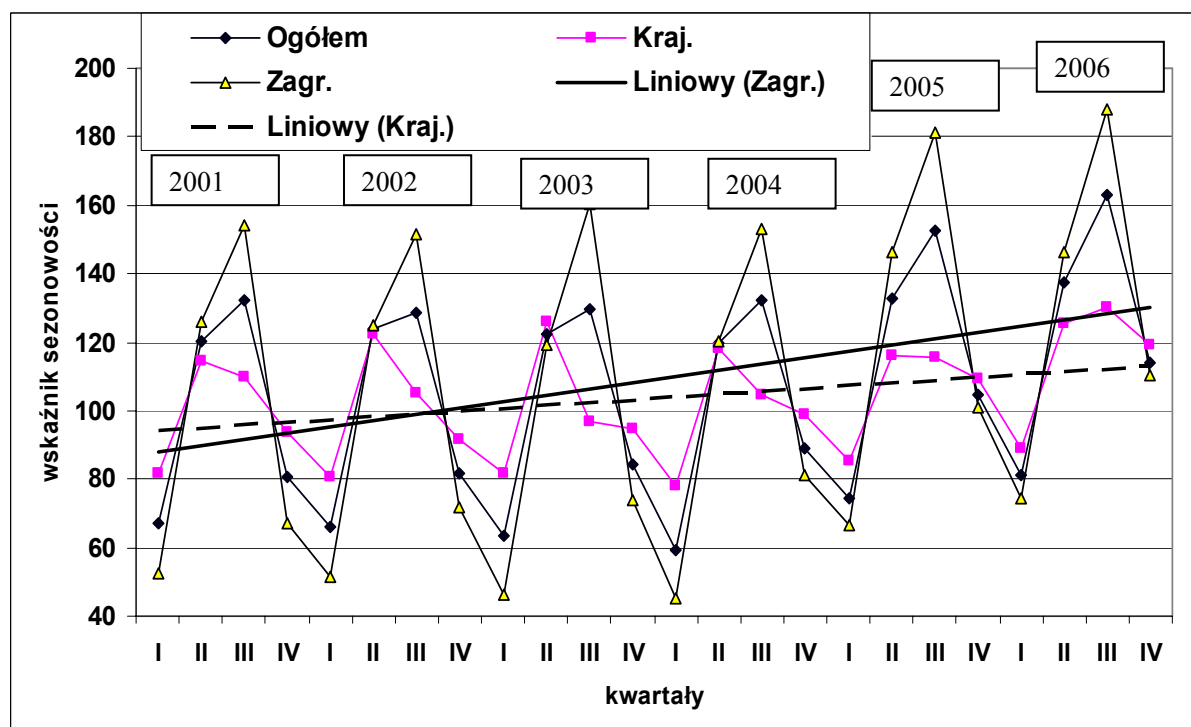

Rysunek 23. Udziały procentowe turystów krajowych i turystów z zagranicy w ogólnej liczbie korzystających z noclegów w m. Krakowie w latach 2001-2006 w ujęciu kwartalnym

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 24. Wskaźniki sezonowości ruchu turystycznego w m. Krakowie w latach 2001-2005 w ujęciu kwartalnym

Źródło: Opracowanie własne

Analiza danych rocznych

Najbardziej ogólne dane dotyczą ujęcia w okresach rocznych. Informacje o liczbie korzystających z noclegów w tym układzie zebrano w tabeli 14 oraz zilustrowano na rysunku 25. W tabeli 15 przedstawiono wskaźniki udziałów liczby turystów krajowych i turystów z zagranicy w ogólnej liczbie korzystających z noclegów natomiast w tabeli 16 ruchome indeksy dynamiki dla poszczególnych kategorii turystów.

Tabela 14. Liczba korzystających z noclegów w m. Krakowie w latach 2001-2006

Rok	Ogółem	Kraj.	Zagr.
2001	792 230	392 023	400 207
2002	830 849	412 357	418 492
2003	841 214	408 612	432 602
2004	1 010 045	437 655	572 390
2005	1 174 062	465 649	708 413
2006	1 250 226	507 686	742 540

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 15. Udziały turystów krajowych i turystów z zagranicy w ogólnej liczbie korzystających z noclegów w m. Krakowie w latach 2001-2006

Rok	Ogółem	Kraj.	Zagr.
2001	100	49,5	50,5
2002	100	49,6	50,4
2003	100	48,6	51,4
2004	100	43,3	56,7
2005	100	39,7	60,3
2006	100	40,6	59,4
01-06	100	44,5	55,5

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 16. Ruchome indeksy dynamiki liczby korzystających z noclegów w m. Krakowie w latach 2001-2006

Rok	Ogółem	Kraj.	Zagr.
02/01	104,9	105,2	104,6
03/02	101,2	99,1	103,4
04/03	120,1	107,1	132,3
05/04	116,2	106,4	123,8
06/05	106,5	109,0	104,8

Źródło: Opracowanie własne

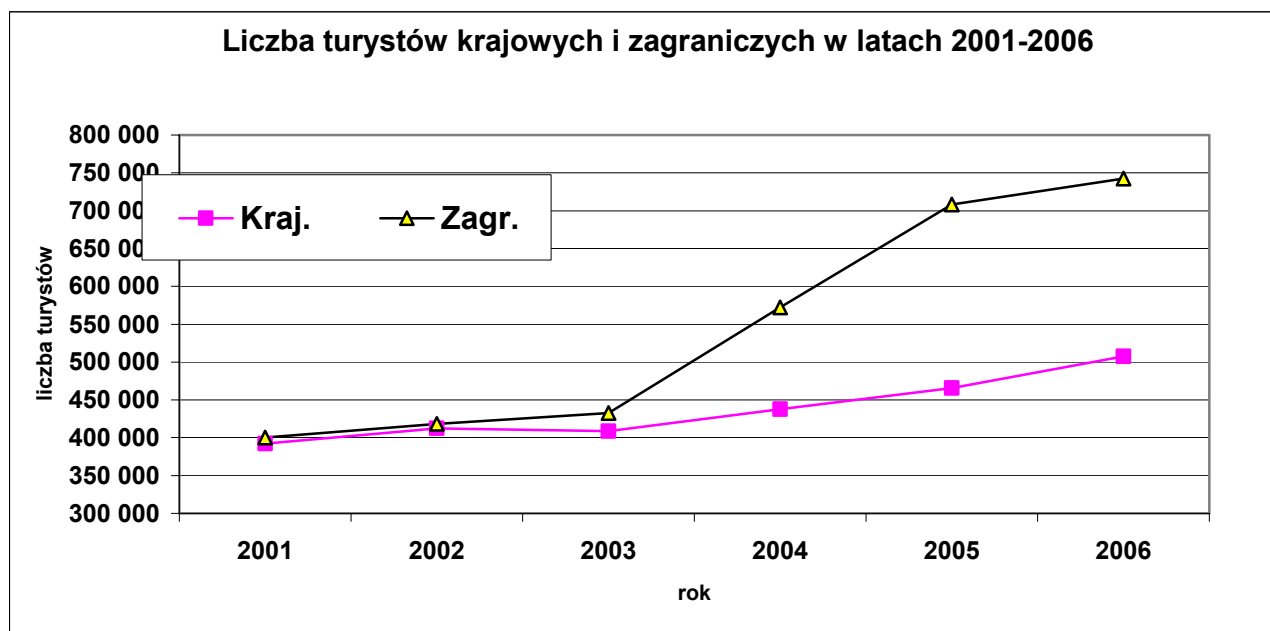
Jak można zauważyć z przytoczonych danych i wskaźników w latach 2001-2006 w m. Krakowie notuje się systematyczny wzrost liczby korzystających z noclegów. Stosunkowo niewielki przyrost miał miejsce w latach 2001- 2003, natomiast bardzo wyraźny (zwłaszcza w segmencie turystów zagranicznych) w latach 2004-2005. W roku 2006 obserwuje się systematyczny wzrost liczby turystów krajowych (najwyższy w porównaniu do poprzednich

lat) natomiast w przypadku turystów zagranicznych wzrost ten jest mniejszy (na poziomie sprzed 3-4 lat).

Jeżeli chodzi o udziały liczby turystów krajowych i zagranicznych w liczbie korzystających z noclegów ogółem (tabela 15 oraz rysunek 26) to w latach 2001-2003 udziały te były prawie jednakowe, z lekką przewagą turystów zagranicznych. Natomiast w latach 2004-2006 miała miejsce bardzo wyraźna zmiana na korzyść turystów zagranicznych.- w latach 2005-2006 Kraków odwiedziło 60% turystów z zagranicy a tylko 40% z kraju.

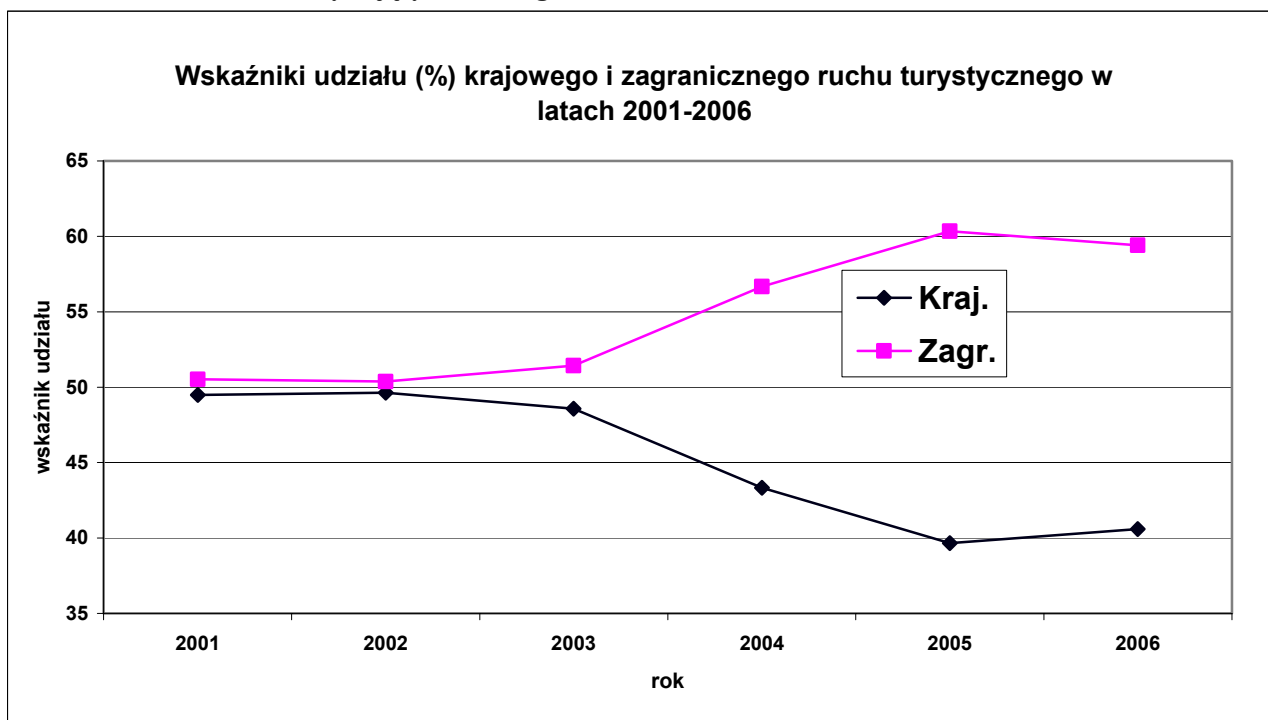
Analiza ruchomych indeksów dynamiki (tabela 16 oraz rysunek 27) wskazuje na większą dynamikę liczby turystów zagranicznych aniżeli krajowych, szczególnie w roku 2004 w stosunku do roku 2003 oraz w roku 2005 w stosunku do roku 2004. W pierwszych latach analizy (2001-2003) oraz w ostatnim roku 2006 indeksy te kształtują się na podobnym poziomie, przy czym w roku 2006 tempo wzrostu liczby turystów krajowych było wyższe od tempa wzrostu liczby turystów zagranicznych, natomiast w latach 2001-2003 miała miejsce sytuacja odwrotna.

Rysunek 25. Liczba korzystających z noclegów w m. Krakowie w latach 2001-2006

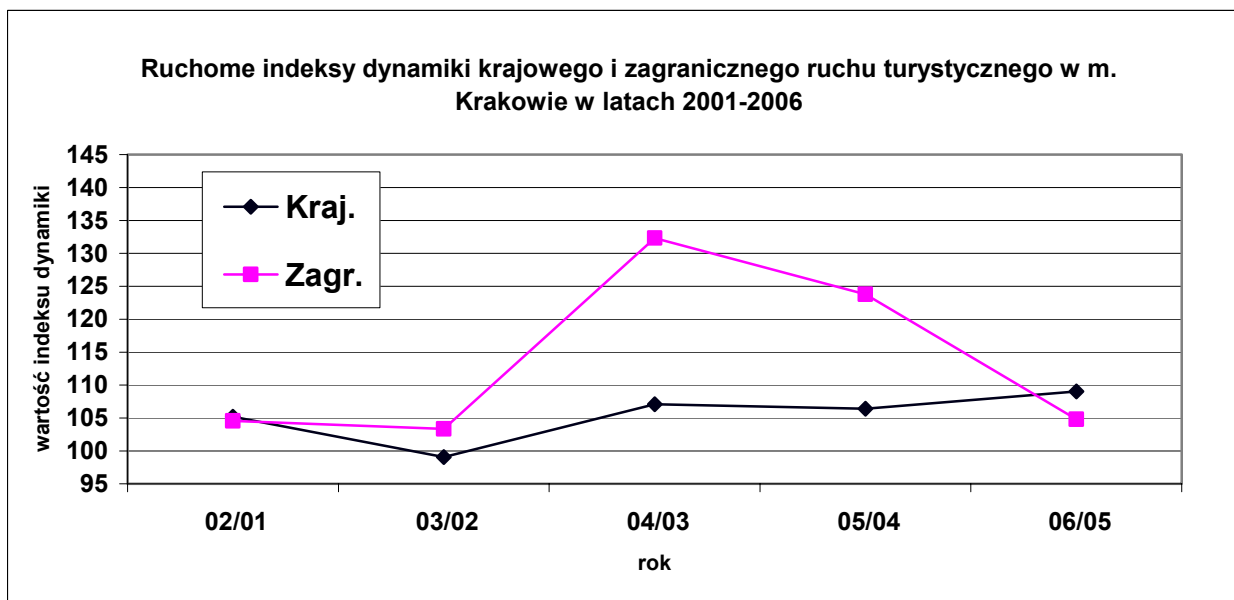
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 26. Wskaźniki udziału (%) liczby turystów krajowych i zagranicznych w ogólnej liczbie korzystających z noclegów w m. Krakowie w latach 2001-2006

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 27. Ruchome indeksy dynamiki liczby turystów krajowych i zagranicznych w m. Krakowie w latach 2001-2006

Źródło: Opracowanie własne

Wielkość ruchu turystycznego w Krakowie w latach 2003 – 2006

Szacunkowa liczba gości odwiedzających Kraków w latach 2003-2006

Tabela 17. Szacunkowa liczba odwiedzających Kraków w latach 2003-2006 (wg MOT)

	2003	2004	2005	2006
Odwiedzający ogółem	5.500.000	6.400.000	7.100.000	7.500.000 + 500.000 ¹
Odwiedzający krajowi	4.800.000	4.860.000	4.900.000 ²	5.100.000 + 450.000 ³
Odwiedzający zagraniczni	700.000	1.540.000	2.200.000 ⁴	2.400.000 + 50.000 ⁵

Źródło: Opracowanie własne

Szacunkowa liczba turystów w Krakowie w latach 2003-2006

Tabela 18. Szacunkowa liczba turystów w Krakowie w latach 2003-2006 (wg MOT)

	2003	2004	2005	2006
Turyści ogółem	3.500.000	5.500.000	5.500.000 ⁶	6.200.000
Turyści krajowi	2.820.000	4.000.000	3.400.000 ⁷	3.900.000
Turyści zagraniczni	680.000	1.500.000	2.100.000 ⁸	2.300.000

Źródło: Opracowanie własne

¹ Wizyta Papieża Benedykta XVI w Krakowie.

² Wielkość oszacowana po korekcie wynikającej z informacji o kształtowaniu się wielkości ruchu turystycznego w czterech ostatnich miesiącach roku (IX – XII 2005), które w momencie sporządzania raportu za 2005 rok nie były dostępne.

³ W związku z wizytą Papieża.

⁴ Wielkość oszacowana po korekcie wynikającej z informacji o kształtowaniu się wielkości ruchu turystycznego w czterech ostatnich miesiącach roku (IX – XII 2005), które w momencie sporządzania raportu za 2005 rok nie były dostępne.

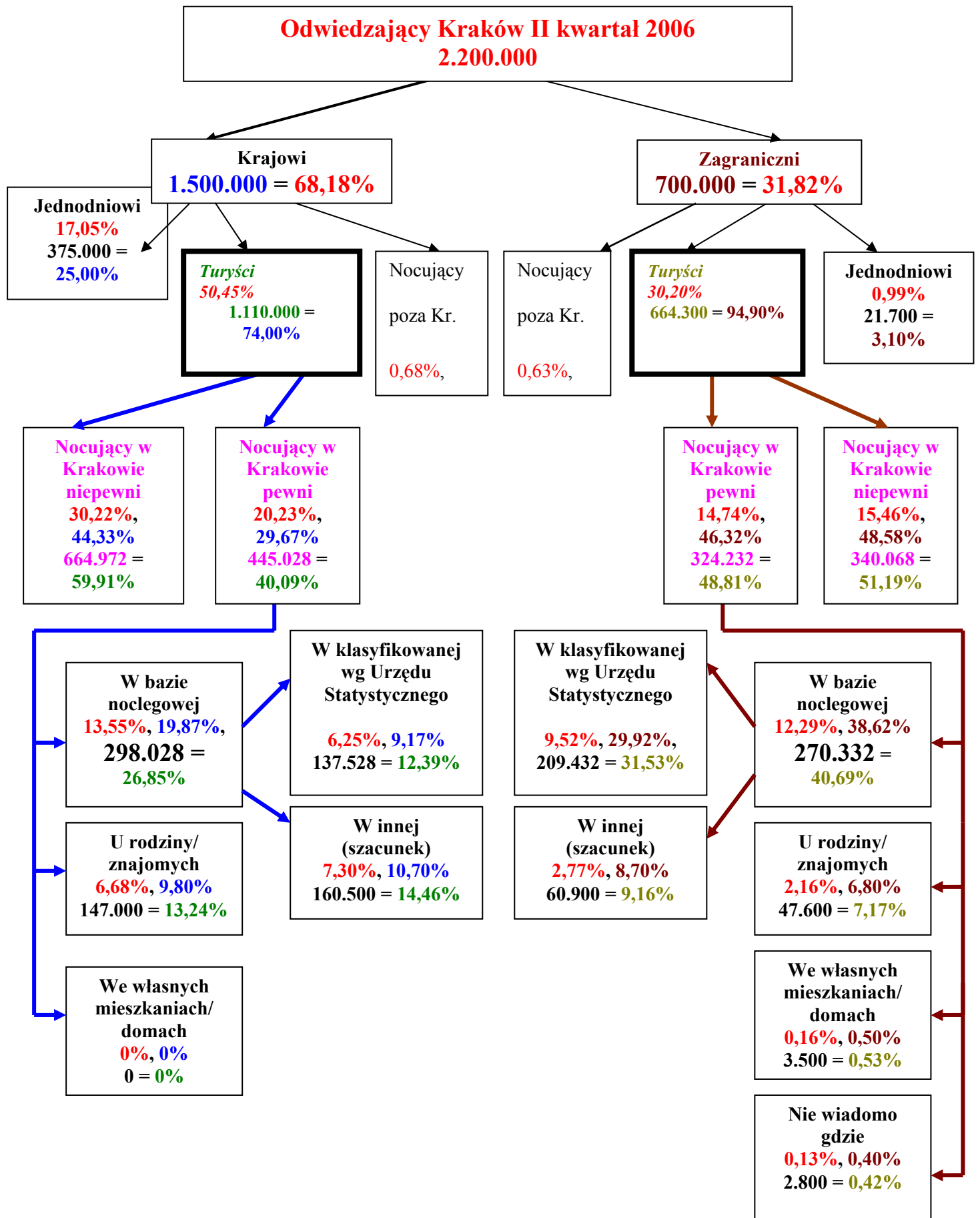
⁵ W związku z wizytą Papieża.

⁶ Liczba turystów w Krakowie w 2005 roku wprowadzić nie zmieniała się (zob. *Badanie ruchu turystycznego w Krakowie w 2005 roku. Raport końcowy*, pr. zb. pod kier. K. Borkowskiego, MOT, Kraków 2005, s. 30), ale za to istotnie wzrosła liczba jednodniowych odwiedzających z Polski (w samym tylko III kwartale 2005 roku odsetek ten zwiększył się w stosunku do roku 2004 z 16,92% na 30,69% – zob. *Badanie ruchu turystycznego w Krakowie w 2005 roku. Raport końcowy*, pr. zb. pod kier. K. Borkowskiego, MOT, Kraków 2005, s. 33 i 34). Ten duży wzrost liczby jednodniowych odwiedzających zaowocował (mimo utrzymania liczby turystów na analogicznym, co rok wcześniej, poziomie) przyrostem ogólnej liczby gości w Krakowie (z 6 400 000 na 7 100 000 – zob. tab. 18).

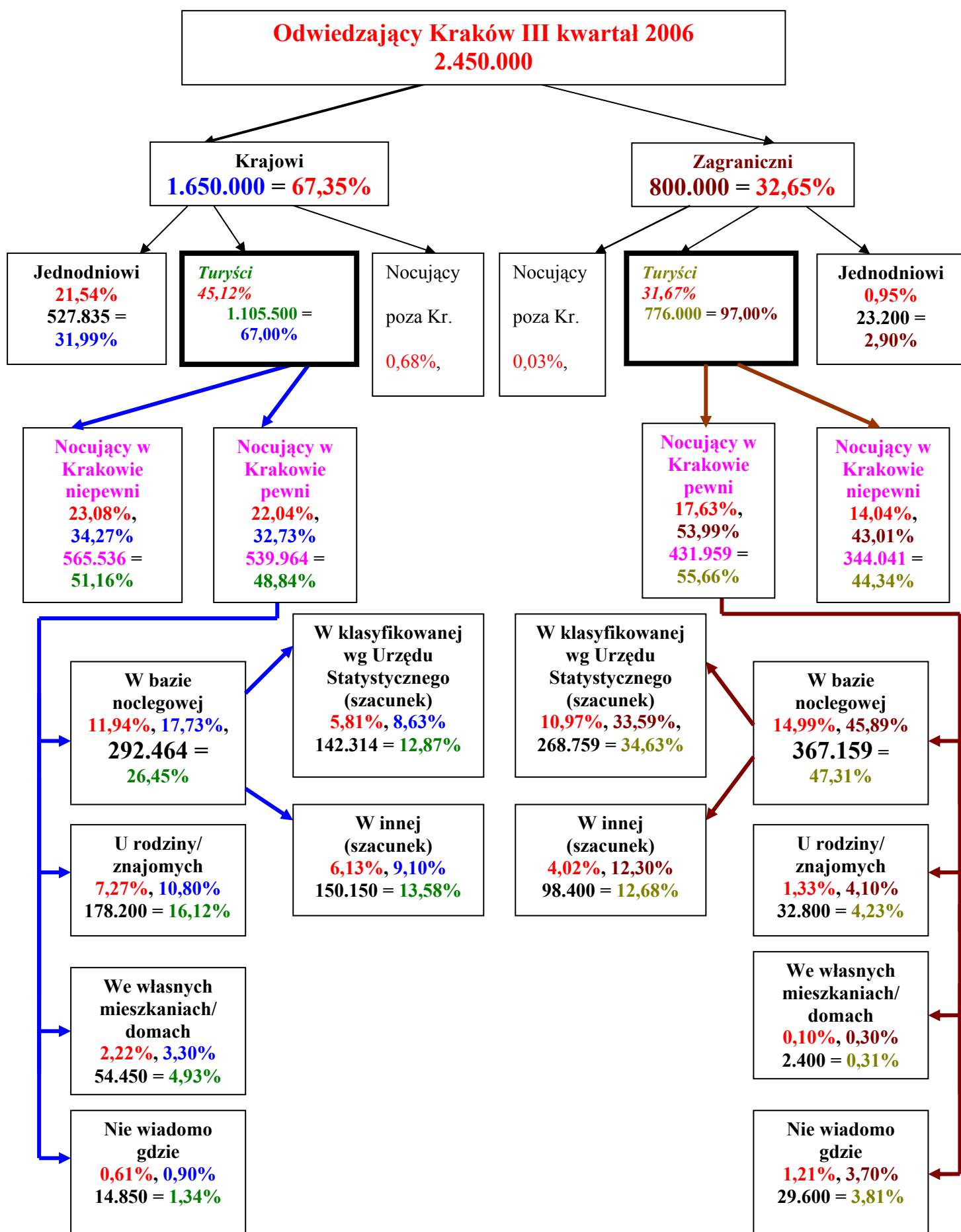
⁷ Po korekcie wynikającej z informacji o kształtowaniu się wielkości ruchu turystycznego w czterech ostatnich miesiącach roku (IX – XII 2005), które w momencie sporządzania raportu za 2005 rok nie były dostępne. Korekta roku 2004, dokonana podczas sporządzania raportu za rok 2005, obejmowała nie tylko uwzględnienie informacji z czterech ostatnich miesięcy roku 2004, ale także danych wynikających z wprowadzonego do ankiety w 2004 roku dodatkowego pytania „Czy nocuje Pani/Pan w Krakowie?”. Podczas przygotowania raportu za rok 2004 procent odpowiedzi pozytywnych na to pytanie wydawał się być zbyt wysoki, stąd pytania tego nie uwzględniono przy analizie strumienia ruchu turystycznego. Skoro jednak wyniki odpowiedzi na to pytanie w roku kolejnym – 2005 – były zbliżone do wyników roku 2004, postanowiono je włączyć do analizy i dokonać korekty strumienia ruchu za rok 2004 również w oparciu o te informacje.

⁸ Ibidem.

Odwiedzający Kraków w II kwartale 2006 roku

Odwiedzający Kraków w III kwartale 2006 roku

Charakterystyka osób przyjeżdżających do Krakowa

Kryterium geograficzne

Należy zauważyć, że badania omawiane w niniejszym raporcie mają charakter badań ankietowych i są corocznie prowadzone w drugim i trzecim kwartale, co zdecydowanie deprecjuje strukturę narodowościową przyjazdów do Krakowa. Analiza kierunków przyjazdów przeprowadzona wśród obcokrajowców odwiedzających Kraków w 2006 roku wskazuje, że mimo iż najwięcej gości przyjechało z Wielkiej Brytanii (prawie 17%) to daje się zauważyć jednak ponad 1 punktowy spadek udziałów tego rynku w stosunku do roku poprzedniego. Wydaje się, że po pierwsze rozkład przyjazdów z Wielkiej Brytanii rozłożył się bardziej równomiernie w ciągu całego roku, a poza tym wzrosły udziały przyjazdów z innych krajów, co wyrównało wewnętrzny rozkład struktury narodowościowej odwiedzających zagranicznych. Odnotowano również 5% spadek udziałów przyjazdów z Niemiec. Zanotowano równocześnie 1% spadek udziałów przyjazdów z Francji. Zauważono natomiast powrót udziałów przyjazdów ze Stanów Zjednoczonych do poziomu z lat 2003, 2004. Jest to wynik o prawie 3 punkty procentowe wyższy w stosunku do wyniku z 2005 roku. Do grupy krajów, z których zanotowano wzrost udziałów dołączyły w 2006 roku Irlandia i Holandia wykazując ok. 2% wzrost. Odwiedzający z tych 7 krajów tworzą zdecydowanie dominującą grupę stanowiąc ok. 63 % wszystkich gości z zagranicy w Krakowie.

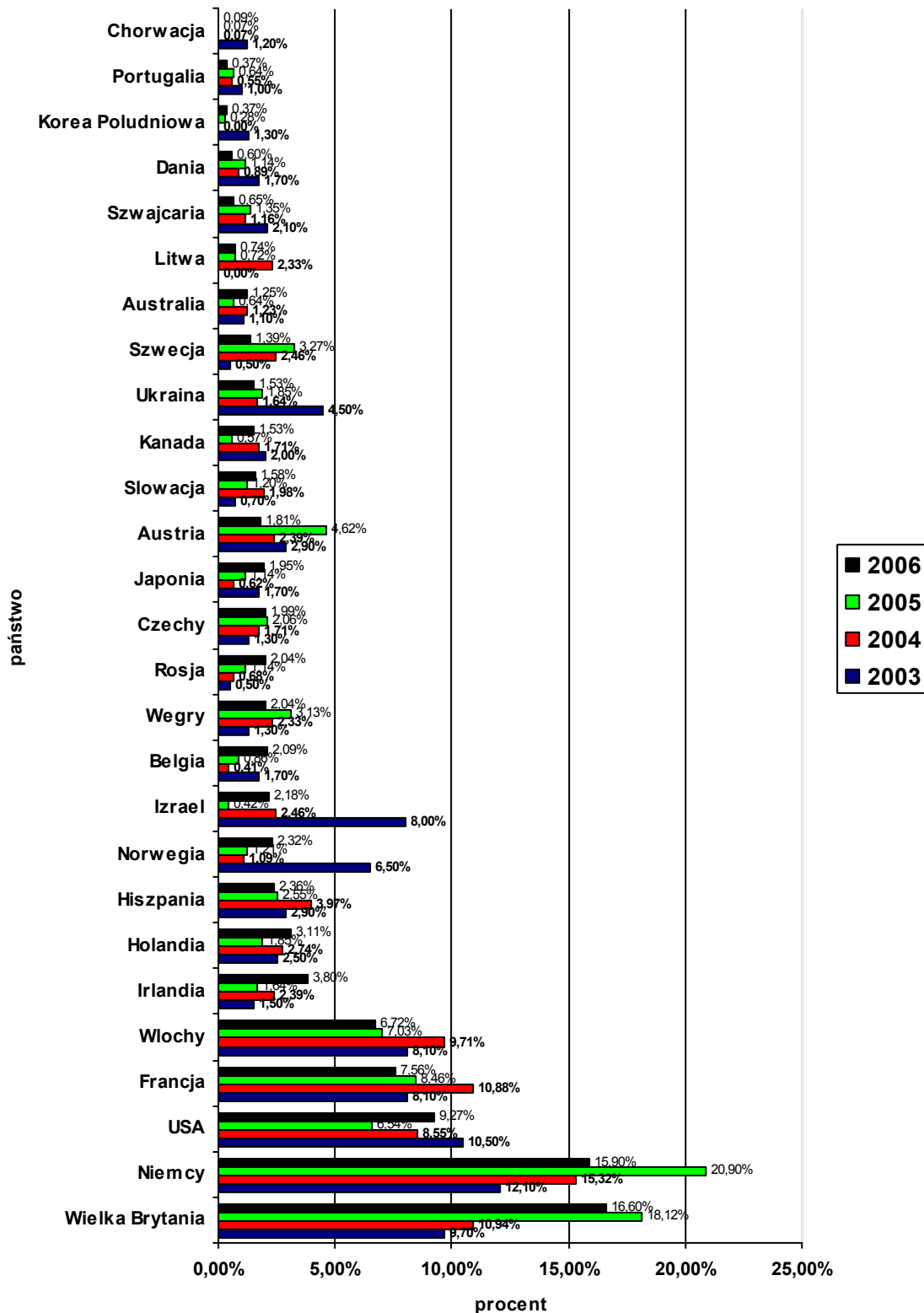
Z pozostałych krajów istotny, spadek udziałów w porównaniu do lat 2003-2005 zanotowano w przyjazdach z Włoch.

Tabela 19. Struktura przyjazdów cudzoziemców do Krakowa według wybranych państw w 2003, 2004, 2005, 2006 roku.

PAŃSTWO	2003	2004	2005	2006
Wielka Brytania	9,7%	10,9%	18,1%	16,6%
Niemcy	12,1%	15,3%	20,9%	15,9%
USA	10,5%	8,6%	6,5%	9,3%
Francja	8,1%	10,9%	8,5%	7,6%
Włochy	8,1%	9,7%	7,0%	6,7%
Irlandia	1,5%	2,4%	1,6%	3,8%
Holandia	2,5%	2,7%	1,9%	3,1%
Hiszpania	2,9%	4,0%	2,6%	2,4%
Norwegia	6,5%	1,1%	1,2%	2,3%
Izrael	8,0%	2,5%	0,4%	2,2%
Belgia	1,7%	0,4%	0,9%	2,1%
Węgry	1,3%	2,3%	3,1%	2,0%
Rosja	0,5%	0,7%	1,1%	2,0%
Czechy	1,3%	1,7%	2,1%	2,0%
Japonia	1,7%	0,6%	1,1%	2,0%
Austria	2,9%	2,4%	4,6%	1,8%
Słowacja	0,7%	2,0%	1,2%	1,6%
Kanada	2,0%	1,7%	0,6%	1,5%
Ukraina	4,5%	1,6%	1,9%	1,5%
Szwecja	0,5%	2,5%	3,3%	1,4%
Australia	1,1%	1,2%	0,6%	1,3%
Litwa	0,0%	2,3%	0,7%	0,7%
Szwajcaria	2,1%	1,2%	1,4%	0,7%
Dania	1,7%	0,9%	1,1%	0,6%
Korea Południowa	1,3%	0,0%	0,3%	0,4%
Portugalia	1,0%	0,6%	0,6%	0,4%
Chorwacja	1,2%	0,1%	0,1%	0,1%
<i>Pozostałe kraje</i>	4,6%	9,8%	6,6%	8,2%
RAZEM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 28. Struktura przyjazdów cudzoziemców do Krakowa w/g wybranych państw w 2003, 2004, 2005, 2006 roku

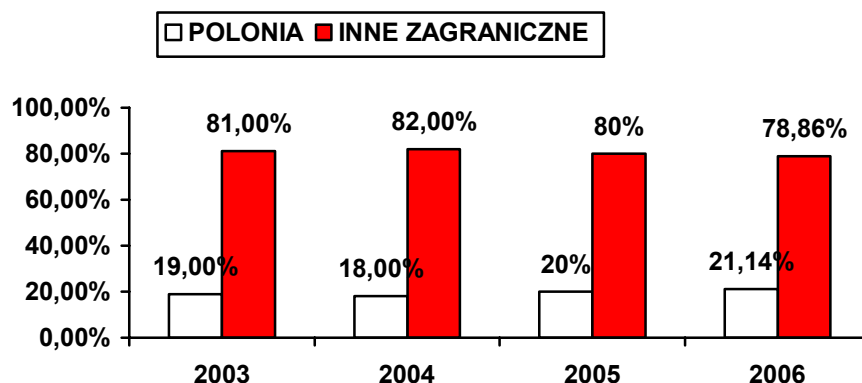
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 20. Pozostałe państwa, z których zanotowano przyjazdy do Krakowa w latach 2003-2006 r.

PAŃSTWO	2003	2004	2005	2006
Rosja	0,5%	0,6%	1,0%	2,0%
Finlandia	0,4%	0,5%	0,5%	1,4%
Grecja	0,4%	0,5%	0,5%	0,5%
Białoruś	0,4%	0,4%	1,0%	0,4%
Brazylia	0,4%	0,6%	0,1%	0,4%
Chiny	0,5%	0,2%	0,2%	0,2%
Indie	0,0%	0,2%	0,0%	0,2%
Łotwa	0,0%	0,2%	0,3%	0,2%
Turcja	0,2%	0,1%	0,2%	0,2%
Cypr	0,0%	0,3%	0,0%	0,1%
Estonia	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%
Rumunia	0,4%	0,0%	0,4%	0,1%
Słowenia	0,0%	0,2%	0,1%	0,1%
Meksyk	0,2%	0,0%	0,1%	0,1%
Serbia	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Bułgaria	0,0%	0,2%	0,1%	0,1%
Egipt	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%
Wenezuela	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%
Afganistan	0,0%	0,6%	0,5%	0,0%
Arabia Saudyjska	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%
Argentyna	0,2%	0,1%	0,0%	0,0%
Czad	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Dominika	0,0%	0,4%	0,0%	0,0%
Filipiny	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
Gambia	0,0%	0,4%	0,0%	0,0%
Honduras	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Irak	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
Iran	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Jamajka	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
Kamerun	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Kazachstan	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%
Kolumbia	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Korea Północna	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
Liechtenstein	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%
Luksemburg	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%
Macedonia	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%
Malta	0,0%	0,2%	0,2%	0,0%
Nepal	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Nigeria	0,0%	0,7%	0,0%	0,0%
Nowa Zelandia	0,0%	0,1%	0,2%	0,0%
Singapur	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Somalia	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Sudan	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%
Syria	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%
Tadżykistan	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Tajlandia	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%
Uzbekistan	0,0%	0,3%	0,0%	0,0%
Wietnam	0,0%	0,3%	0,1%	0,0%
Wyspy Marshalla	0,0%	0,6%	0,0%	0,0%
Zimbabwe	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Inne	0,3%	0,0%	0,0%	1,8%
RAZEM	4,6%	9,8%	6,6%	8,2%

Źródło: Opracowanie własne

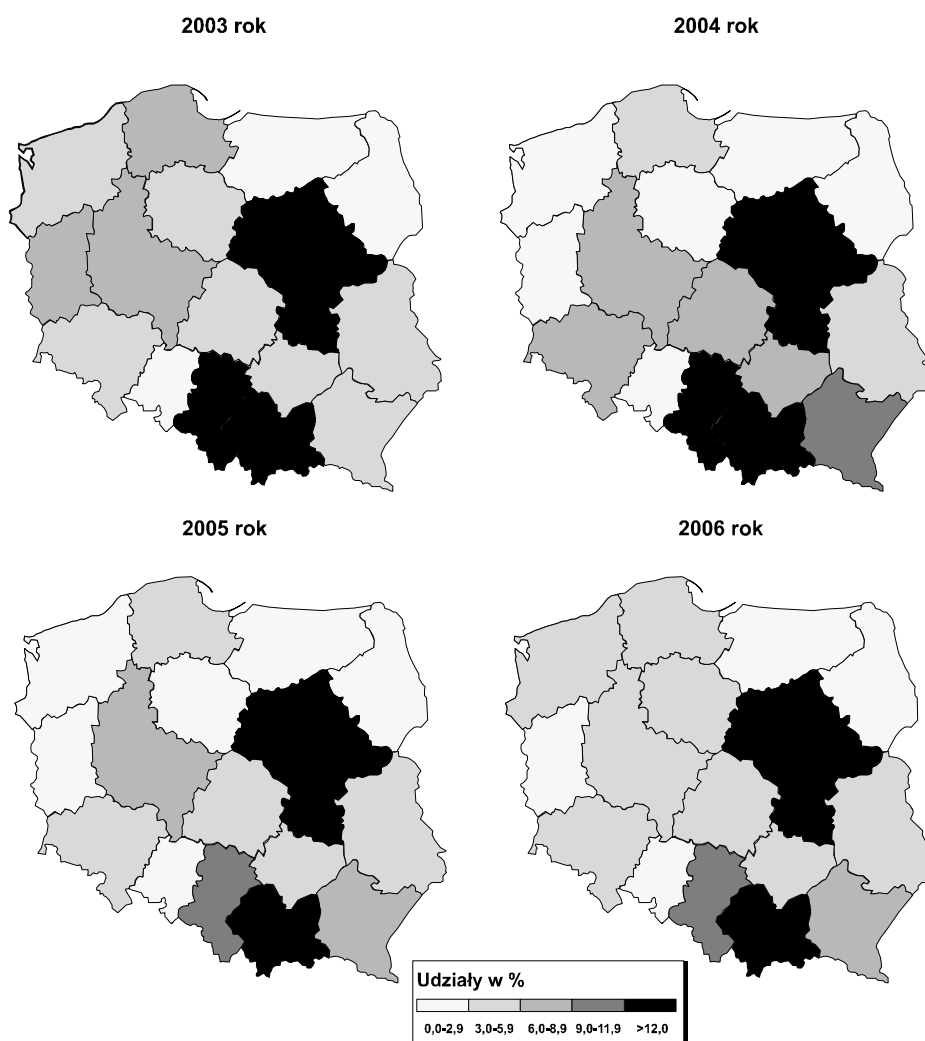
Rysunek 29. Udział polonii w przyjazdach zagranicznych do Krakowa w 2006 roku.

Źródło: Opracowanie własne

W porównaniu do lat poprzednich nastąpił kolejny, nieznaczny, 1 procentowy wzrost udziałów przyjazdów turystów pochodzenia polskiego. Należy zauważyć, że corocznie rozkład jest równomierny i stanowi wśród odwiedzających międzynarodowych 1/5 przyjazdów do Krakowa.

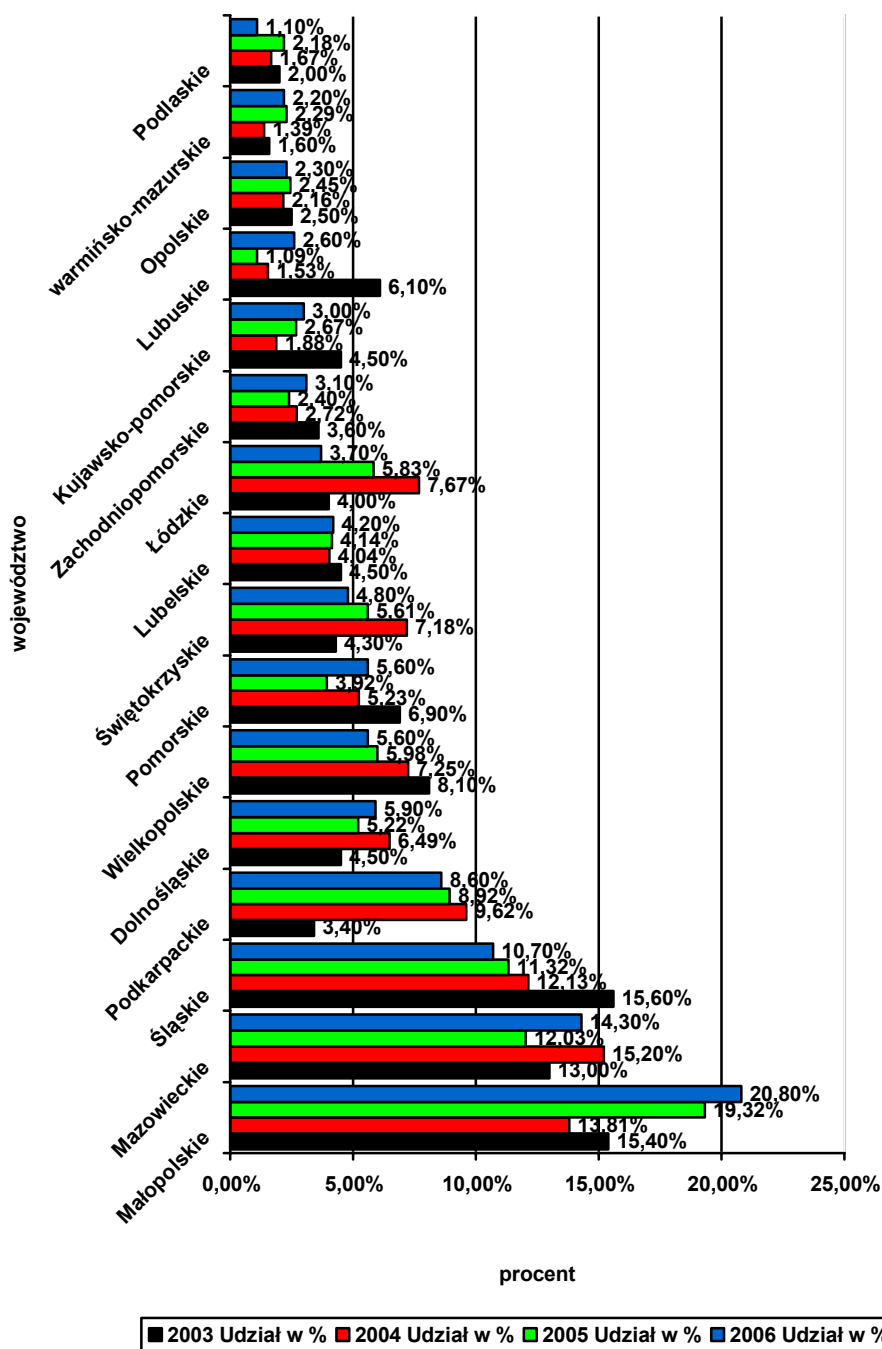
Rysunek 30-33. Struktura przyjazdów Polaków do Krakowa z miejsca zamieszkania według województw w 2003, 2004, 2005, 2006 roku.

Źródło: Opracowanie własne

Spośród badanych w Krakowie turystów krajowych, zdecydowanie przeważały osoby z województwa małopolskiego, mazowieckiego, śląskiego i podkarpackiego które stanowiły ponad 54 % Polaków odwiedzających miasto. Prezentowany coroczny rozkład przestrzenny odwiedzających krajowych nie jest zaskoczeniem. Kraków posiada silne powiązania historyczne i komunikacyjne z Górnym Śląskiem oraz terenami historycznej Małopolski (obecne województwa: małopolskie, podkarpackie i część województw: lubelskiego, świętokrzyskiego oraz śląskiego). Przyjazdy z województwa mazowieckiego (w tym głównie z Warszawy) są determinowane związkami kulturalno – gospodarczo – społecznymi. Najrzadziej do Krakowa przyjeżdżają goście z województw o najślabszych więziach gospodarczo – komunikacyjnych i najdalej położonych od miasta – województwa podlaskie, warmińsko-mazurskie, lubuskie i opolskie.

Rysunek 35. Struktura przyjazdów Polaków do Krakowa z miejsc zamieszkania według województw w 2003, 2004, 2005, 2006 roku.

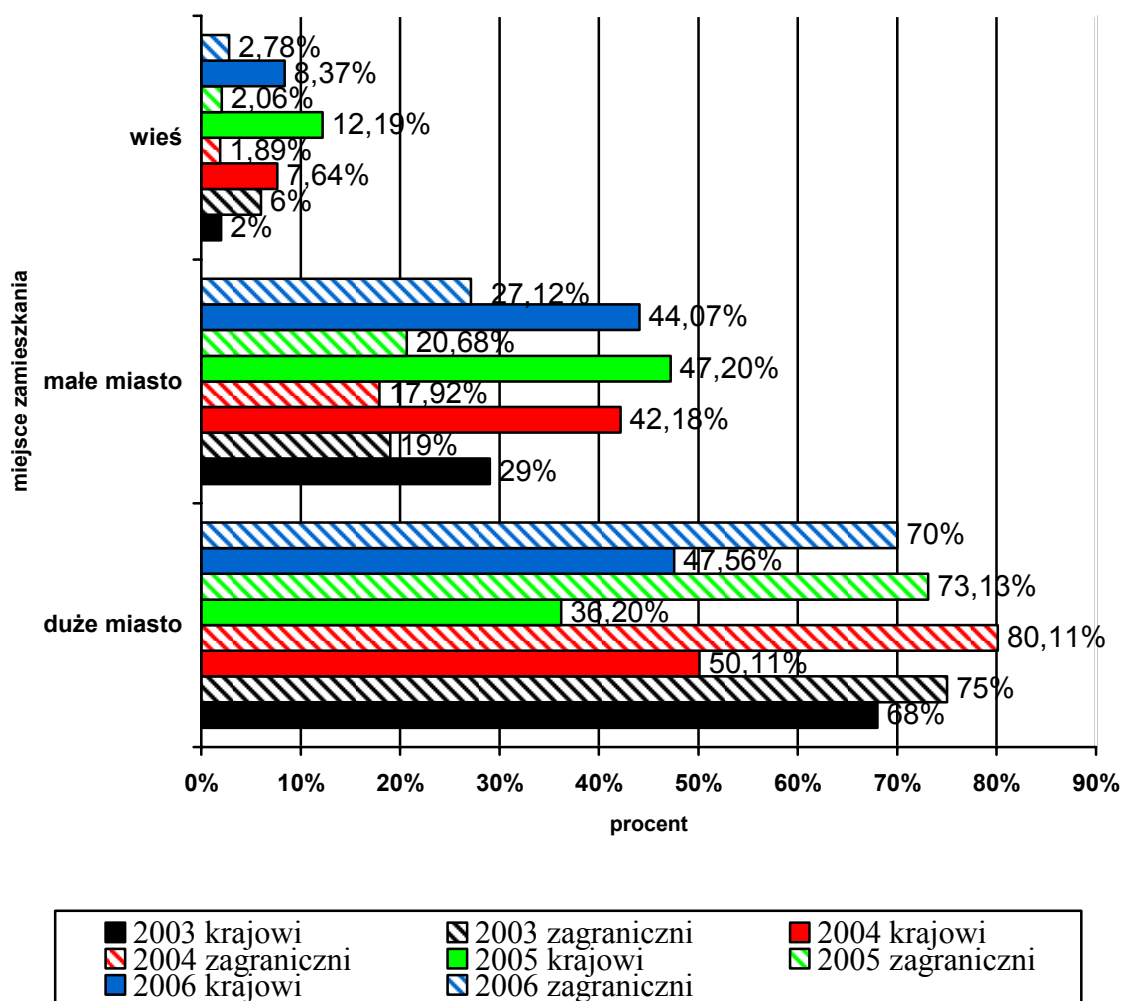
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 22. Struktura przyjazdów do Krakowa według miejsc zamieszkania odwiedzających w 2003, 2004, 2005, 2006 roku.

	2003	2003	2004	2004	2005	2005	2006	2006
	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni
duże miasto	68%	75%	50,11%	80,11%	36,20%	73,13%	47,56%	70%
małe miasto	29%	19%	42,18%	17,92%	47,20%	20,68%	44,07%	27,12%
wieś	2%	6%	7,64%	1,89%	12,19%	2,06%	8,37%	2,78%

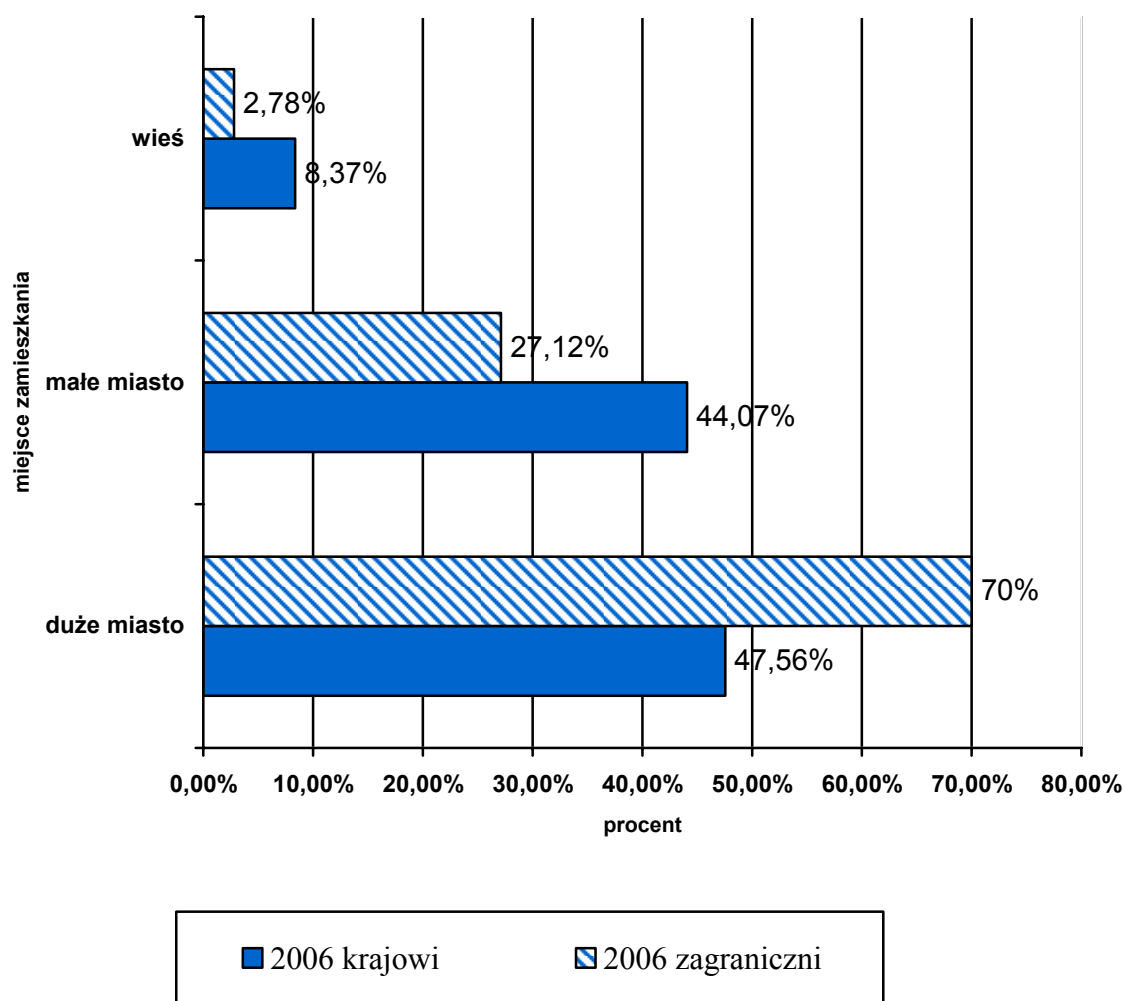
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 35. Struktura przyjazdów do Krakowa według miejsc zamieszkania odwiedzających w 2003, 2004, 2005, 2006 r.

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 36. Struktura przyjazdów do Krakowa według miejsc zamieszkania odwiedzających zagranicznych i krajowych w 2006 roku

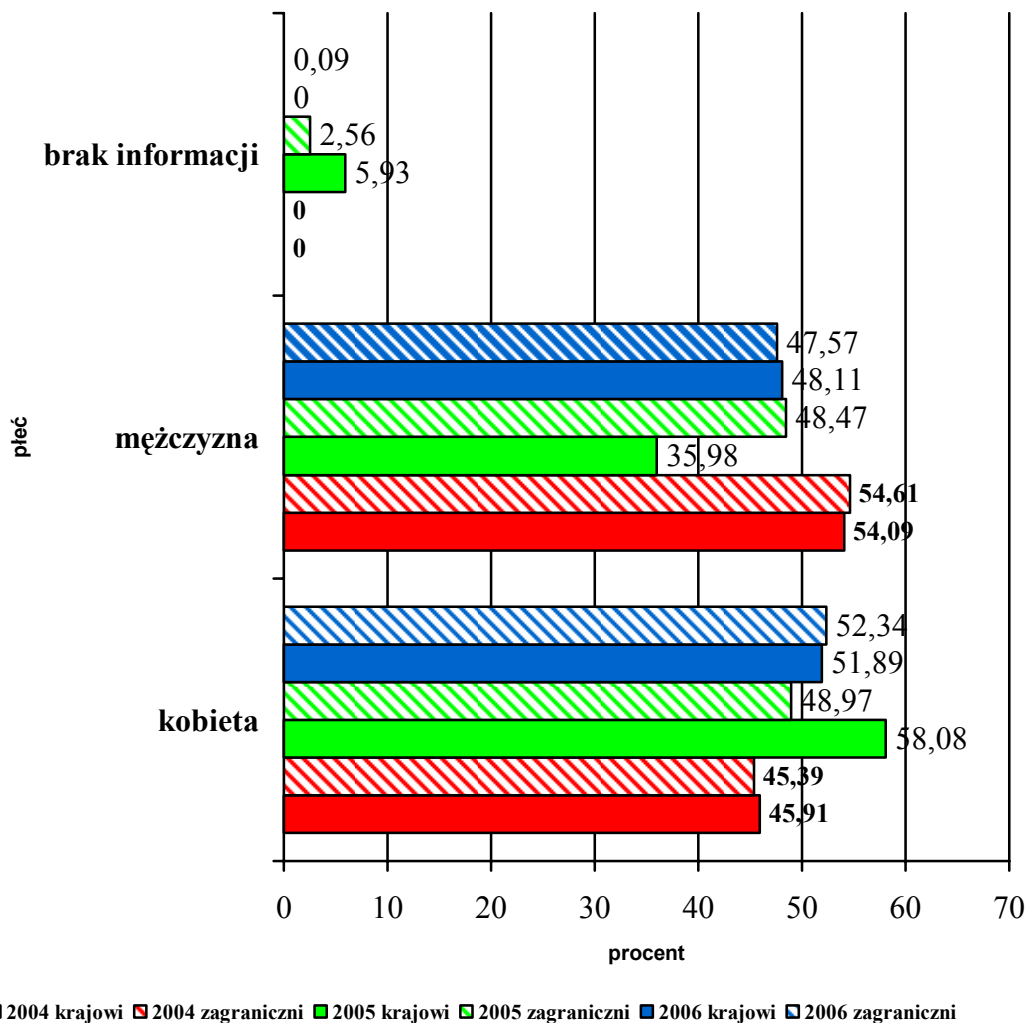
Źródło: Opracowanie własne

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że do Krakowa podróżują przede wszystkim mieszkańcy dużych miast. W badaniach z 2006 roku różnica ta jest jeszcze bardziej widoczna (70% odwiedzający zagraniczni, ponad 47 % odwiedzający krajowi). W porównaniu z latami 2003, 2004 i 2005 bardzo wyraźnie widać tendencję rosnącą przyjazdów do Krakowa z małych miast i z zagranicy.

Kryterium demograficzne.

Strukturę przyjazdów do Krakowa prezentuje poniższy rysunek 37. W bieżącym roku badań nie zaobserwowano większych dysproporcji w aspekcie płci.

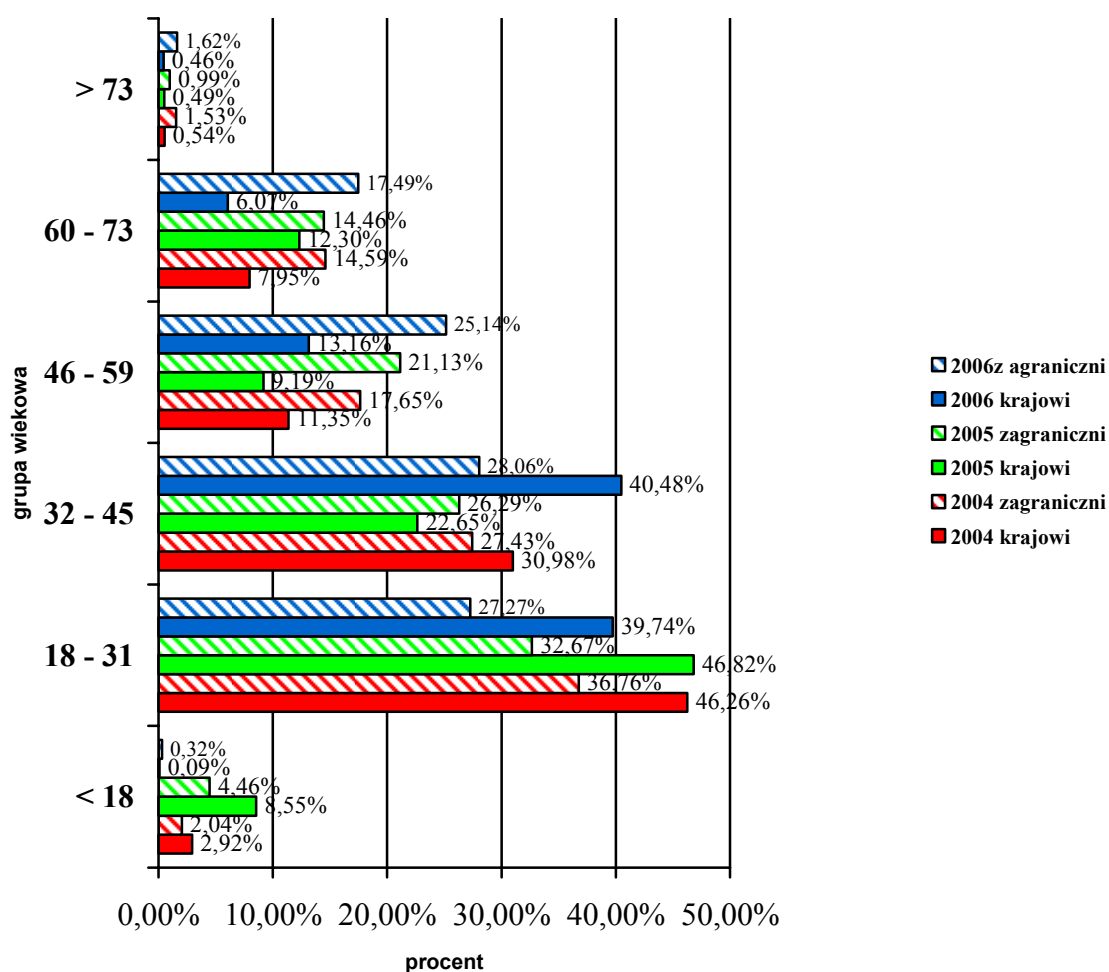
Rysunek 37. Struktura przyjazdów do Krakowa według płci w 2004, 2005, 2006 roku.

Źródło: Opracowanie własne

Jak w latach poprzednich, również w roku 2006 zauważono, że systematycznie wzrasta grupa odwiedzających Kraków turystów w przedziale wieku pomiędzy 32 a 73 rokiem życia. Ta tendencja szczególnie wyraźnie zauważalna jest w grupie odwiedzających zagranicznych.

Rysunek 38. Struktura przyjazdów do Krakowa według wieku w 2004, 2005, 2006 roku.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 22. Struktura przyjazdów do Krakowa odwiedzających krajowych i międzynarodowych według wieku w 2004, 2005, 2006 roku.

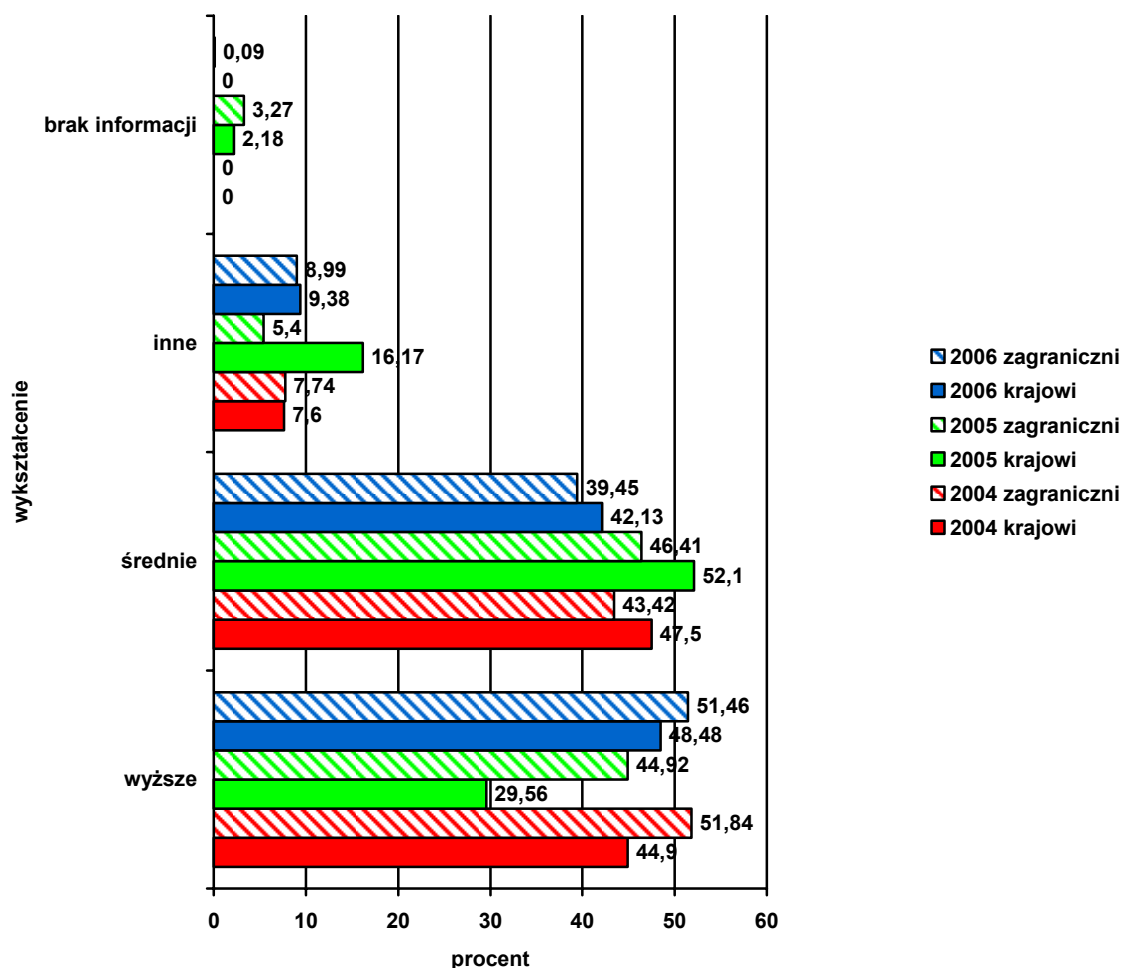
WIEK	2004 krajowi	2004 zagraniczni	2005 krajowi	2005 zagraniczni	2006 krajowi	2006 zagraniczni
< 18	2,92%	2,04%	8,55%	4,46%	0,09%	0,32%
18 - 31	46,26%	36,76%	46,82%	32,67%	39,74%	27,27%
32 - 45	30,98%	27,43%	22,65%	26,29%	40,48%	28,06%
46 - 59	11,35%	17,65%	9,19%	21,13%	13,16%	25,14%
60 - 73	7,95%	14,59%	12,30%	14,46%	6,07%	17,49%
> 73	0,54%	1,53%	0,49%	0,99%	0,46%	1,62%
SUMA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	99,90%

Źródło: Opracowanie własne

Kryterium społeczne

Z przeprowadzonych badań wynika, że w dalszym ciągu, podobnie jak w latach ubiegłych, panuje równowaga wśród odwiedzających Kraków pod względem wykształcenia (rys. 39). Wykształcenie wyższe wśród odwiedzających wynosiło w 2006 roku posiadało 51,46 % gości z zagranicy i 48,48 % odwiedzających krajowych.

Rysunek 39. Struktura przyjazdów do Krakowa według wykształcenia w 2004, 2005, 2006 roku.

Źródło: Opracowanie własne

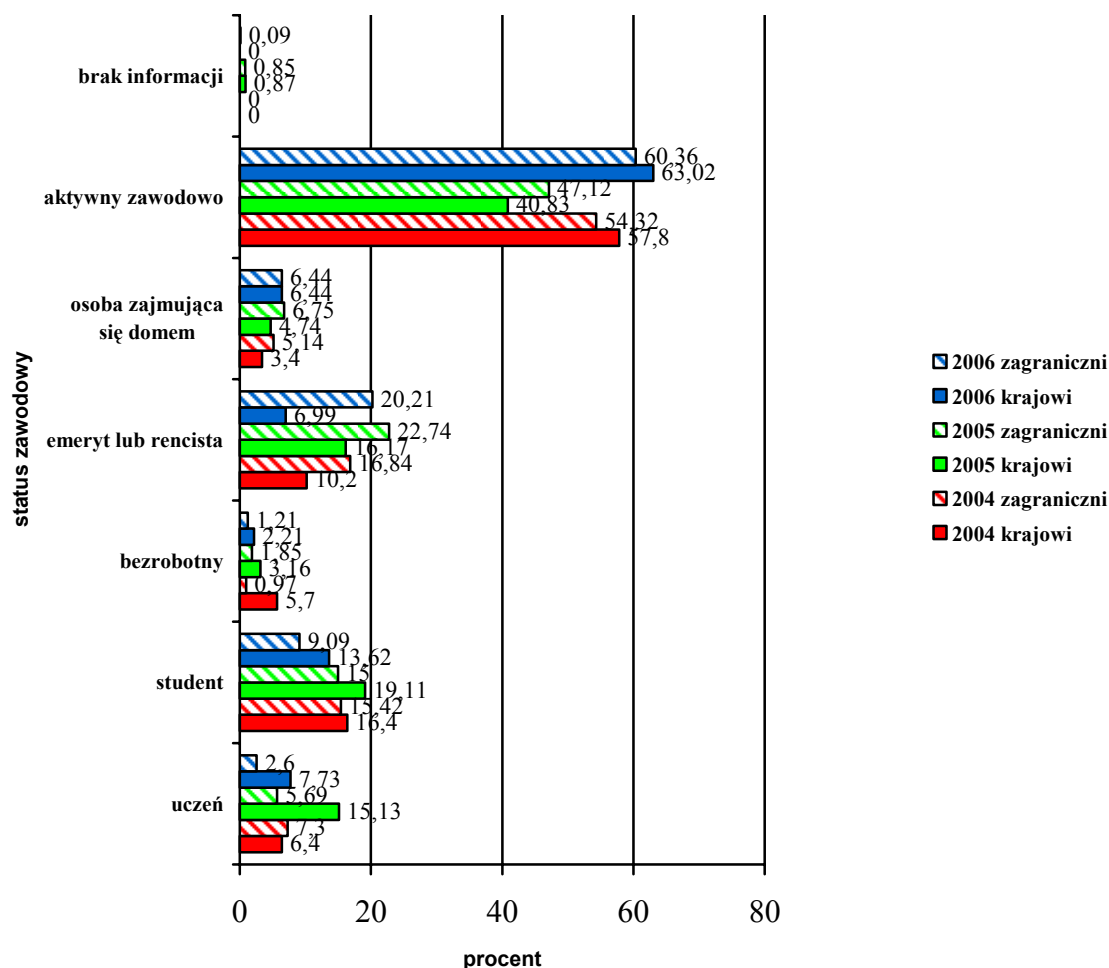
Tabela 23. Struktura przyjazdów do Krakowa odwiedzających krajowych i międzynarodowych według wykształcenia w 2004, 2005, 2006 roku.

Wykształcenie	2004	2004	2005	2005	2006	2006
	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni
wyższe	44,9	50,8	29,6	44,9	48,5	51,5
średnie	47,5	42,6	52,1	46,4	42,1	39,5
inne	7,6	6,6	16,2	5,4	9,4	9,0
brak informacji	0,0	0,0	2,2	3,3	0,0	0,1
RAZEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Opracowanie własne

Osoby aktywne zawodowo stanowiły ponad połowę ankietowanych turystów. Zarówno wśród turystów krajowych jak i zagranicznych ich udział przekroczył poziom z lat wcześniejszych. Odnotowano znaczny spadek przyjazdów osób będących na rencie lub emeryturze z kraju (prawie o 10% udziałów odwiedzających krajowych) i o ponad 2% z zagranicy.

Rysunek 40. Struktura przyjazdów do Krakowa według statusu zawodowego w 2004, 2005, 2006 roku.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 24. Struktura przyjazdów do Krakowa według statusu zawodowego w 2004, 2005, 2006 roku.

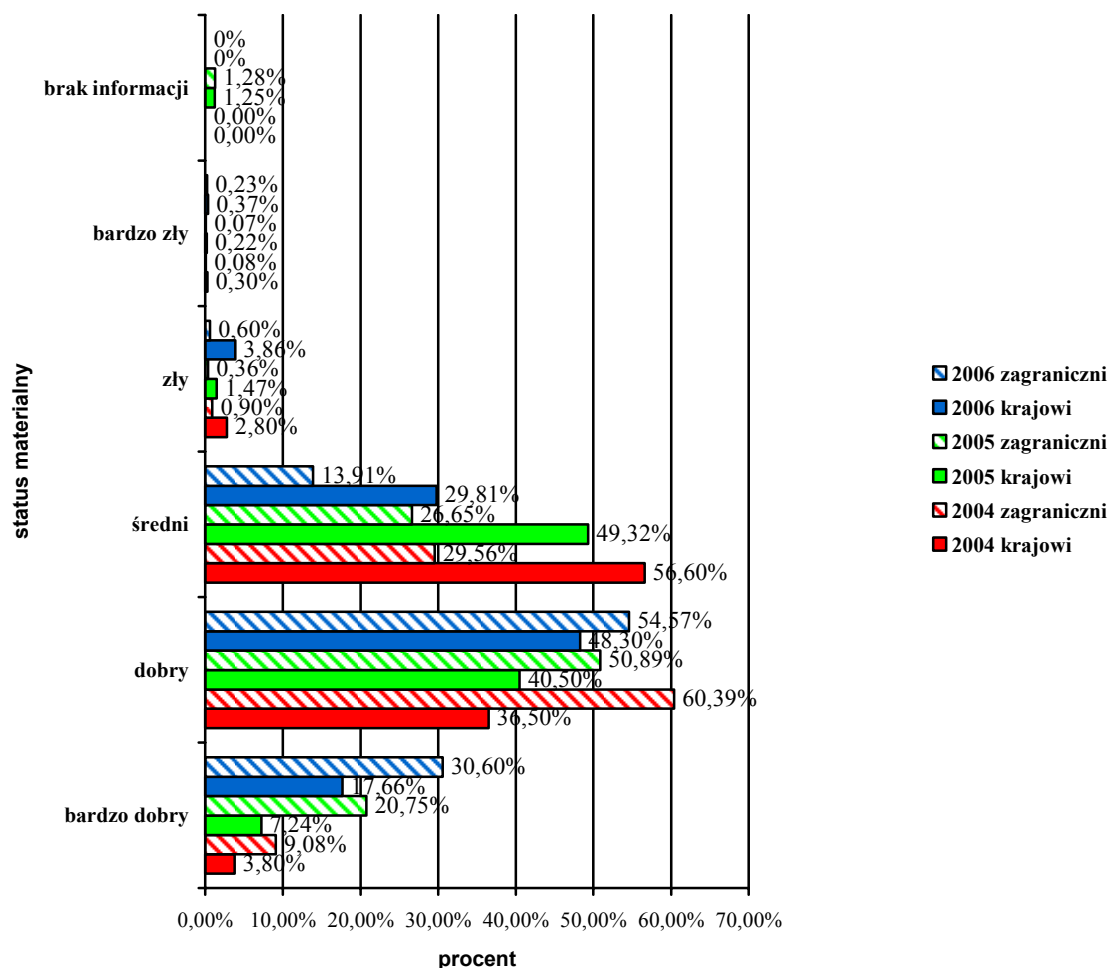
Status zawodowy	2004	2004	2005	2005	2006	2006
	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni
uczeń	6,4 zł	7,3 zł	15,1 zł	5,7 zł	7,7 zł	2,6 zł
student	16,4 zł	15,4 zł	19,1 zł	15,0 zł	13,6 zł	9,1 zł
bezrobotny	5,7 zł	1,0 zł	3,2 zł	1,9 zł	2,2 zł	1,2 zł
emeryt lub rencista	10,2 zł	16,8 zł	16,2 zł	22,7 zł	7,0 zł	20,2 zł
osoba zajmująca się domem	3,4 zł	5,1 zł	4,7 zł	6,8 zł	6,4 zł	6,4 zł
aktywny zawodowo	57,8 zł	54,3 zł	40,8 zł	47,1 zł	63,0 zł	60,4 zł
brak informacji	0,0 zł	0,0 zł	0,9 zł	0,9 zł	0,0 zł	0,1 zł
RAZEM	99,9 zł	100,0 zł	100,0 zł	100,0 zł	100,0 zł	100,0 zł

Źródło: Opracowanie własne

Kryterium ekonomiczne

Tradycyjnie zdecydowana większość odwiedzających Kraków określała swój status jako dobry lub średni. Widać wyraźną tendencję wzrostową w grupie osób o bardzo dobrej sytuacji materialnej tak Polaków jak i obcokrajowców.

Rysunek 41. Struktura przyjazdów do Krakowa według statusu materialnego w 2004, 2005, 2006 roku.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 25. Struktura przyjazdów do Krakowa odwiedzających krajowych i międzynarodowych według statusu materialnego w 2004, 2005, 2006 roku.

Status materialny	2004	2004	2005	2005	2006	2006
	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni
bardzo dobry	3,8%	9,1%	7,2%	20,8%	17,7%	30,6%
dobry	36,5%	60,4%	40,5%	50,9%	48,3%	54,6%
średni	56,6%	29,6%	49,3%	26,7%	29,8%	13,9%
zły	2,8%	0,9%	1,5%	0,4%	3,9%	0,6%
bardzo zły	0,3%	0,1%	0,2%	0,1%	0,4%	0,2%
brak informacji	0,0%	0,0%	1,3%	1,3%	0,0%	0,0%
RAZEM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	99,9%

Źródło: Opracowanie własne

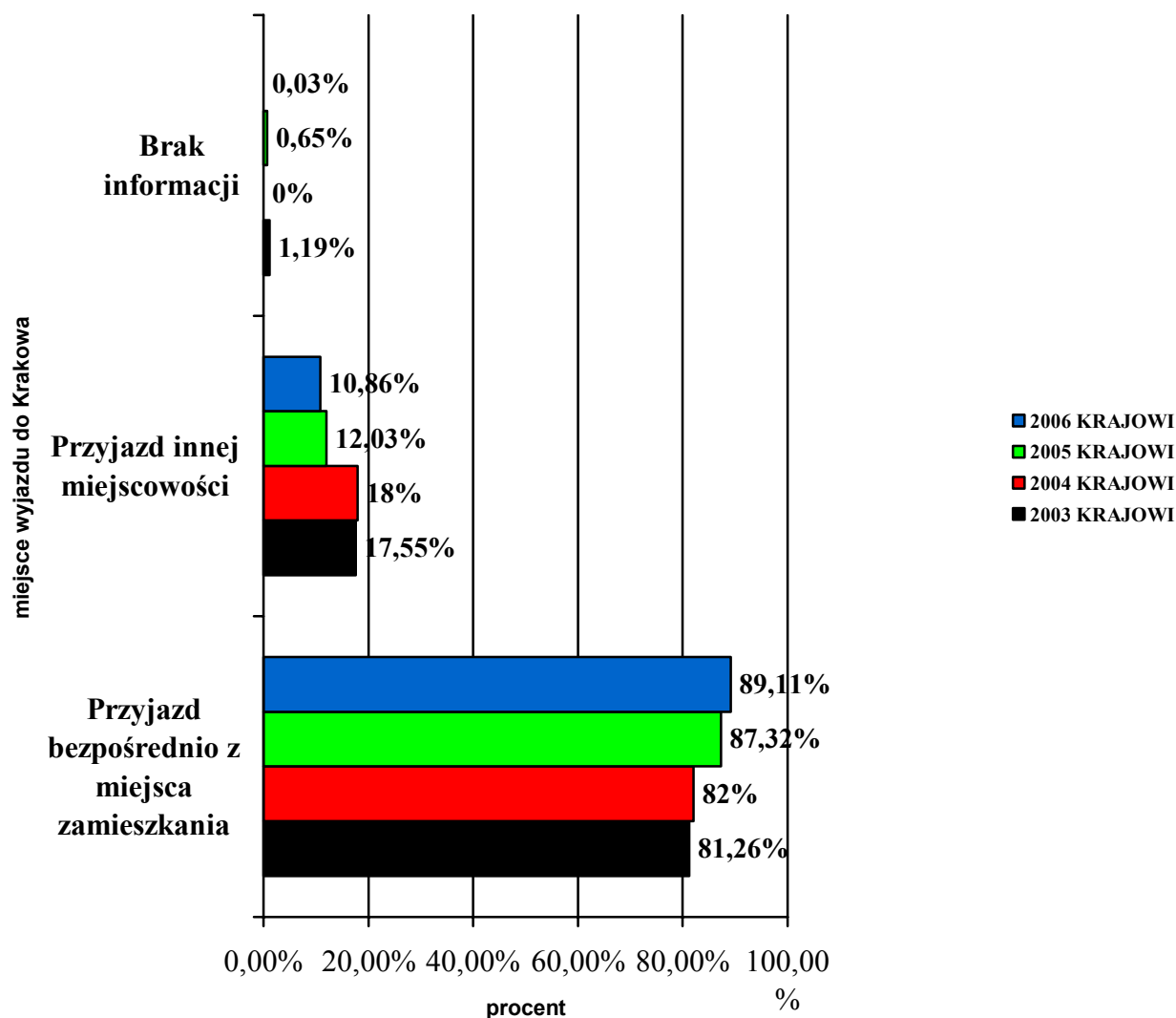
Analiza informacji dot. pobytu w Krakowie

Tabela 26. Struktura odwiedzających z kraju według kierunków przyjazdów.

WYRAŻENIE:	2004	2003	2005	2006
Czy przyjechał bezpośrednio z miejsca zamieszkania?	Udział %	Udział %	Udział %	Udział %
Przyjazd bezpośrednio z miejsca zamieszkania	81,26%	82%	87,32%	89,11%
Przyjazd innej miejscowości	17,55%	18%	12,03%	10,86%
Brak informacji	1,19%	0%	0,65%	0,03%

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 42. Przyjazdy krajowe do Krakowa według miejsca, z którego nastąpił przyjazd w 2003, 2004, 2005, 2006 roku.

Źródło: Opracowanie własne

Prawie 90% strumienia krajowego ruchu turystycznego trafia bezpośrednio do Krakowa. Oznacza to, że miasto posiada wielką siłę grawitacyjną. Z każdym rokiem odsetek docierających do miasta bezpośrednio z miejsca zamieszkania zwiększa się co oznacza, że Kraków jest dla turystów krajowych destynacją docelową.

Tabela 27. Przyjazdy zagraniczne do Krakowa według miejsca, z którego nastąpił przyjazd w 2003, 2004, 2005, 2006 roku.

WYRAŻENIE:	2003 Ogółem %	2004 Ogółem %	2005 Ogółem %	2006 Ogółem %
Przyjazd bezpośrednio z miejsca zamieszkania	52,0 %	59,7 %	70,8 %	68,1 %
Przyjazd z innego kraju niż miejsce zamieszkania	48,0 %	40,3 %	28,7 %	31,8 %
brak informacji	0 %	0 %	1,5 %	0,1 %

Kto?- Kraj?	2003 Udział %	2004 Udział %	2005 Udział %	2006 Udział %
Polska	50,1%	41,6%	35,3%	40,0%
Niemcy	9,2%	4,8%	8,5%	10,0%
W. Brytania	1,5%	3,8%	7,7%	12,0%
USA	3,1%	2,6%	6,1%	4,0%
Francja	0,8%	2,7%	5,7%	4,0%
Włochy	2,3%	2,8%	3,5%	5,0%
Irlandia	0,0%	0,0%	2,7%	3,0%
Szwecja	8,4%	0,6%	2,6%	1,0%
Hiszpania	0,0%	0,0%	2,1%	1,0%
Norwegia	0,0%	0,0%	1,9%	2,0%
Holandia	0,0%	0,0%	1,8%	2,0%
Austria	2,8%	0,9%	1,4%	1,0%
Australia	0,0%	0,0%	1,4%	0,0%
Japonia	0,3%	0,3%	1,3%	1,0%
Węgry	3,1%	1,0%	1,1%	1,0%
Finlandia	0,0%	0,0%	1,1%	1,0%
Kanada	0,0%	0,0%	1,1%	0,0%
Belgia	0,3%	0,1%	1,0%	1,0%
Czechy	11,0%	0,6%	1,0%	2,0%
Białoruś	0,0%	0,0%	1,0%	0,0%
Rumunia	0,0%	0,0%	1,0%	0,0%
Dania	0,3%	0,2%	0,8%	0,0%
Litwa	0,7%	0,7%	0,8%	0,0%
Ukraina	0,3%	0,7%	0,8%	1,0%
Grecja	0,0%	0,0%	0,8%	0,0%
Portugalia	0,0%	0,0%	0,8%	0,0%
Szwajcaria	1,0%	0,4%	0,6%	0,0%
Izrael	1,0%	0,2%	0,5%	1,0%
Słowacja	3,8%	0,8%	0,5%	1,0%
Rosja	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%
Inne	0,0%	35,2%	5,1%	5,0%
RAZEM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne

Prawie 70% wskaźnik przyjazdów turystów zagranicznych docierających do Krakowa bezpośrednio z miejsca zamieszkania jest bardzo dobrym prognostykiem dla tego segmentu strumienia ruchu turystycznego. W stosunku do 2005 roku odnotowano spadek tego wskaźnika o 2,69%.

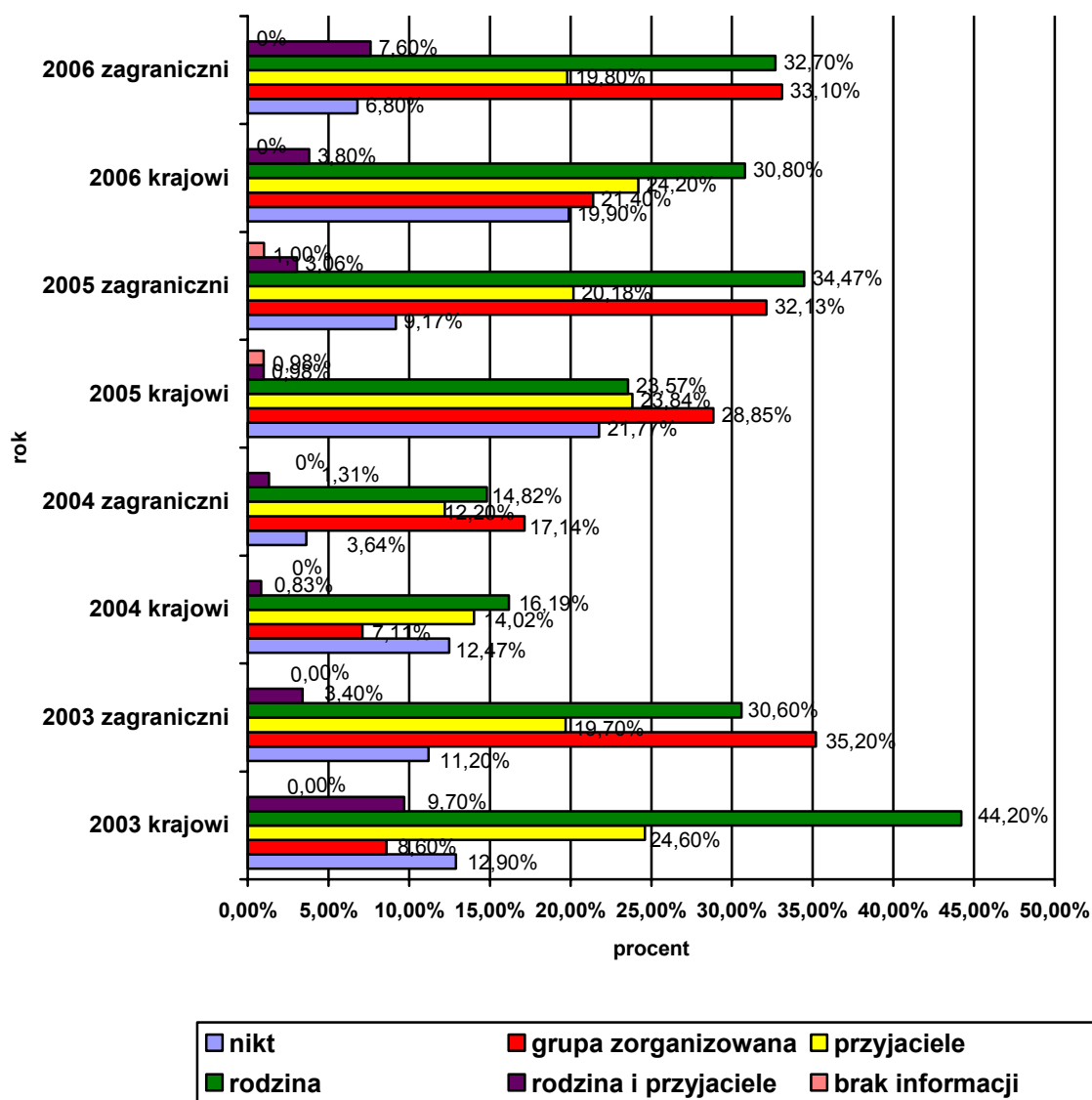
Struktura odwiedzających według towarzystwa w trakcie podróży

Tabela 28. Przyjazdy do Krakowa według towarzyszących osób w 2004, 2005, 2006 roku

WYRAŻENIE: Kto Panu/i towarzyszy w podróży?	2003 krajowi	2003 zagraniczni	2004 krajowi	2004 zagraniczni	2005 krajowi	2005 zagraniczni	2006 krajowi	2006 zagraniczni
nikt	12,9%	11,2%	12,5%	3,6%	21,8%	9,2%	19,9%	6,8%
grupa zorganizowana	8,6%	35,2%	7,1%	17,1%	28,9%	32,1%	21,4%	33,1%
przyjaciele	24,6%	19,7%	14,0%	12,2%	23,8%	20,2%	24,2%	19,8%
rodzina	44,2%	30,6%	16,2%	14,8%	23,6%	34,5%	30,8%	32,7%
rodzina i przyjaciele	9,7%	3,4%	0,8%	1,3%	1,0%	3,1%	3,8%	7,6%
brak informacji	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%	1,0%	0,0%	0,0%

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 43. Struktura osób towarzyszących

Źródło: Opracowanie własne

Dla odwiedzających krajowych Kraków w 2006 roku był destynacją docelową zarówno dla osób podróżujących samotnie, w grupie zorganizowanej jak również jest istotnym celem podróży towarzysko-familijnych w towarzystwie dzieci. Tendencja ta utrzymała się z roku poprzedniego.

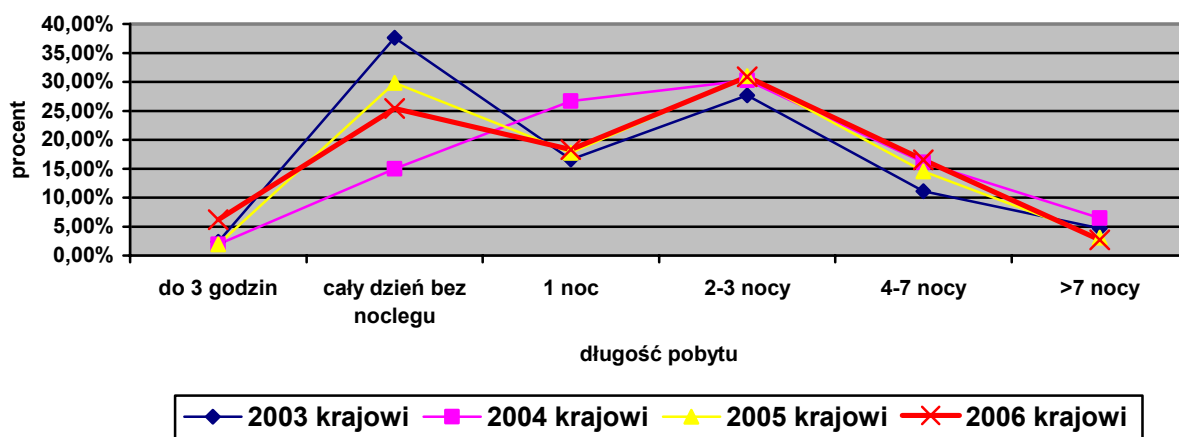
W strumieniu zagranicznego ruchu turystycznego dzieci pojawiają się sporadycznie i jedynie wyłącznie w towarzystwie rodziców. Również dla turystów zagranicznych wyrównały się różnice w strukturze odwiedzających notowane w latach poprzednich i wyraźnie Kraków w 2006 roku był destynacją docelową zarówno dla osób podróżujących w grupie zorganizowanej i wyjazdów typowo rodzinnych.

Tabela 29. Struktura czasowa pobytu osób odwiedzających Kraków w 2003, 2004, 2005, 2006 roku

WYRAŻENIE: Długość pobytu odwiedzających w Krakowie	2003 krajowi	2003 zagraniczni	2004 krajowi	2004 zagraniczni	2005 krajowi	2005 zagraniczni	2006 krajowi	2006 zagraniczni
do 3 godzin	2,4%	0,1%	2,0%	0,7%	2,0%	0,6%	6,2%	0,1%
cały dzień bez noclegu	37,6%	4,6%	15,0%	3,0%	29,8%	1,6%	25,4%	2,8%
1 noc	16,6%	7,6%	26,7%	18,4%	17,8%	6,8%	18,3%	5,2%
2-3 nocy	27,7%	51,8%	30,3%	34,5%	31,0%	31,2%	30,9%	31,4%
4-7 nocy	11,1%	24,7%	16,1%	34,5%	14,5%	44,7%	16,5%	53,2%
>7 nocy	4,7%	11,2%	6,4%	6,9%	3,1%	12,8%	2,7%	7,3%
brak informacji	0,0%	0,0%	3,6%	2,0%	1,9%	2,2%	0,0%	0,0%
RAZEM	100,1%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

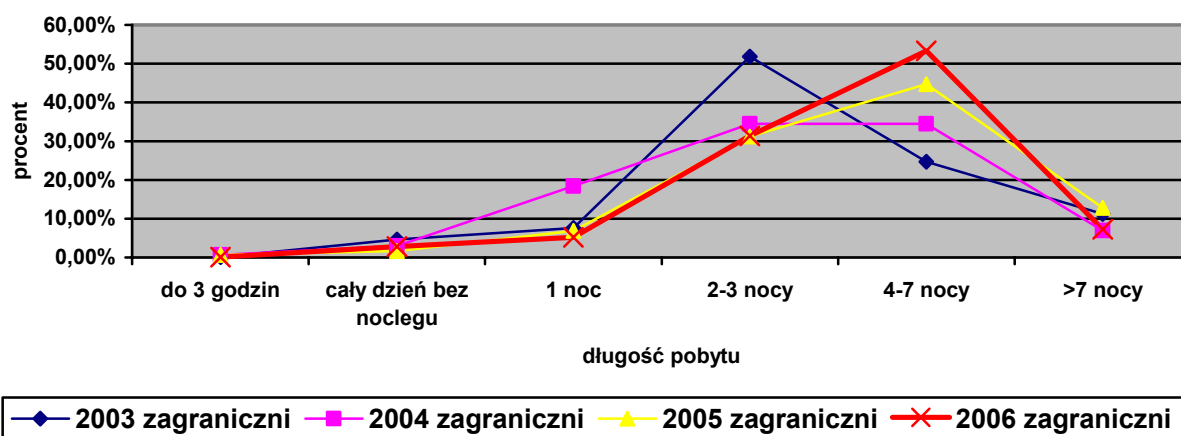
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 44. Długość pobytu odwiedzających krajowych w Krakowie w 2003, 2004, 2005, 2006 rok.

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 45. Długość pobytu odwiedzających zagranicznych w Krakowie w 2003, 2004, 2005, 2006 rok

Źródło: Opracowanie własne

Wyraźnie widać odwrotną tendencję w długości pobytów w Krakowie Polaków (pobyty krótkie) i obcokrajowców (pobyty dłuższe), Odnotowano wyraźne wydłużenie w 2006 roku pobytów obcokrajowców w kategorii kilka (4-7) nocy.

Tabela 30. Struktura celów przyjazdu Polaków i obcokrajowców do Krakowa w latach 2003, 2004, 2005 i 2006 r.

WYRAŻENIE: Struktura celów przyjazdu	2003 krajowi	2003 zagraniczni	2004 krajowi	2004 zagraniczni	2005 krajowi	2005 zagraniczni	2006 krajowi	2006 zagraniczni
zwiedzanie zabytków	67,7%	50,2%	11,1%	33,6%	24,8%	48,0%	25,3%	40,1%
wypoczynek	14,1%	22,4%	38,2%	30,8%	12,5%	19,7%	13,3%	32,9%
odwiedziny krewnych i znajomych	5,6%	8,5%	8,7%	7,9%	11,4%	7,3%	6,9%	6,4%
sprawy służbowe	3,1%	3,6%	8,0%	3,7%	7,0%	5,8%	13,3%	4,6%
cel religijny	0,8%	0,3%	5,1%	3,2%	5,4%	2,6%	10,6%	3,9%
rozrywka	3,4%	4,2%	3,8%	5,3%	4,0%	4,0%	4,1%	3,7%
odwiedziny miejsc rodzinnych	0,2%	1,2%	0,6%	2,1%	3,5%	1,8%	0,6%	1,2%
tranzyt	0,0%	0,0%	2,4%	1,9%	0,5%	1,9%	3,1%	1,2%
edukacja	0,5%	4,3%	1,3%	1,6%	1,6%	1,1%	1,8%	1,2%
udział w szkoleniu, konferencji lub kongresie	0,6%	1,0%	2,1%	2,1%	3,3%	1,8%	5,1%	1,1%
inny	1,8%	0,4%	4,5%	1,8%	15,5%	2,1%	4,2%	1,1%
udział w imprezie kulturalnej	0,5%	2,2%	1,3%	0,8%	3,3%	1,6%	5,2%	1,0%
turystyka aktywna	0,5%	1,0%	4,7%	2,3%	2,1%	0,9%	0,5%	0,7%
udział w zawodach sportowych	0,0%	0,0%	0,7%	0,3%	2,8%	0,4%	1,6%	0,5%
zakupy	0,9%	0,1%	0,5%	0,2%	0,8%	0,5%	2,9%	0,2%
poznanie walorów przyrody	0,1%	0,4%	1,8%	0,9%	0,1%	0,1%	0,3%	0,1%
cel zdrowotny	0,1%	0,0%	3,8%	0,1%	1,1%	0,1%	1,2%	0,1%
brak informacji	0,1%	0,2%	1,5%	1,4%	0,3%	0,7%	0,0%	0,0%
RAZEM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	99,9%

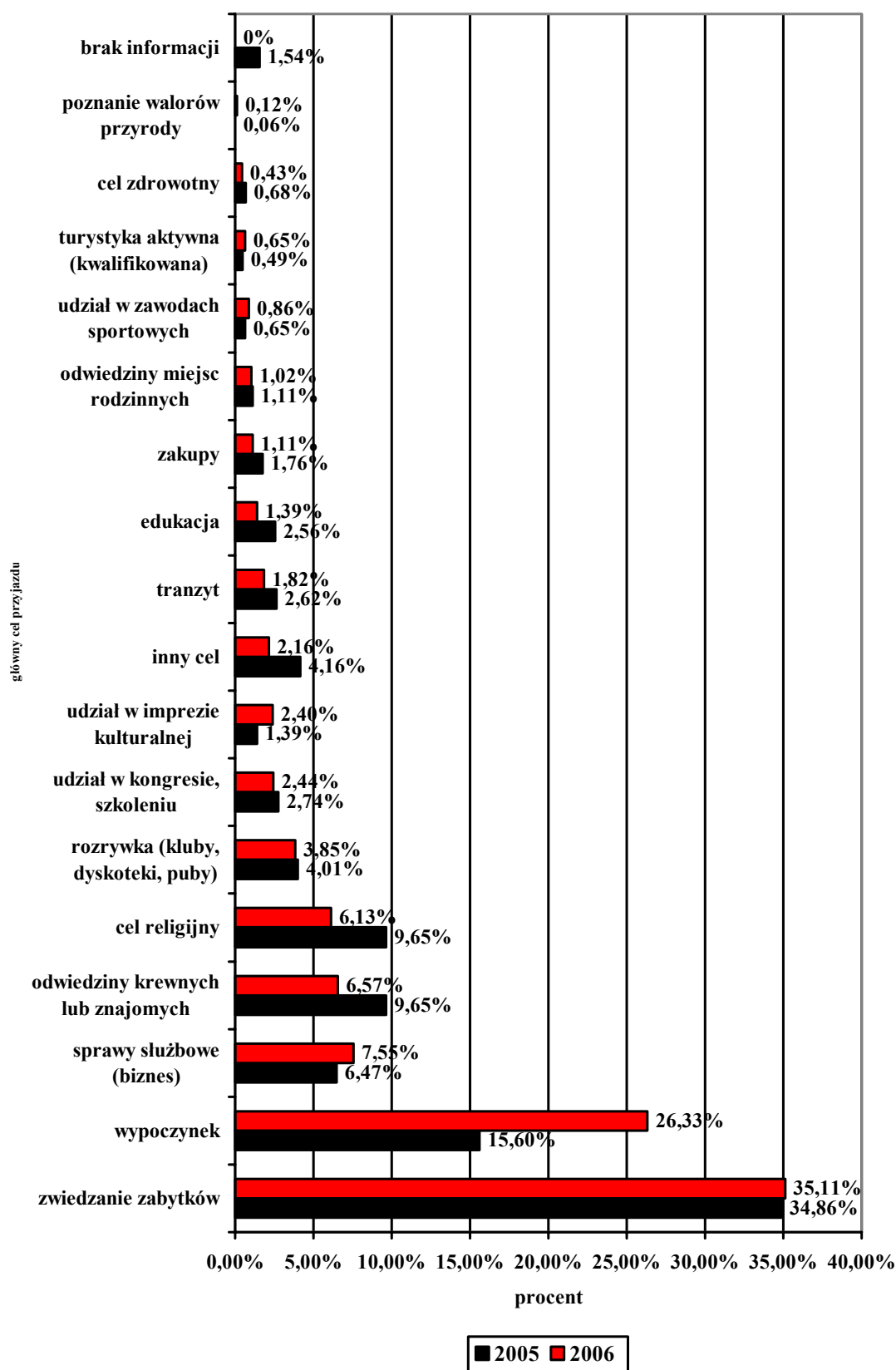
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 31. Główny cel przyjazdu ogółem odwiedzających w Krakowie w latach 2003-2006.

GŁÓWNY CEL PRZYJAZDU	2003	2004	2005	2006
zwiedzanie zabytków	59,0%	30,4%	34,9%	35,1%
wypoczynek	18,3%	23,2%	15,6%	26,3%
sprawy służbowe (biznes)	3,4%	7,9%	6,5%	7,6%
odwiedziny krewnych lub znajomych	7,1%	10,1%	9,7%	6,6%
cel religijny	0,6%	4,7%	9,7%	6,1%
rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	3,8%	6,1%	4,0%	3,9%
udział w kongresie, szkoleniu	0,8%	3,1%	2,7%	2,4%
udział w imprezie kulturalnej	1,4%	1,3%	1,4%	2,4%
inny cel	1,1%	4,2%	4,2%	2,2%
tranzyt	0,0%	3,2%	2,6%	1,8%
edukacja	2,4%	2,4%	2,6%	1,4%
zakupy	0,5%	0,5%	1,8%	1,1%
odwiedziny miejsc rodzinnych	0,7%	1,2%	1,1%	1,0%
udział w zawodach sportowych	0,0%	0,2%	0,7%	0,9%
turystyka aktywna (kwalifikowana)	0,8%	1,2%	0,5%	0,7%
cel zdrowotny	0,1%	0,2%	0,7%	0,4%
poznanie walorów przyrody	0,3%	0,1%	0,1%	0,1%
brak informacji	0,0%	0,0%	1,5%	0,0%
RAZEM	99,9%	100,0%	100,0%	99,9%

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 46. Cel główny przyjazdu do Krakowa w latach 2005-2006.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 32. Główny cel przyjazdu odwiedzających krajowych do Krakowa w latach 2003-2006.

CEL GŁÓWNY	2003	2004	2005	2006
zwiedzanie zabytków	67,7%	23,0%	24,8%	25,3%
sprawy służbowe (biznes)	3,1%	11,7%	7,0%	13,3%
wypoczynek	14,1%	18,4%	12,5%	13,3%
cel religijny	0,8%	6,1%	15,5%	10,6%
odwiedziny krewnych lub znajomych	5,6%	12,3%	11,4%	6,9%
udział w imprezie kulturalnej	0,5%	1,8%	1,6%	5,2%
udział w kongresie, szkoleniu	0,6%	3,8%	3,5%	5,1%
inny cel	1,8%	0,0%	5,4%	4,2%
rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	3,4%	6,3%	4,0%	4,1%
tranzyt	0,0%	0,0%	3,3%	3,1%
zakupy	0,9%	0,7%	2,8%	2,9%
edukacja	0,5%	3,2%	3,3%	1,8%
udział w zawodach sportowych	0,0%	0,2%	0,8%	1,6%
cel zdrowotny	0,1%	0,5%	1,1%	1,2%
odwiedziny miejsc rodzinnych	0,2%	0,4%	0,5%	0,6%
turystyka aktywna (kwalifikowana)	0,5%	0,4%	0,3%	0,5%
poznanie walorów przyrody	0,1%	0,1%	0,1%	0,3%
brak informacji	0,0%	0,0%	2,1%	0,0%

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 33. Główny cel przyjazdu odwiedzających międzynarodowych do Krakowa w latach 2003-2006.

CEL GŁÓWNY	2003	2004	2005	2006
zwiedzanie zabytków	50,2%	50,2%	48,0%	40,1%
wypoczynek	22,4%	22,4%	19,7%	32,9%
odwiedziny krewnych lub znajomych	8,5%	8,5%	7,3%	6,4%
sprawy służbowe (biznes)	3,6%	3,6%	5,8%	4,6%
cel religijny	0,3%	0,3%	2,1%	3,9%
rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	4,2%	4,2%	4,0%	3,7%
odwiedziny miejsc rodzinnych	1,2%	1,2%	1,9%	1,2%
edukacja	4,3%	4,3%	1,6%	1,2%
tranzyt	0,0%	0,0%	1,8%	1,2%
inny cel	0,4%	0,4%	2,6%	1,1%
udział w kongresie, szkoleniu	1,0%	1,0%	1,8%	1,1%
udział w imprezie kulturalnej	2,2%	2,2%	1,1%	1,0%
turystyka aktywna (kwalifikowana)	1,0%	1,0%	0,7%	0,7%
udział w zawodach sportowych	0,0%	0,0%	0,5%	0,5%
zakupy	0,1%	0,1%	0,4%	0,2%
cel zdrowotny	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%
poznanie walorów przyrody	0,4%	0,4%	0,1%	0,1%
brak informacji	0,0%	0,0%	0,9%	0,0%

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 34. Struktura % głównych celów przyjazdów obcokrajowców do Krakowa w 2004, 2005, 2006 roku według krajów (dla krajów z listy najliczniejszych przyjazdów)

CELE PRZYJAZDU	Niemcy 2004	Niemcy 2005	Niemcy 2006	USA 2004	USA 2005	USA 2006	W. Bryt. 2004	W. Bryt. 2005	W. Bryt. 2006	Francja 2004	Francja 2005	Francja 2006	Włochy 2004	Włochy 2005	Włochy 2006
zwiedzanie zabytków	44,58	57,14	52,77	20,13	26,09	32	32,62	40,39	28,49	41,18	51,26	44,79	40,48	55,56	35,86
wypoczynek	24,10	19,39	28,28	31,82	16,30	30,5	38,50	29,41	44,13	33,16	15,97	34,97	24,40	11,11	32,41
cel religijny	1,20	1,36	5,83	3,90	0,00	4	0,53	1,96	1,68	1,07	0,00	0	5,95	12,12	19,31
sprawy służbowe	5,22	3,40	4,37	3,90	2,17	4	2,67	4,31	3,07	2,14	6,72	1,84	1,79	4,04	2,76
odwiedziny krewnych i znajomych	5,62	3,06	3,5	16,23	31,52	14	6,42	9,80	4,75	3,74	6,72	7,36	2,38	3,03	2,76
edukacja	0,40	2,04	2,33	1,30	4,35	1,5	0,00	1,18	0,56	0,53	4,20	1,23	1,19	0,00	0
udział w szkoleniu, konferencji lub kongresie	2,81	1,36	1,17	4,55	1,09	1	4,28	0,78	0,56	4,28	1,68	3,07	4,17	4,04	0
Inny cel	1,61	2,72	0,87	1,95	5,43	1	3,74	5,10	0,84	2,14	1,68	0	0,60	2,02	0,69
udział w imprezie kulturalnej	0,80	1,02	0,58	0,65	1,09	1,5	0,53	1,57	1,4	0,00	0,00	0	0,60	0,00	0
tranzyt	1,20	1,02	0,29	1,30	0,00	5	1,07	0,39	0	1,07	0,00	0	2,38	0,00	0,69
zakupy	1,20	0,34	0	1,95	2,17	0,5	1,07	0,39	0,28	1,60	0,00	0	1,19	0,00	0
udział w zawodach sportowych	0,00	0,0	0	0,00	0,00	0	0,00	0,78	0,28	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,69
turystyka aktywna (kwalifikowana)	1,61	0,34	0	0,65	1,09	0,5	1,07	0,39	0,84	3,74	2,52	3,07	4,17	1,01	1,38
rozrywka	7,23	5,10	0	7,79	2,17	0,5	5,88	2,35	12,29	4,81	5,04	1,84	8,93	4,04	3,45
poznanie walorów przyrody	0,00	0,0	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,84	0	0,00	0,00	0
odwiedziny miejsc rodzinnych	2,41	1,02	0	3,90	6,52	4	1,60	1,18	0,84	0,53	2,52	0,61	1,79	1,01	0
cel zdrowotny	0,00	0,0	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	1,23	0,00	0,00	0
brak informacji	0,00	0,68	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,84	0	0,00	2,02	0
OGÓLEM	99,99	99,99	99,99	100,02	99,99	100	99,98	99,98	100,01	99,99	99,99	100,01	100,02	100	100

Źródło: Opracowanie własne

Głównym deklarowanym celem przyjazdu do Krakowa, tak przez Polaków jak i obcokrajowców jest zwiedzanie zabytków i wypoczynek. Z analizy sposobów spędzania czasu w Krakowie wynika, że cele te w dużej mierze są realizowane.

Tabela 35. Struktura wykorzystanych środków transportu w trakcie przyjazdu do Krakowa w 2006 roku.

STRUKTURA ŚRODKÓW TRANSPORTU	2003	2004	2005	2006
samolotem	10,0%	16,2%	21,4%	38,4%
samochodem	43,5%	34,2%	26,2%	26,5%
pociągiem	21,0%	20,2%	16,9%	13,1%
innym	1,5%	1,0%	1,3%	1,8%
brak informacji	0,0%	0,0%	0,3%	0,0%
autokarem	20,5%	22,5%	25,9%	17,1%
autobusem linii regularnej	3,5%	5,9%	7,9%	3,2%
RAZEM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

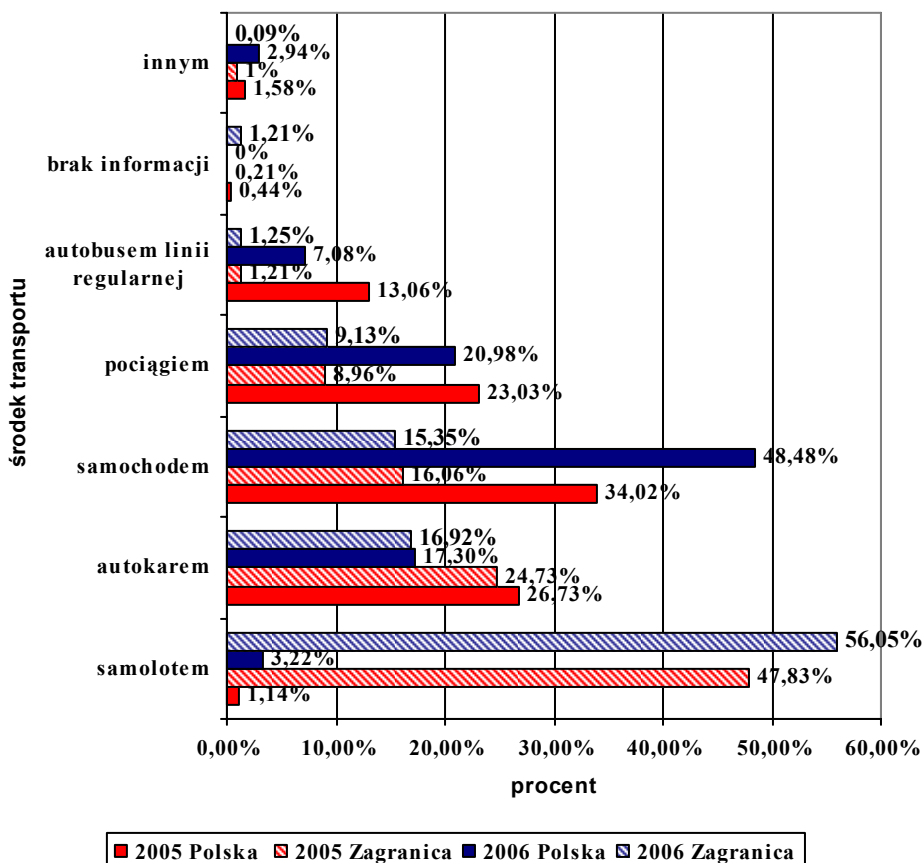
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 36. Struktura wykorzystanych przez Polaków i obcokrajowców środków transportu w trakcie przyjazdu do Krakowa w 2005 i 2006 roku

STRUKTURA ŚRODKÓW TRANSPORTU	2005 Ogółem	2005 krajowi	2005 zagranica	2006 Ogółem	2006 krajowi	2006 zagranica
samolotem	21,4%	1,1%	47,8%	38,4%	3,2%	56,1%
autokarem	25,9%	26,7%	24,7%	17,1%	17,3%	16,9%
samochodem	26,2%	34,0%	16,1%	26,5%	48,5%	15,4%
pociągiem	16,9%	23,0%	9,0%	13,1%	21,0%	9,1%
autobusem linii regularnej	7,9%	13,1%	1,2%	3,2%	7,1%	1,3%
brak informacji	0,3%	0,4%	0,2%	0,0%	0,0%	1,2%
innym	1,3%	1,6%	1,0%	1,8%	2,9%	0,1%
RAZEM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

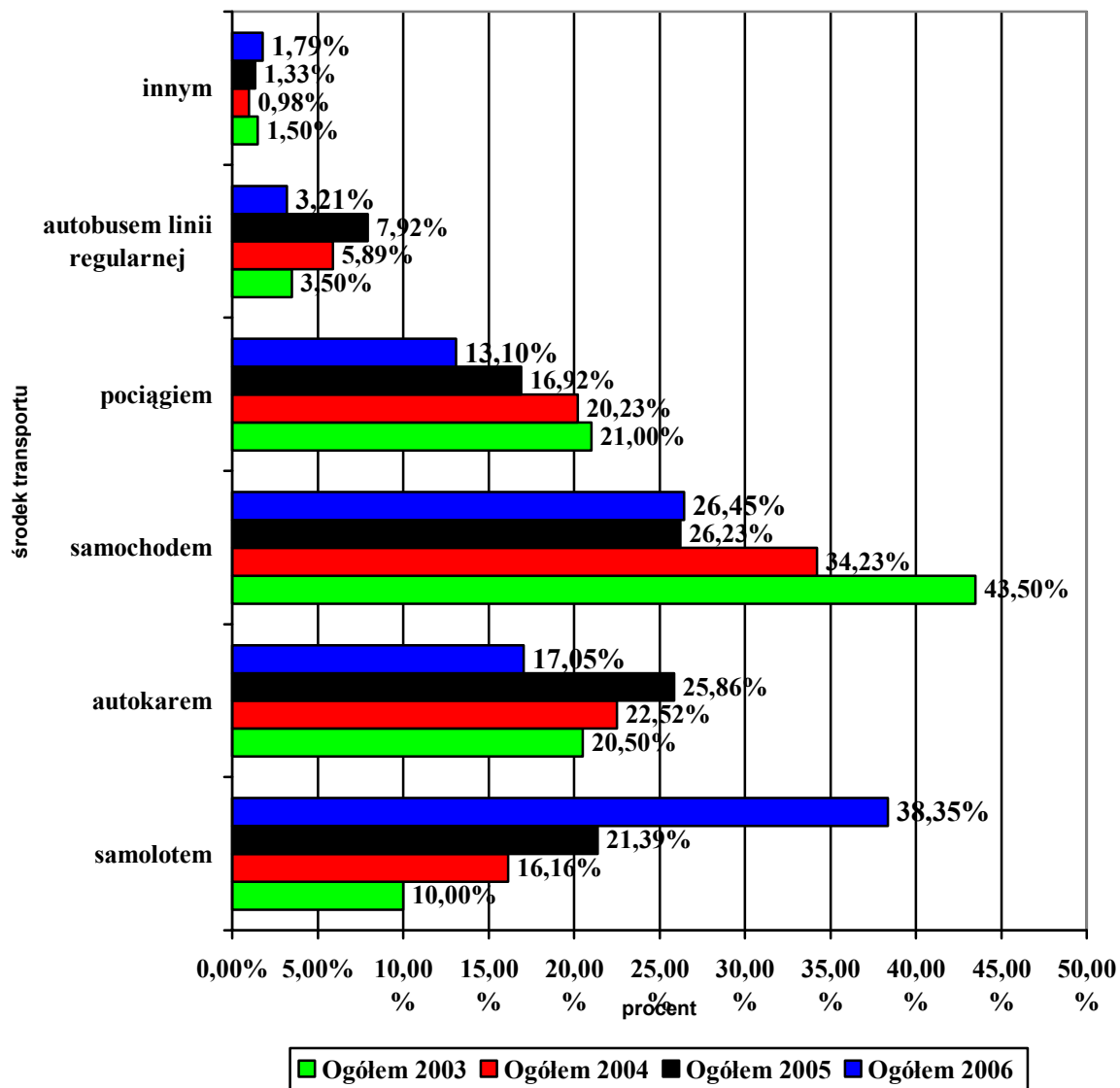
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 47. Środki transportu wykorzystane w trakcie przyjazdu do Krakowa w 2005, 2006 roku (struktura procentowa udziałów podróży krajowych i zagranicznych)

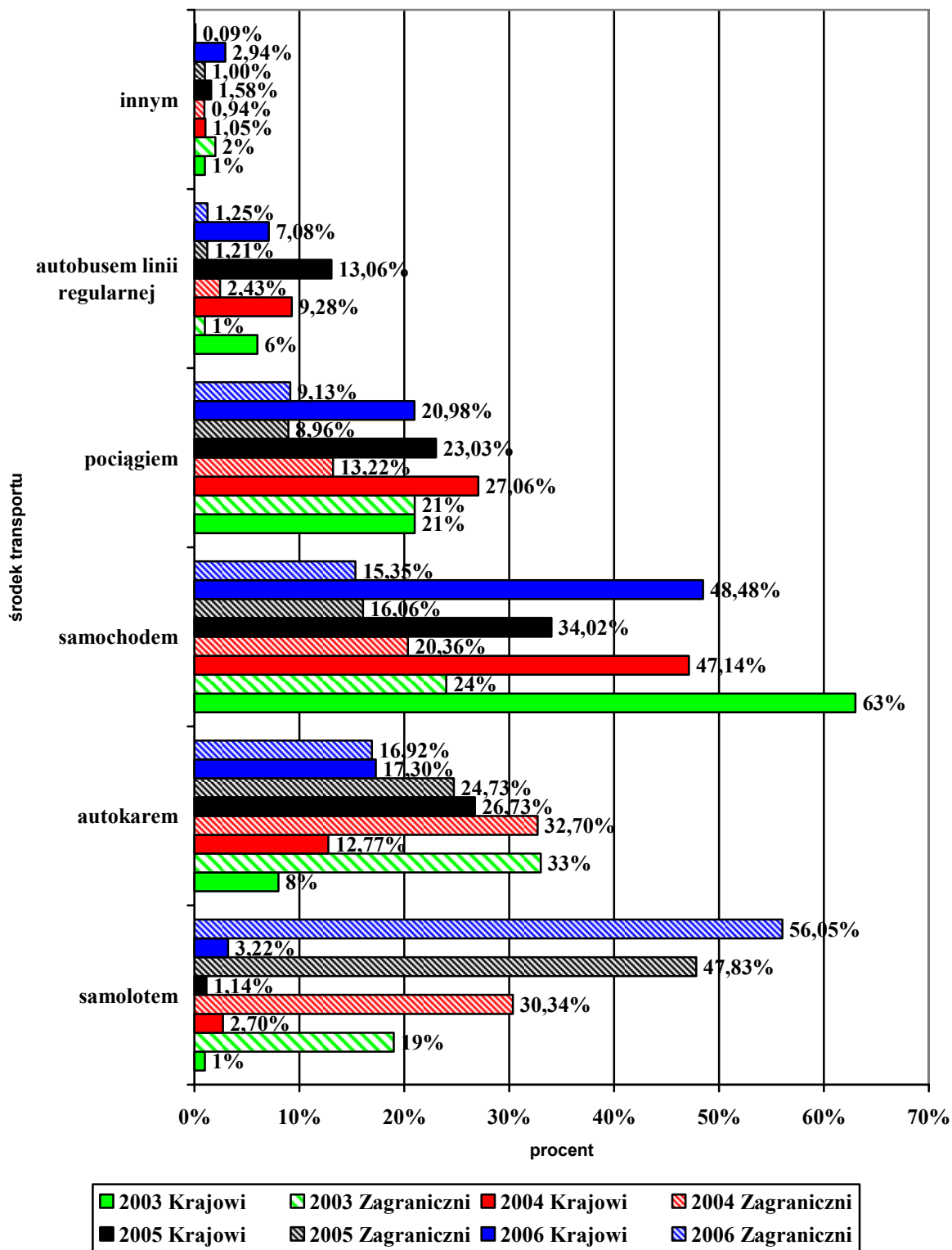
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 48. Struktura wykorzystanych środków transportu w trakcie przyjazdu do Krakowa w latach 2003-2006

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 49. Struktura wykorzystanych środków transportu przez odwiedzających krajowych i zagranicznych w trakcie przyjazdu do Krakowa w latach 2003-2006

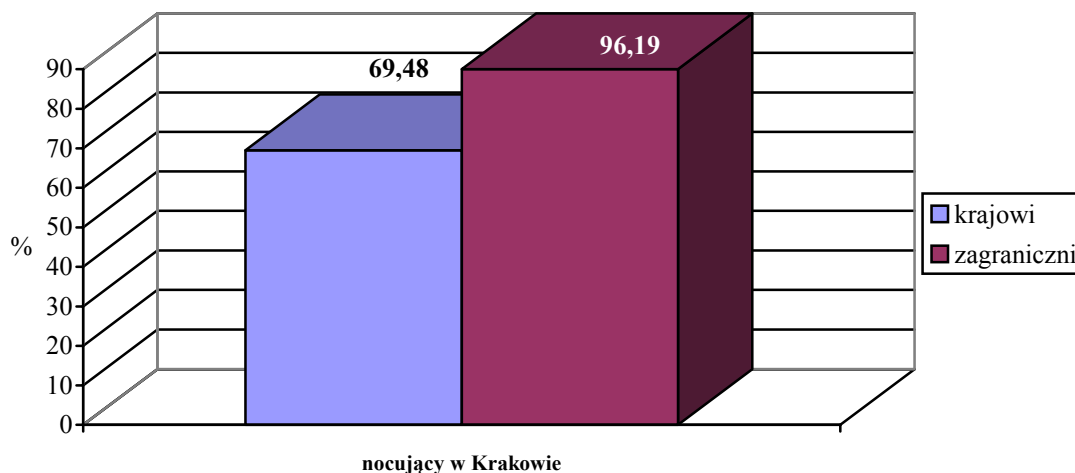
Źródło: Opracowanie własne

Wyraźnie rysuje się tendencja wzrostowa przylotów turystów zagranicznych do Krakowa z 19% w 2003 roku przez 30,34% w 2004 roku w 2005 roku 47,83% do 56% w roku bieżącym. Tendencję zwyżkową notuje się w wykorzystaniu samochodów osobowych w przyjazdowym ruchu krajowym.

Noclegi w Krakowie

Spośród gości przyjeżdżających do Krakowa w 2006 roku 87,20% nocowało w mieście. Pozostali byli jednodniowymi odwiedzającymi lub korzystali z zakwaterowania poza aglomeracją (w okolicznych miejscowościach). Odsetek ten był odmienny, jeśli chodzi o przyjeżdżających krajowych i zagranicznych (zob. rys. 50). Mianowicie spośród tych pierwszych tylko 69,48% korzystało z noclegów w Krakowie, natomiast wśród cudzoziemców – aż 96,19%.

Rysunek 50. Odsetek odwiedzających nocujących w Krakowie w 2006 roku

Źródło: Opracowanie własne

Porównując te dane z wynikami z roku poprzedniego daje się zauważyć wzrost odsetka nocujących w mieście odwiedzających krajowych (o 4,65 punktów procentowych) oraz nieznaczny spadek udziału obcokrajowców korzystających z zakwaterowania w mieście (o 0,61 punktu procentowego). Było to jednak nadal mniej niż w roku 2004 – o 10,72 punktów procentowych wśród gości z Polski i 1,07 punktów procentowych wśród przybywających z zagranicy⁹.

⁹ W 2003 roku pytanie to nie było zadawane ankietowanym.

Baza noclegowa wykorzystywana przez odwiedzających podczas pobytu w Krakowie

Tabela 37. Baza noclegowa wykorzystana przez odwiedzających podczas pobytu w Krakowie w latach 2003 – 2006 (w %)

Miejsce noclegu	Krajowi				Zagraniczni				Ogółem			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Hotel	25,2	30,54	25,20	26,68	70,2	73,60	71,36	68,02	31,15	51,96	45,22	53,87
Motel	3,0	2,15	0,98	0,92	3,3	1,03	0,64	1,01	3,04	1,57	0,83	0,98
Pensjonat	5,5	4,83	3,76	2,12	3,3	2,26	2,63	1,53	5,21	3,52	3,27	1,73
Dom wycieczkowy	10,0	3,02	4,57	3,22	2,9	3,83	3,98	1,58	9,06	3,46	4,32	2,14
Schronisko	15,9	9,06	7,02	12,42	3,3	4,72	4,34	2,73	14,24	7,01	5,86	6,05
Kemping/pole namiotowe	3,9	0,47	2,40	1,10	3,3	2,26	2,84	2,63	3,82	1,37	2,59	2,11
Zakład uzdrowiskowy	b.d.	0,20	0	0,09	b.d.	0	0	0	b.d.	0,10	0	0,03
Ośrodek wczasowy	b.d.	0,20	0	0,46	b.d.	0	0	0,10	b.d.	0,10	0	0,22
Kwatera prywatna	11,3	2,95	1,03	1,75	1,5	0,48	0,71	1,24	10,00	1,74	0,89	1,42
Znajomi lub rodzina	19,6	24,09	16,77	10,49	8,6	5,81	5,26	5,22	18,15	14,91	11,77	7,02
Własne mieszkanie	0,4	0,40	0,60	2,12	0,3	0	0,57	0,34	0,38	0,20	0,59	0,94
Inny obiekt w tym: - Hostel - Dom Pielgrzyma	5,2	6,51	2,72	7,45	3,3	3,76	3,48	9,66	4,95	5,09	3,05	8,91
Brak odpowiedzi ¹⁰	b.d.	15,58	34,95	31,18	b.d.	2,25	4,19	5,94	b.d.	8,96	21,61	14,58

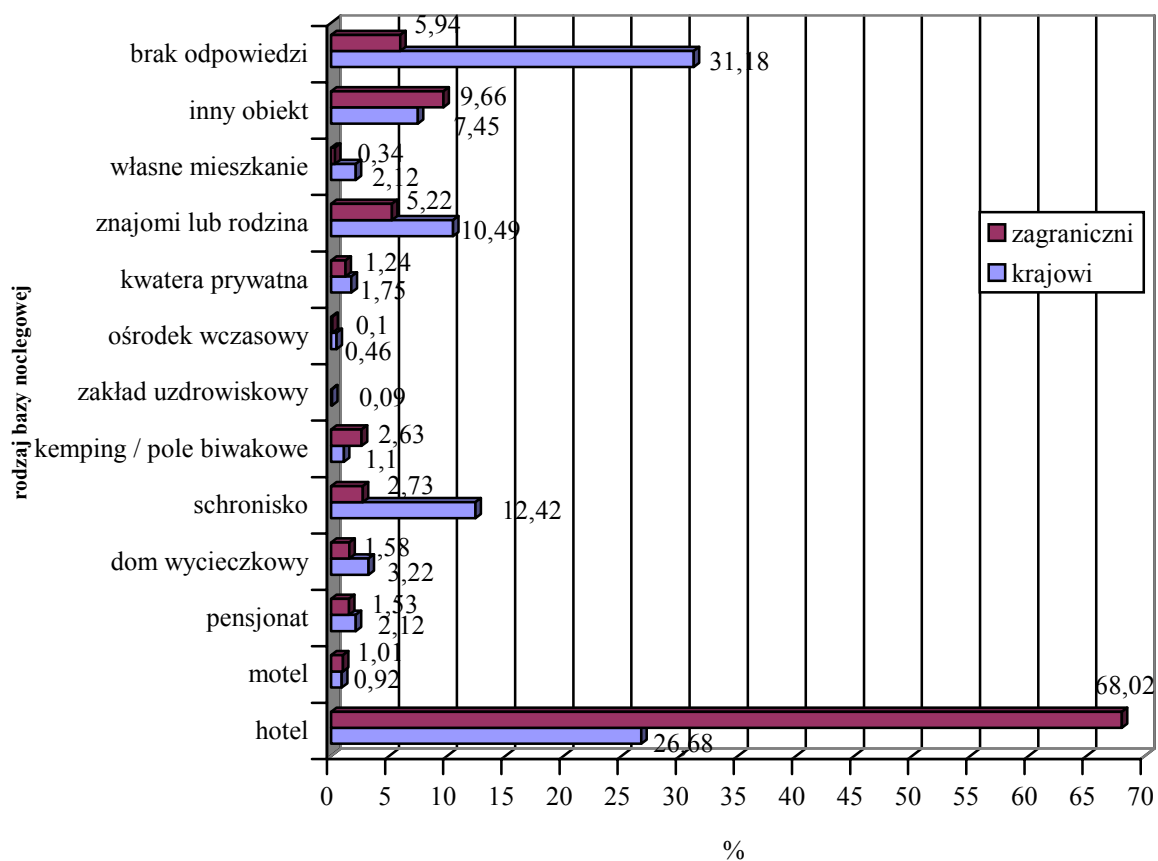
Źródło: Opracowanie własne

Podobnie jak w latach poprzednich, goście przyjeżdżający do Krakowa w 2006 wybierali na nocleg przede wszystkim hotele (53,87%). Zdecydowanie mniej osób (8,91%) skorzystało z tzw. innych obiektów (akademików, hoteli studenckich, hosteli, domów pielgrzyma, domów parafialnych itp.), aczkolwiek były one drugie, co do częstotliwości wskazań. Trzeba zaznaczyć, iż obiekty te znacznie zwiększyły swój udział w roku bieżącym, wyprzedzając noclegi u rodziny i znajomych (które okazały się dopiero trzecie pod względem ważności z 7,02% udziałem), a to z uwagi na dodanie do ankiety dwóch nowych rodzajów obiektów (zob. tab. 38), w tym hosteli (przypuszczalnie w latach poprzednich ankietowani kwalifikowali te obiekty do hoteli). Na czwartym miejscu w 2006 roku uplasowały się schroniska (6,05%), do tej pory trzecie, co do częstotliwości wskazań. W czteroletnim okresie wyraźnie zmniejsza się znaczenie gościnności rodziny i znajomych oraz pensjonatów w obsłudze gości przyjeżdżających do Krakowa.

Hotele były preferowane przede wszystkim przez cudzoziemców (68,02%), chociaż i Polacy wybierali je najchętniej (26,68%). Ci ostatni zdecydowanie rzadziej wskazywali na schroniska (12,42%) oraz mieszkania rodziny i znajomych (10,49%). Relatywnie wysoki udział w tej grupie przyjeżdżających posiadały także tzw. inne obiekty (7,45%). Z kolei goście z zagranicy tzw. inne obiekty wybierali częściej (9,66%), a noclegi u rodziny i znajomych – w mniejszym odsetku (5,22%). Dane te prezentuje rys. 51.

¹⁰ W tym: jednodniowi odwiedzający, korzystający z zakwaterowania poza Krakowem i nie określający rodzaju miejsca noclegu.

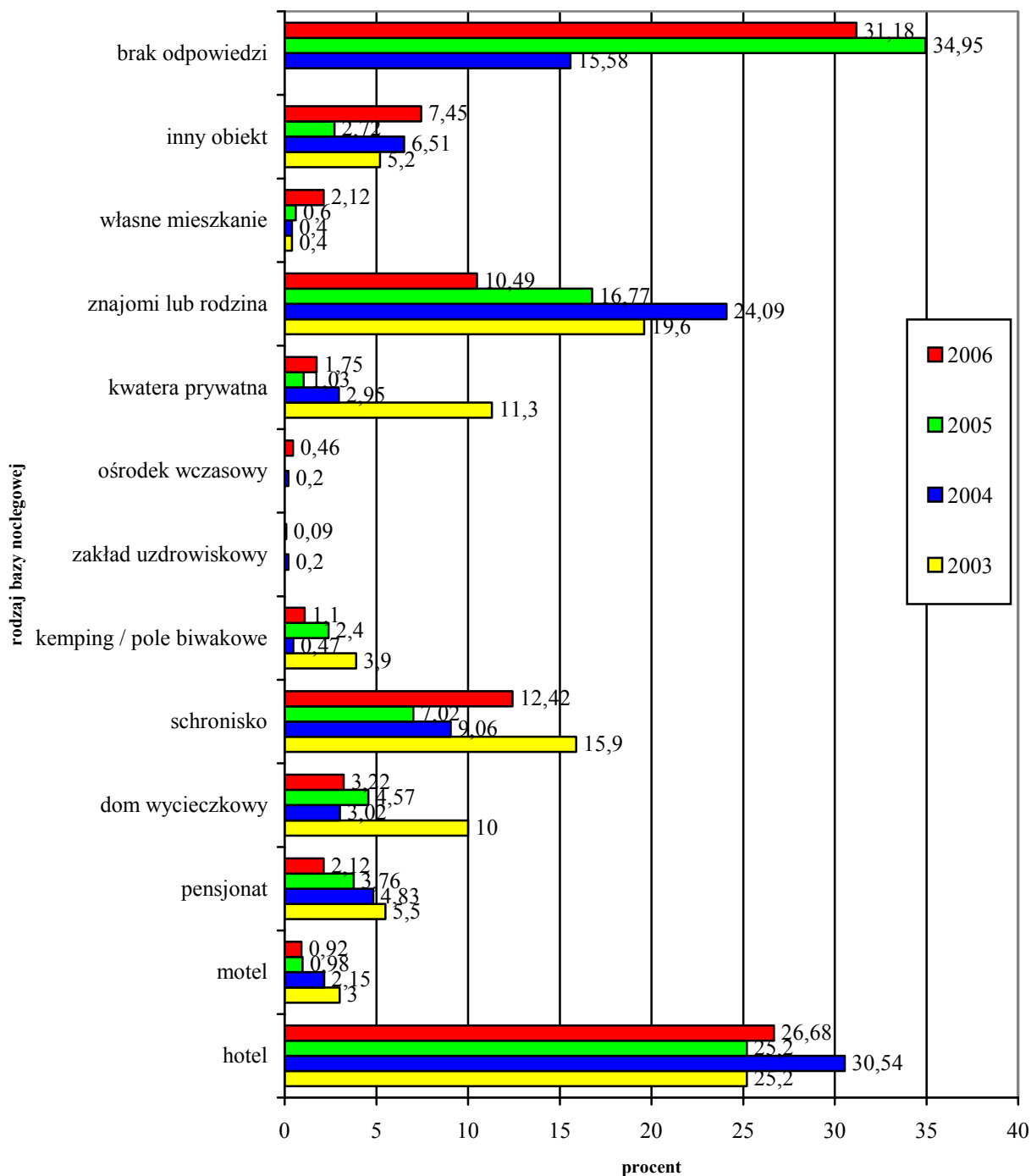
Rysunek 51. Baza noclegowa wykorzystana podczas pobytu odwiedzających w Krakowie w 2006 roku

Źródło: Opracowanie własne

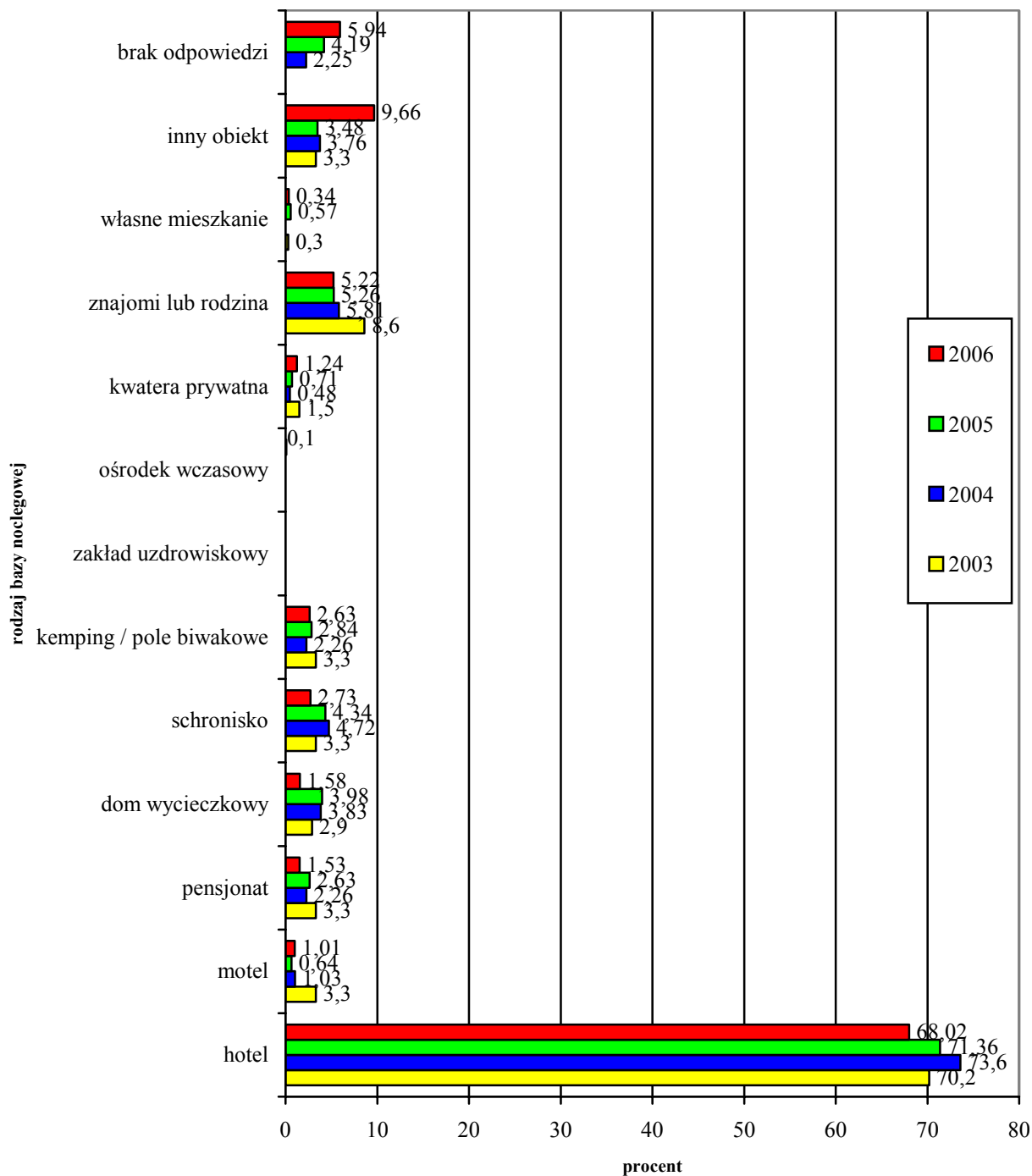
Wśród Polaków zaznacza się tendencja spadkowa w zakresie wykorzystania na nocleg pensjonatów i moteli, a straty odzyskują schroniska (zob. rys. 52). Natomiast wśród gości zagranicznych schroniska stopniowo tracą na znaczeniu (zob. rys. 53). Zmniejsza się też rola rodziny i znajomych, co może oznaczać, iż do Krakowa coraz częściej przyjeżdżają obcokrajowcy nie mający w mieście korzeni ani przyjaciół.

Rysunek 52. Baza noclegowa wykorzystana podczas pobytu gości krajowych w Krakowie w latach 2003-2006 (w %)

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 53. Baza noclegowa wykorzystana podczas pobytu gości zagranicznych w Krakowie w latach 2003-2006 (w %)

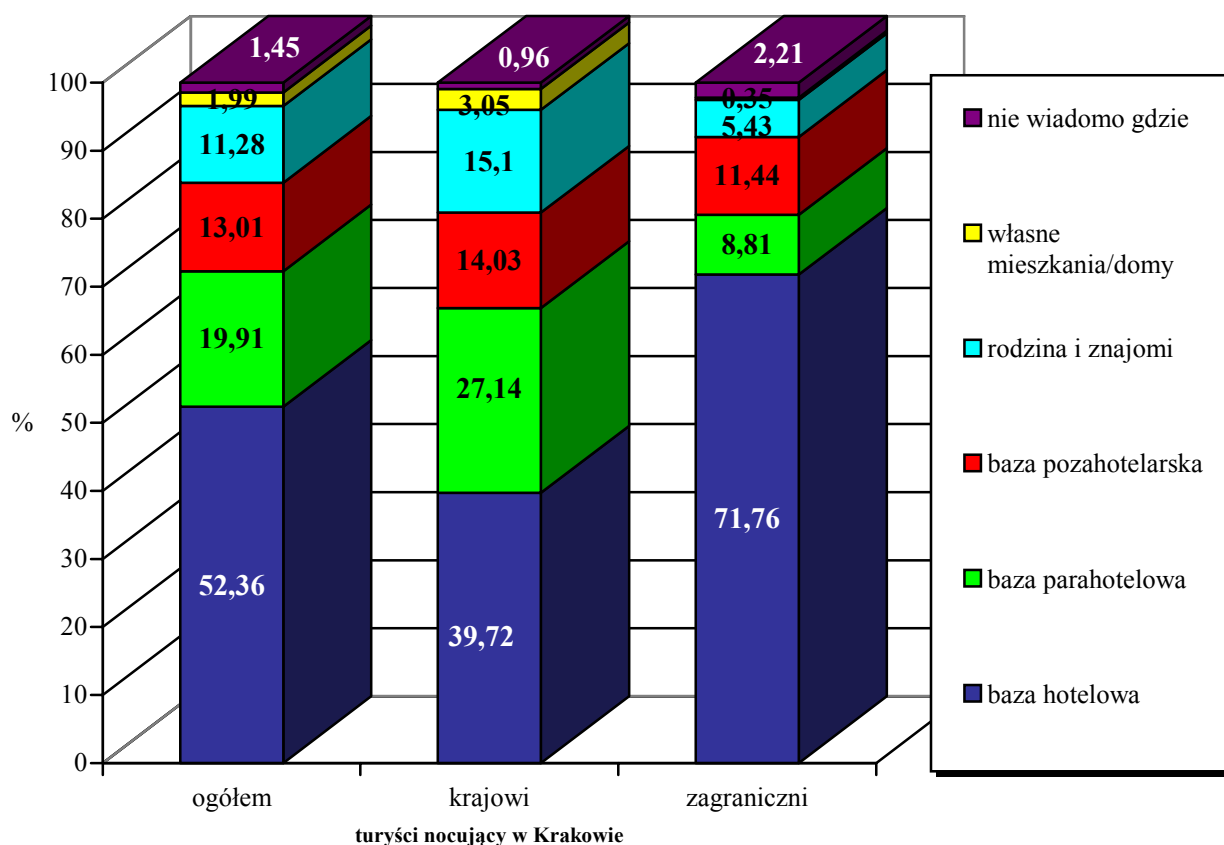

Źródło: Opracowanie własne

W sumie w 2006 roku struktura turystów (nocujących) w Krakowie była następująca (por. rys. 54):

- w bazie hotelowej (hotele, motele) co najmniej jedną noc spędziło 52,36% turystów (39,72% krajowych i 71,76% zagranicznych),
- bazę parahotelową (pensjonaty, domy wycieczkowe, schroniska, kempingi / pola biwakowe) preferowało 19,91% turystów (27,14% krajowych i 8,81% zagranicznych),
- w bazie pozahotelarskiej (kwatery prywatne, ośrodki wczasowe, zakłady uzdrowiskowe i tzw. inne obiekty, w tym hostele, domy pielgrzymia, akademiki, hotele studenckie itp.) zakwaterowanie znalazło 13,01% turystów (14,03% krajowych i 11,44% zagranicznych),
- z gościnności rodziny i znajomych skorzystało 11,28% turystów (15,10% krajowych i 5,43% zagranicznych),
- własne domy / mieszkania w Krakowie posiadało 1,99% turystów (3,05% krajowych i 0,35% zagranicznych),
- nie wskazało miejsca noclegu 1,45% turystów (0,95% krajowych i 2,21% zagranicznych).

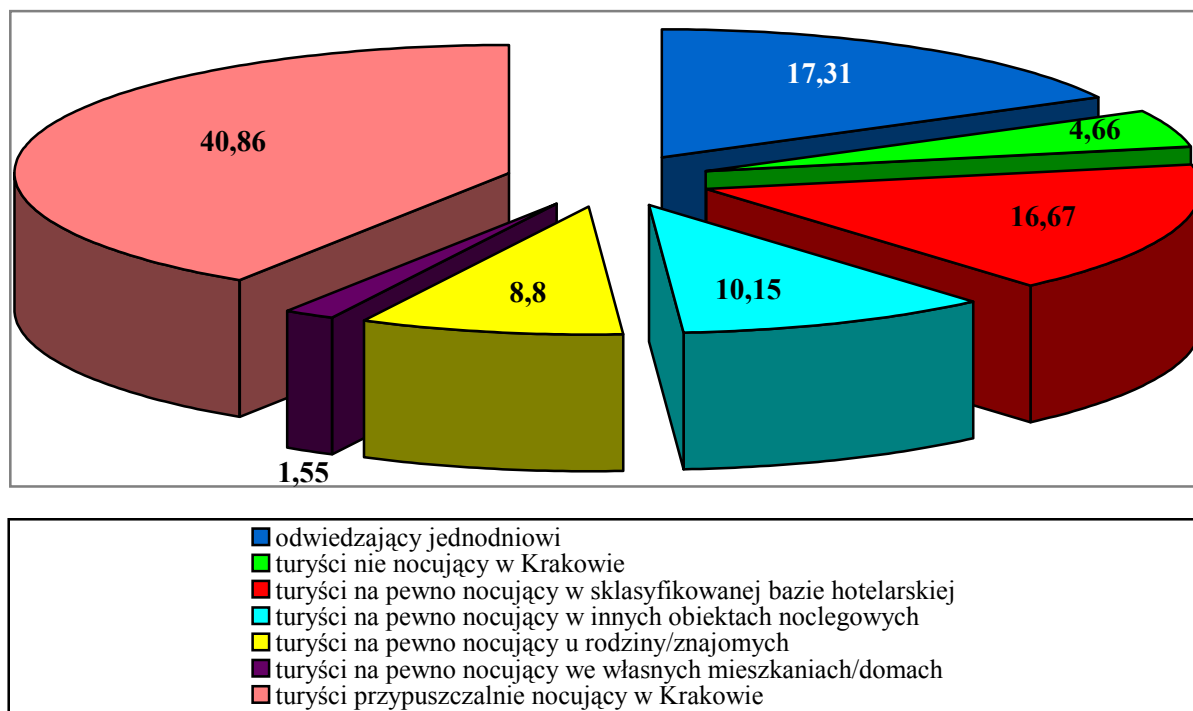
Rysunek 54. Struktura turystów nocujących w Krakowie w 2006 roku wg miejsca zakwaterowania (dane szacunkowe)

Źródło: Opracowanie własne

Struktura wszystkich odwiedzających Kraków w 2006 roku została przedstawiona na rys. 55, a struktura strumienia gości krajowych i zagranicznych – na rys. 56.

Rysunek 55. Struktura strumienia ruchu odwiedzających Kraków w 2006 roku wg miejsca zakwaterowania (dane szacunkowe)

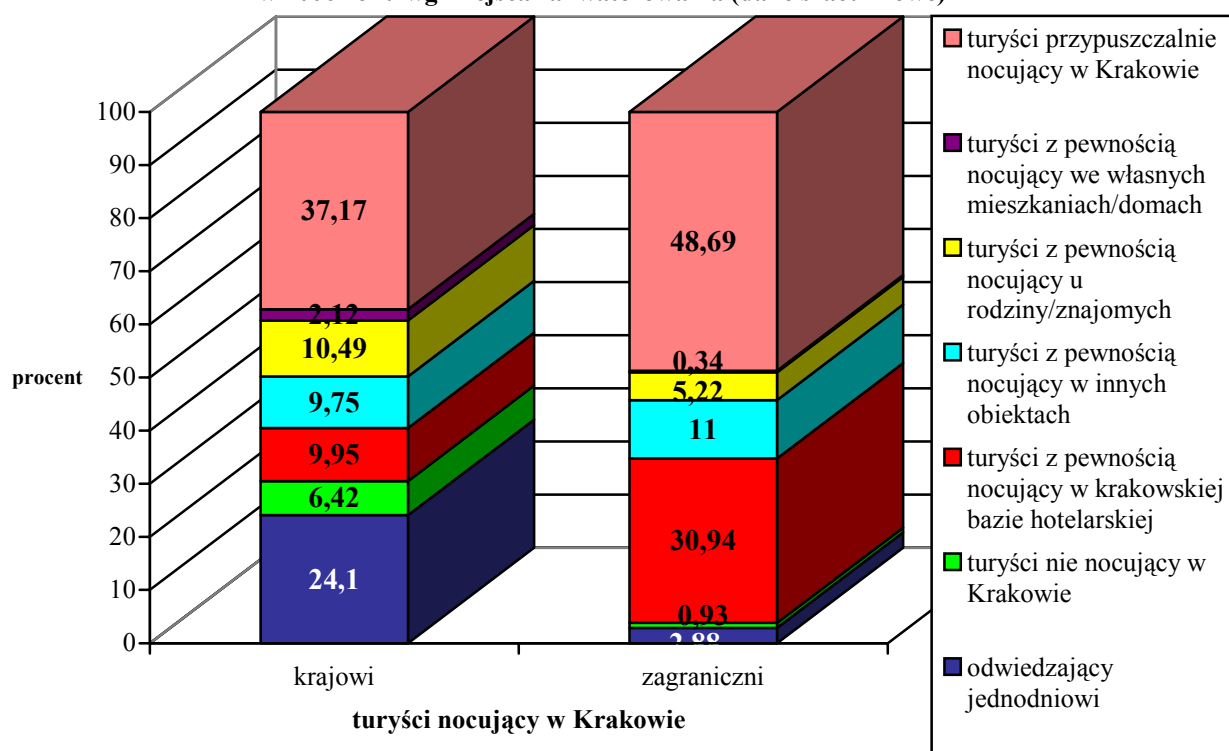

Źródło: Opracowanie własne

Z rys. 55 wynika, iż w odniesieniu do roku poprzedniego:

- zmniejszył się odsetek odwiedzających jednodniowych (o 4,39 punktów procentowych), szukających zakwaterowania w tzw. innych obiektach (4,43 punktów procentowych) oraz korzystających z gościnności rodziny / znajomych (o 3,30 punktów procentowych),
- zwiększeniu uległ procent spędzających noc poza Krakowem (o 2,79 punktów procentowych), wykorzystujących na nocleg w mieście własne mieszkania / domy (o 0,88 punktu procentowego) oraz przypuszczalnie nocujących w Krakowie (o 8,52 punktów procentowych),
- udział nocujących w sklasyfikowanej bazie noclegowej utrzymał się na zbliżonym poziomie.

Rysunek 56. Struktura gości krajowych i zagranicznych przyjeżdżających do Krakowa w 2006 roku wg miejsca zakwaterowania (dane szacunkowe)

Źródło: Opracowanie własne

Informacje zawarte na rys. 56 pozwalają stwierdzić, iż w porównaniu do roku ubiegłego:

- w grupie gości krajowych:
 - zmniejszył się udział jednodniowych odwiedzających (o 6,59 punktów procentowych), preferujących tzw. inne obiekty (o 5,16 punktów procentowych) i korzystających z gościnności rodziny / znajomych (o 4,91 punktów procentowych),
 - wzrósł odsetek nocujących poza Krakowem (o 3,88 punktów procentowych), znajdujących zakwaterowanie w krakowskiej bazie hotelarskiej (o 2,69 punktów procentowych), posiadających własne domy / mieszkania w mieście (o 1,38 punktów procentowych) i przypuszczalnie spędzających noc w Krakowie (o 8,71 punktów procentowych);
- w grupie gości zagranicznych:
 - zmniejszył się udział zakupujących noclegi w bazie hotelarskiej (o 6,43 punktów procentowych) i tzw. innych obiektach (o 2,85 punktów procentowych), a wzrósł procent przypuszczalnie nocujących w Krakowie (o 7,89 punktów procentowych),
 - utrzymał się na zbliżonym poziomie odsetek jednodniowych odwiedzających, spędzających noce poza Krakowem, korzystających z gościnności rodziny / znajomych oraz z własnych domów / mieszkań.

Kwoty wydatkowane podczas pobytu turystycznego w Krakowie

Tabela 38. Kwoty (na osobę) wydatkowane podczas pobytu odwiedzających w Krakowie w latach 2004 – 2006 (w %)

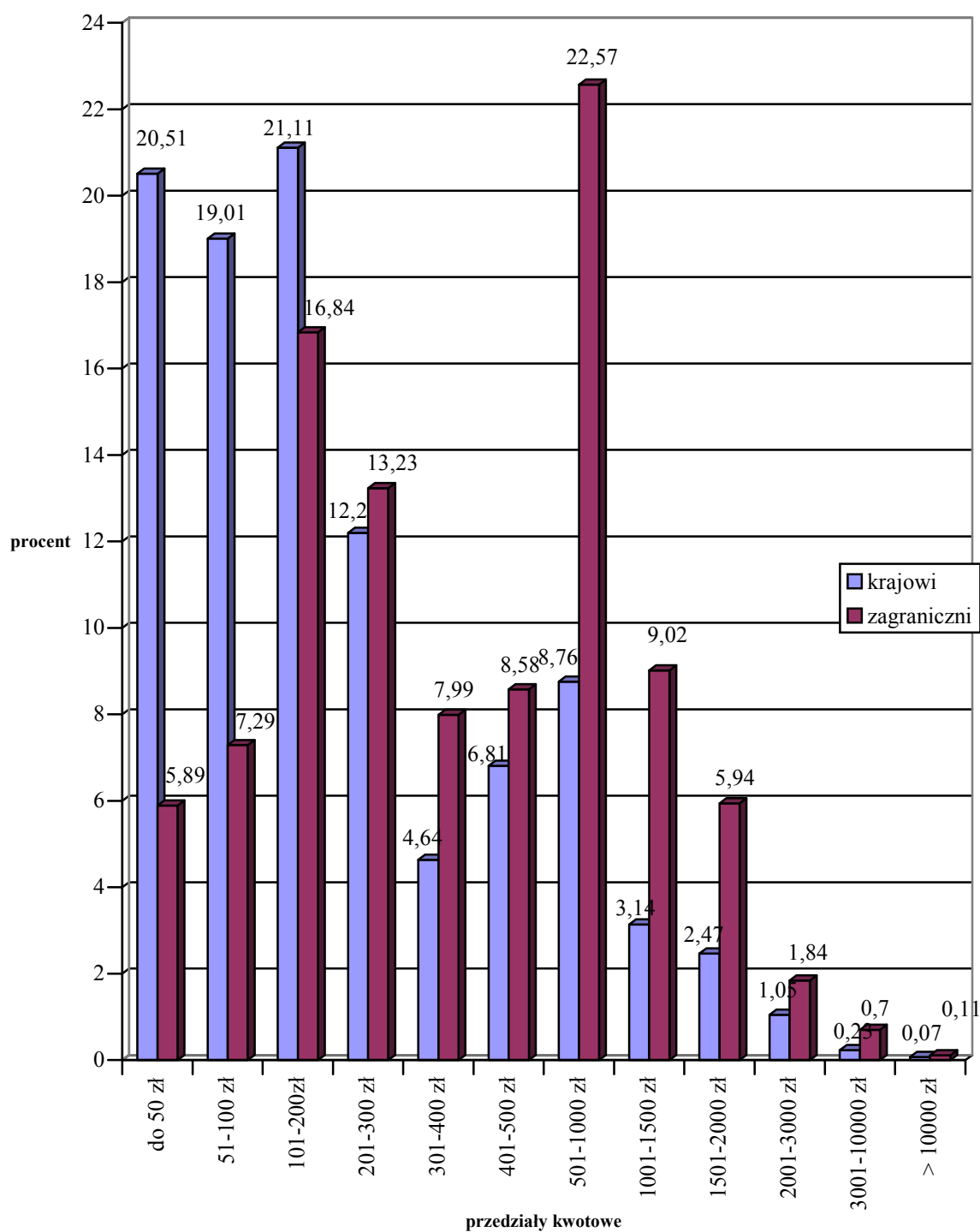
Przedział wydatków	Krajowi			Zagraniczni			Ogółem		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
do 50 zł	26,98	33,24	20,51	19,19	11,29	5,89	23,19	23,72	12,50
51-100 zł	20,20	17,19	19,01	7,24	7,24	7,29	13,65	12,87	12,85
101-200 zł	23,63	20,02	21,11	14,14	14,76	16,84	18,84	17,74	19,09
201-300 zł	11,88	9,79	12,20	11,82	13,48	13,23	11,88	11,40	12,57
301-400 zł	6,38	8,22	4,64	9,02	9,37	7,99	7,70	8,72	6,63
401-500 zł	4,56	6,37	6,81	7,92	10,08	8,58	6,23	7,97	7,64
501-1000 zł	5,77	4,03	8,76	17,35	19,94	22,57	11,48	10,93	16,44
1001-1500 zł	0,40	0,54	3,14	6,15	5,32	9,02	3,34	2,62	6,28
1501-2000 zł	0,13	0,16	2,47	3,96	4,12	5,94	2,08	1,88	4,12
2001-3000 zł	0,07	0,22	1,05	1,98	2,77	1,84	1,00	1,32	1,29
3001-10000 zł	0,00	0,16	0,23	1,09	1,42	0,70	0,54	0,71	0,49
> 10000 zł	0,00	0,06	0,07	0,14	0,21	0,11	0,07	0,12	0,10

Źródło: Opracowanie własne

Odwiedzający Kraków podczas pobytu w mieście 2006 roku najczęściej wydatkowali w granicach 101-200 zł na osobę (19,09%). Niewiele mniejszy odsetek gości wydawał 501-1000 zł (16,44%). Ponadto relatywnie dużo osób przeznaczyło na pobyt 51-100 zł (12,85%), 201-300 zł (12,57%) i do 50 zł (12,50%). Kwoty powyżej 2000 zł były już rzadko wskazywane (w sumie 1,88% przybyszów). Dane te prezentuje tab. 38.

Polacy wydawali przede wszystkim w granicach 101-200 zł (21,11%), do 50 zł (20,51%) oraz 51-100 zł (19,01%). Stosunkowo często zaznaczane były przez nich również sumy 201-300 zł (12,20%), a odsetek przeznaczających na pobyt w Krakowie kwoty wyższe był już niewielki. Z kolei wśród cudzoziemców dominowali tacy, którzy wydatkowali w granicach 501-1000 zł, a niewiele mniej było tych, których wydatki kształtowały się poziomem 101-200 zł (16,84%) i 201-300 zł (13,23%). Trzeba zaznaczyć, że odsetek obcokrajowców wydających sumy 1001-1500 zł był prawie trzy razy większy niż Polaków, a sumy 1501-2000 zł – ponad dwa razy (zob. rys. 57). Więcej też gości zagranicznych przeznaczało na pobyt sumy wyższe niż 2000 zł.

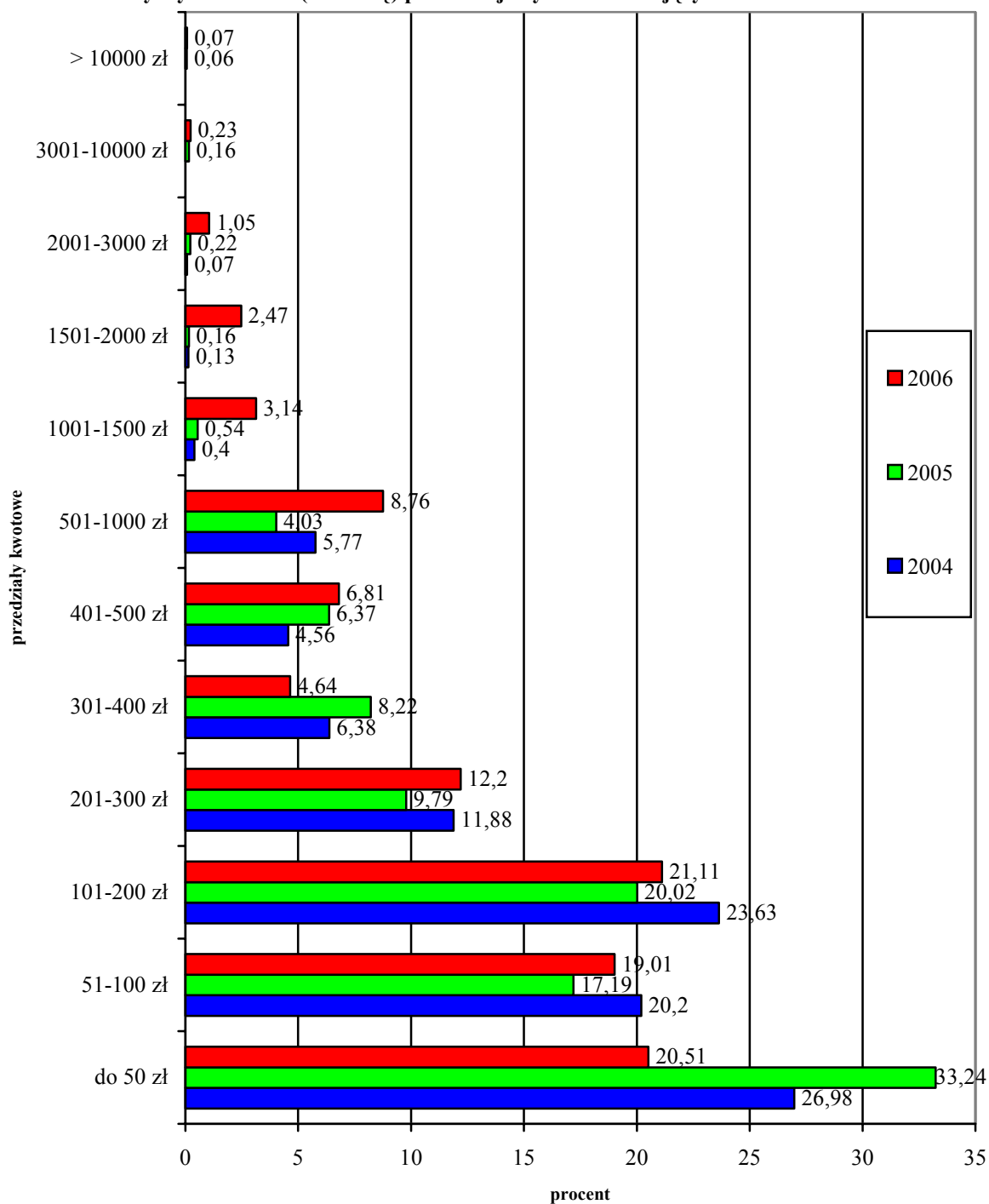
Rysunek 57. Kwoty wydatkowane (na osobę) przez odwiedzających Kraków w 2006 roku (w %)

Źródło: Opracowanie własne

W porównaniu do lat poprzednich wśród Polaków obserwuje się wyraźny spadek odsetka osób wydatkujących sumy do 50 zł, a wzrost – przeznaczających na pobyt w granicach 501-3000 zł (zob. rys. 58).

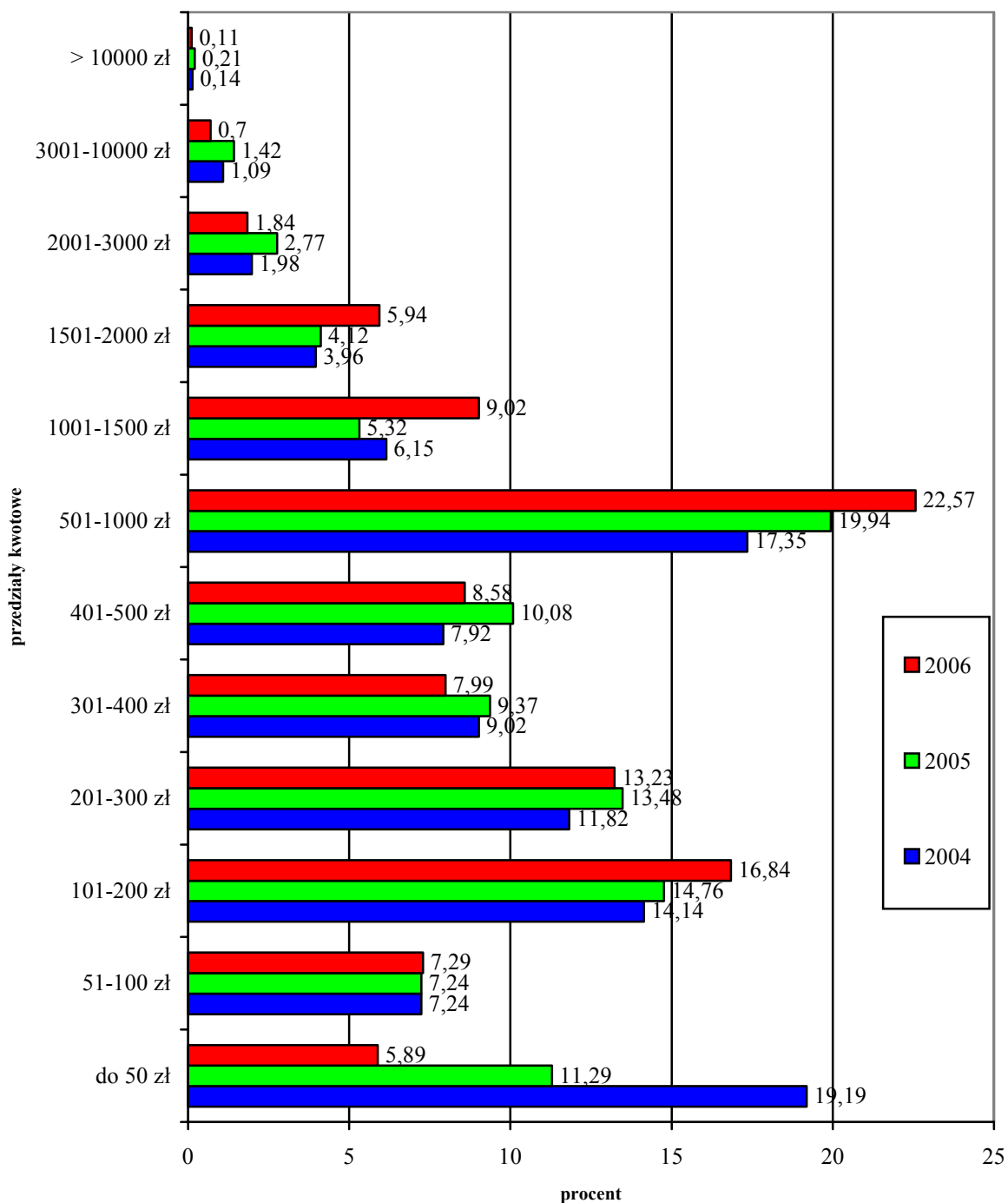
Rysunek 58. Kwoty wydatkowane (na osobę) przez krajowych odwiedzających Kraków w latach 2003-2006

Źródło: Opracowanie własne

Co się tyczy odwiedzających z zagranicy, to z roku na rok zwiększa się udział gości wydających kwoty 501-1000 zł i 1501-2000 zł, ale również 101-200 zł. W odniesieniu do lat ubiegłych zwiększył się też odsetek przeznaczających na pobyt 1001-1500 zł. Spada natomiast procent obcokrajowców wydatkujących kwoty najniższe, tj. do 50 zł (zob. rys. 59)

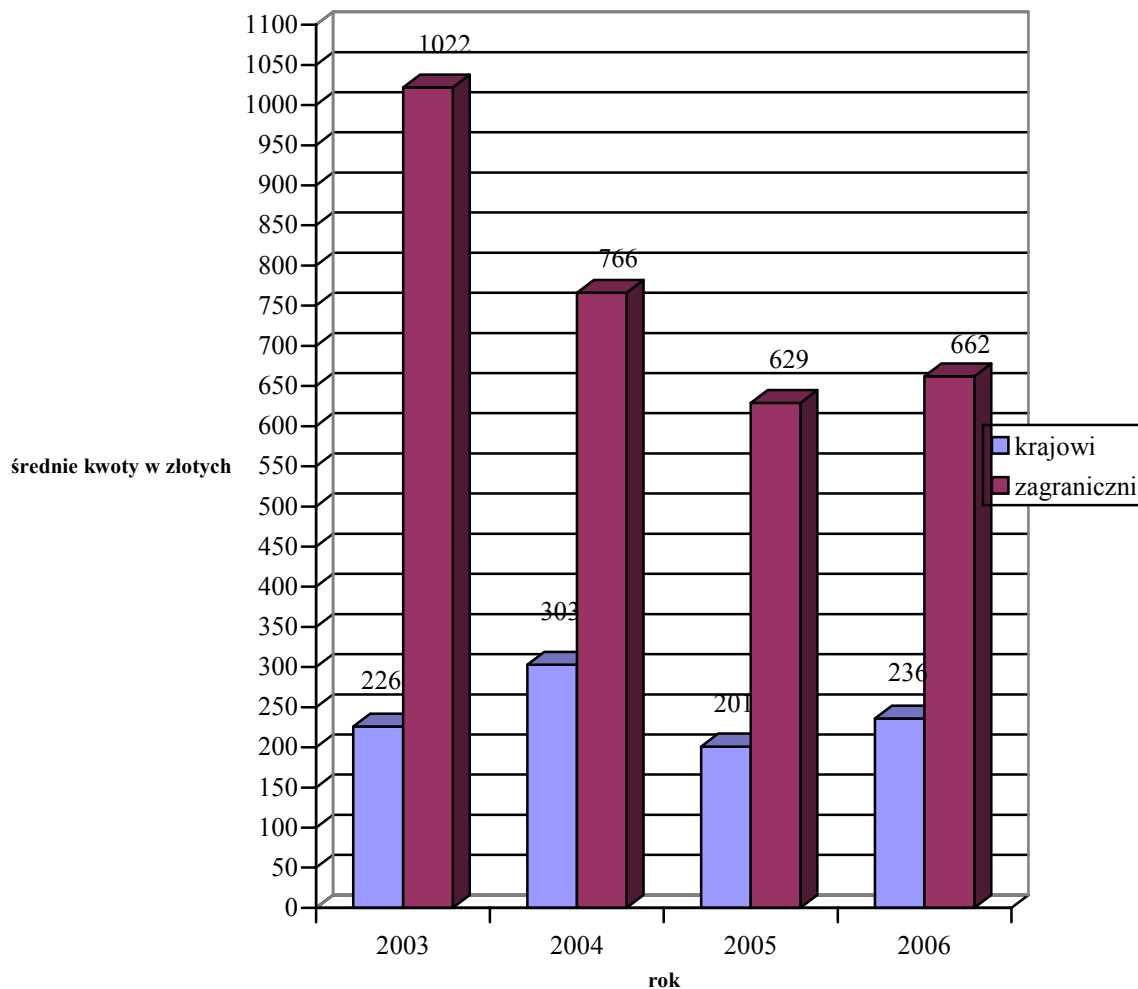
Rysunek 59. Kwoty wydatkowane (na osobę) przez zagranicznych odwiedzających Kraków w latach 2003-2006

Źródło: Opracowanie własne

Jeśli chodzi o wydatki średnie na osobę to goście krajowi przeznaczyci na pobyt w Krakowie w 2006 roku średnio 236 zł, tj. o 17,41% więcej niż rok wcześniej. Było to jednak i tak o 22,11% mniej niż w 2004 roku, ale o 4,43% więcej niż w roku 2003. Natomiast cudzoziemcy wydatkowali przeciętnie 662 zł, czyli o 5,25% więcej niż w roku ubiegłym. Wydatki te okazały się jednak i tak o 13,58% niższe niż w roku 2004 i o 35,23% niższe niż w 2003 roku. Dane te ilustruje rys. 60.

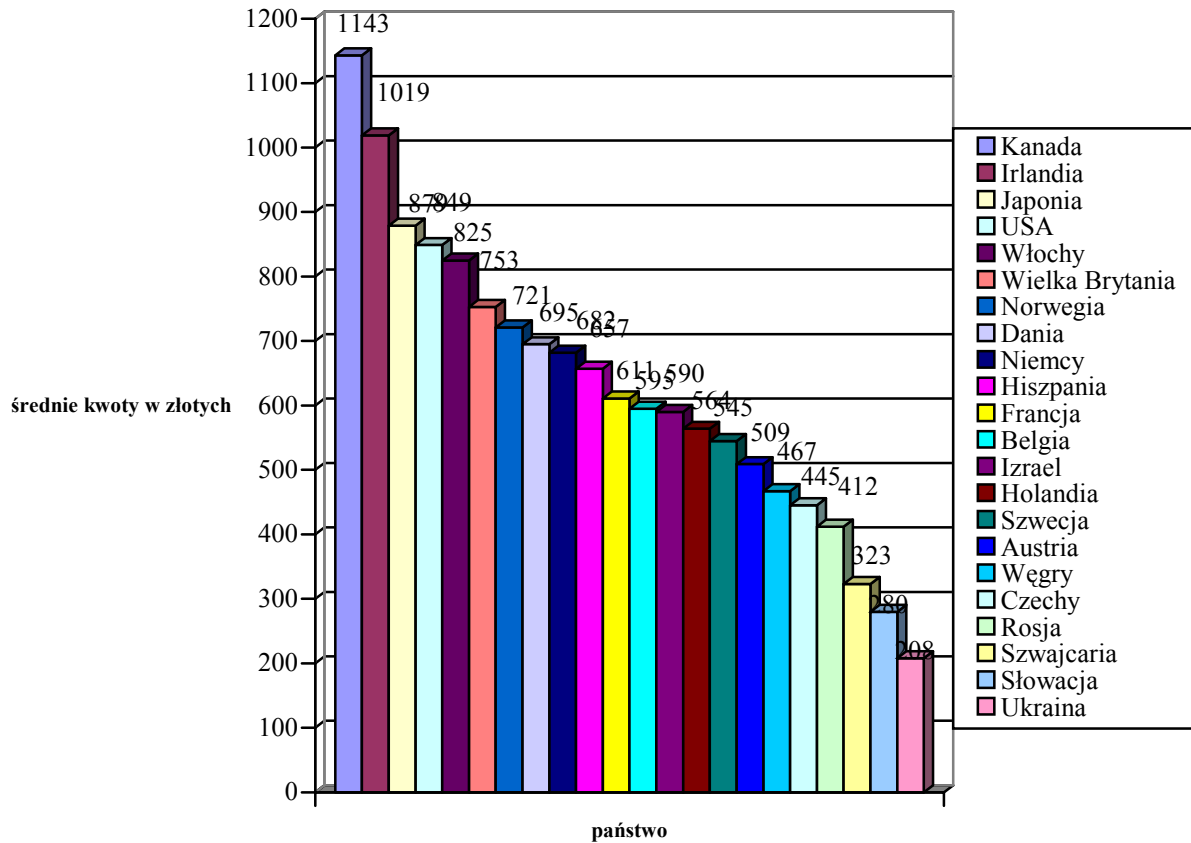
Rysunek 60. Średnie kwoty wydatkowane podczas pobytu gości odwiedzających Kraków w latach 2003-2006 (w zł na osobę)

Źródło: Opracowanie własne

Kwota średniego wydatku była także różna, jeśli chodzi o kraj pochodzenia gości z zagranicy (zob. rys. 61). Najwięcej wydatkowali goście z Kanady i Irlandii, aczkolwiek sumy wyższe niż średnia przeznaczali na pobyt przybysze z Japonii, USA, Włoch, Wielkiej Brytanii, Norwegii, Danii i Niemiec. Najniższe wydatki ponosili odwiedzający z Ukrainy i Słowacji (poniżej 300 zł).

Rysunek 61. Średnia kwota wydatku turystycznego na osobę ponoszonego przez cudzoziemców podczas pobytu w Krakowie w 2006 roku według wybranych państw

Źródło: Opracowanie własne

Porównując średnią kwotę wydatku na osobę z danymi z lat ubiegłych (zob. tab. 39.) trzeba zauważyć, że goście z wielu krajów wydawali sumy wyższe niż w roku ubiegłym (m.in. Kanadyjczycy, Irlandczycy, Japończycy, włosi i Norwegowie, których wydatki powoli zbliżają się do kwot z roku 2003). Cały czas na zbliżonym poziomie utrzymują się sumy przeznaczane na pobyt w Krakowie przez Węgrów i Austriaków. Natomiast znaczne obniżenie średnich wydatków w odniesieniu do roku wcześniejszego można było zaobserwować wśród przybyszów z Belgii, Wielkiej Brytanii, Dani, Szwajcarii, Ukrainy i Izraela.

Tabela 39. Średnia kwota wydatku turystycznego na osobę ponoszonego przez odwiedzających podczas pobytu w Krakowie w latach 2003 – 2006 według wybranych państw (w zł)

KRAJ POCHODZENIA	2003	2004	2005	2006
Polska	226	303	201	236
Kanada	1180	594	416	1143
Irlandia	1897	701	545	1019
Japonia	1113	1332	246	879
USA	1640	1748	1089	849
Włochy	1052	658	460	825
Wielka Brytania	946	1302	1002	753
Norwegia	1037	811	385	721
Dania	1400	725	909	695
Niemcy	853	694	402	682
Hiszpania	1712	460	639	657
Francja	1090	636	470	611
Belgia	950	686	1383	595
Izrael	544	248	800	590
Holandia	1084	995	562	564
Szwecja	b.d.	699	721	545
Austria	603	575	418	509
Węgry	619	403	352	467
Czechy	378	428	290	445
Rosja	b.d.	385	297	412
Szwajcaria	736	550	632	323
Słowacja	323	230	185	280
Ukraina	942	119	415	208

Źródło: Opracowanie własne

W sumie odwiedzający Kraków pozostawili w mieście w II kwartale 2006 roku ok. 817 mln zł, w III kwartale – ok. 919 mln zł, a w całym roku¹¹ – ok. 2 800 mln zł (tj. ponad 16% więcej niż rok wcześniej).

¹¹ Biorąc pod uwagę udział II (ok. 29%) i III (niecałe 33%) kwartału. Pozostałe kwartały posiadają znacznie mniejszy udział procentowy (I – ok. 16%, IV – ponad 22%).

Ewentualne możliwości zwiększenia wydatków przez odwiedzających Kraków

Tablica 40. Deklaracje odwiedzających Kraków w latach 2003 – 2006 o możliwości wydatkowania większych sum pieniężnych

Kraj pochodzenia	2003	2004	2005	2006
Polska	226	303	201	236
Kanada	1180	594	416	1143
Irlandia	1897	701	545	1019
Japonia	1113	1332	246	879
USA	1640	1748	1089	849
Włochy	1052	658	460	825
Wielka Brytania	946	1302	1002	753
Norwegia	1037	811	385	721
Dania	1400	725	909	695
Niemcy	853	694	402	682
Hiszpania	1712	460	639	657
Francja	1090	636	470	611
Belgia	950	686	1383	595
Izrael	544	248	800	590
Holandia	1084	995	562	564
Szwecja	b.d.	699	721	545
Austria	603	575	418	509
Węgry	619	403	352	467
Czechy	378	428	290	445
Rosja	b.d.	385	297	412
Szwajcaria	736	550	632	323
Słowacja	323	230	185	280
Ukraina	942	119	415	208

Źródło: Opracowanie własne

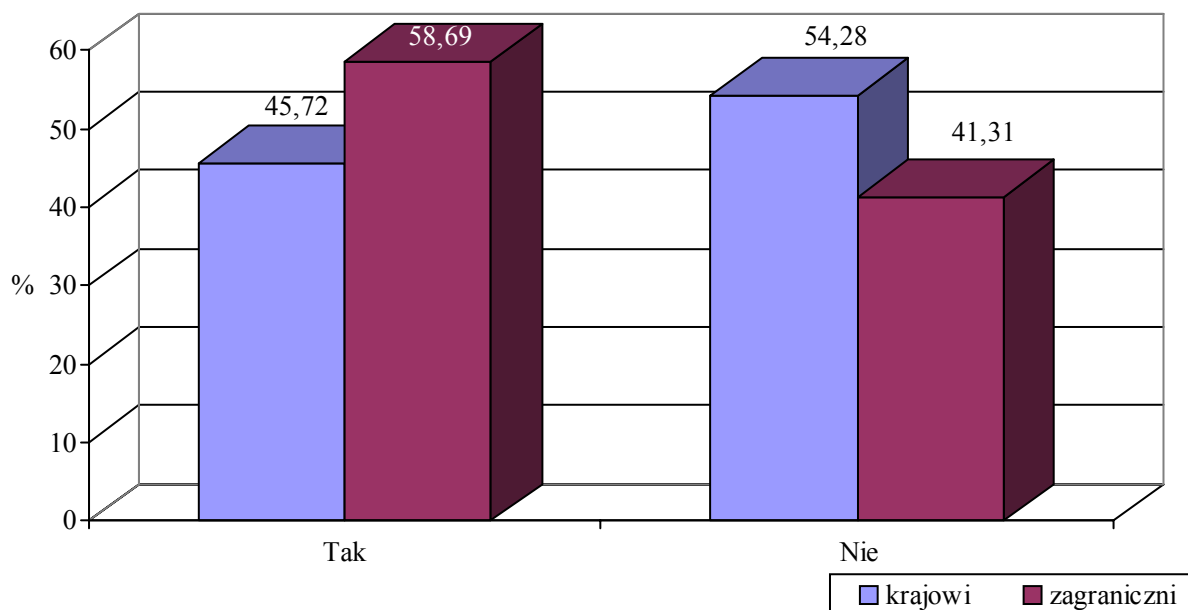
Ponad połowa gości odwiedzających Kraków w 2006 roku byłaby skłonna wydać więcej podczas pobytu, niż to uczyniła (zob. tab. 40). Odsetek ten był różny, jeśli chodzi o odwiedzających krajowych i zagranicznych. Ci pierwsi częściej odpowiadali „nie”, aczkolwiek odsetek deklarujących możliwość zwiększenia wydatkowanych kwot też był wysoki – 45,72%. Natomiast cudzoziemcy w większości wskazywali na „tak” – 58,69% (zob. rys. 62).

Sugerowanymi przez gości, tak krajowych, jak i zagranicznych, celami dodatkowych wydatków okazały się:

- konsumpcja (kuchnia regionalna, jedzenie, gastronomia)
- zakupy (głównie pamiątek, upominków, prezentów),
- rozrywka (np. imprezy, przyjemności),
- zwiedzanie (muzea, kultura, sztuka).

W relacji do lat ubiegłych zmniejszył się odsetek chętnych do zwiększenia wydatków gości krajowych (był on tylko wyższy niż w roku 2003). Z kolei wśród obcokrajowców w porównaniu do roku poprzedniego udział wskazujących na ewentualność wzrostu wydawanych kwot znacznie wzrósł, choć nie był on tak wysoki, jak w roku 2004.

Rysunek 62. Deklaracje odwiedzających Kraków w 2006 roku o możliwości wydatkowania większych sum pieniężnych

Źródło: Opracowanie własne

Zakładając, że każdy z deklarujących „tak” byłby skłonny wydać tylko o 1/10 więcej, niż przeznaczył na pobyt w 2006 roku, to w skali roku (uwzględniając udział III kwartału) Kraków mógłby dodatkowo zyskać ok. 145 mln zł.

Organizator przyjazdu do Krakowa

Odwiedzający Kraków w 2006 roku, analogicznie jak w latach ubiegłych, zorganizowali sobie podróż w większości samodzielnie (62,09%). Udział biur podróży, jako organizatorów przyjazdu był prawie trzykrotnie niższy (20,60%), choć i tak znacznie wyższy niż w latach poprzednich. Istotną rolę odegrały ponadto zakłady pracy (7,20%), a znaczenie pozostałych organizatorów było minimalne (zob. tab. 41.), a na dodatek wszyscy oni zmniejszyli swój udział w porównaniu do roku ubiegłego.

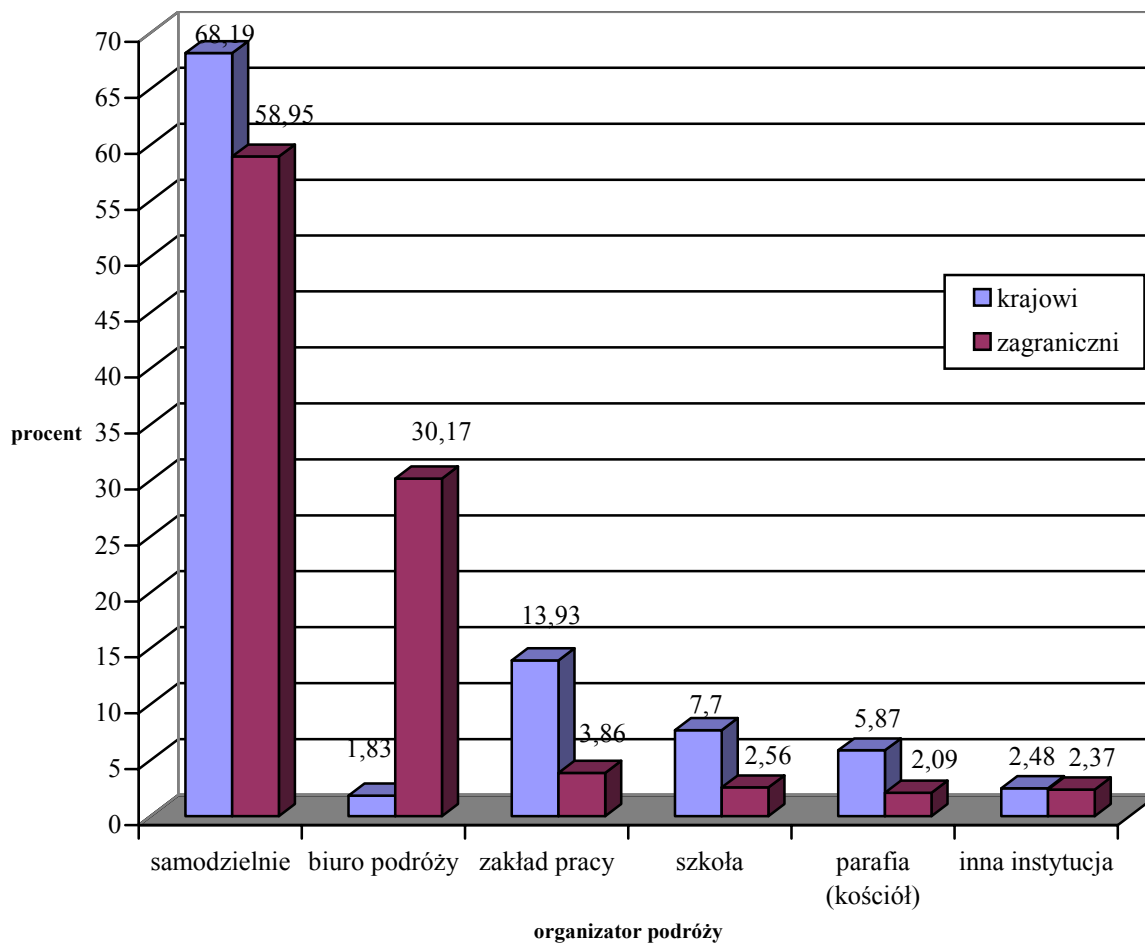
Tabela 41. Organizator podróży do Krakowa w latach 2003 – 2006

Organizator	Krajowi				Zagraniczni				Ogółem			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Samodzielnie	88,7	77,58	62,55	68,19	50,6	56,02	56,22	58,95	83,70	66,78	59,80	62,09
Biuro podróży	0,4	2,21	1,42	1,83	29,7	28,66	28,50	30,17	4,25	15,60	13,16	20,60
Zakład pracy	6,4	9,13	9,69	13,93	2,2	3,69	5,90	3,86	5,85	6,37	8,05	7,20
Szkoła	1,4	3,49	9,15	7,70	10,8	6,02	3,77	2,56	2,64	4,69	6,81	4,25
Parafia (kościół)	1,3	3,42	13,72	5,87	1,4	1,16	1,21	2,09	1,29	2,28	8,29	3,40
Inna instytucja	1,8	2,28	1,74	2,48	5,4	2,26	2,63	2,37	2,27	2,25	2,13	2,46

Źródło: Opracowanie własne

Odsetek przygotowujących sobie wizytę we własnym zakresie wśród Polaków był nieco wyższy niż u obcokrajowców (odpowiednio 68,19% i 58,98%). W grupie tych pierwszych ważnymi okazały się być ponadto zakłady pracy (13,93%), a drugich – biura podróży (30,17%). Dane te prezentuje rys. 63.

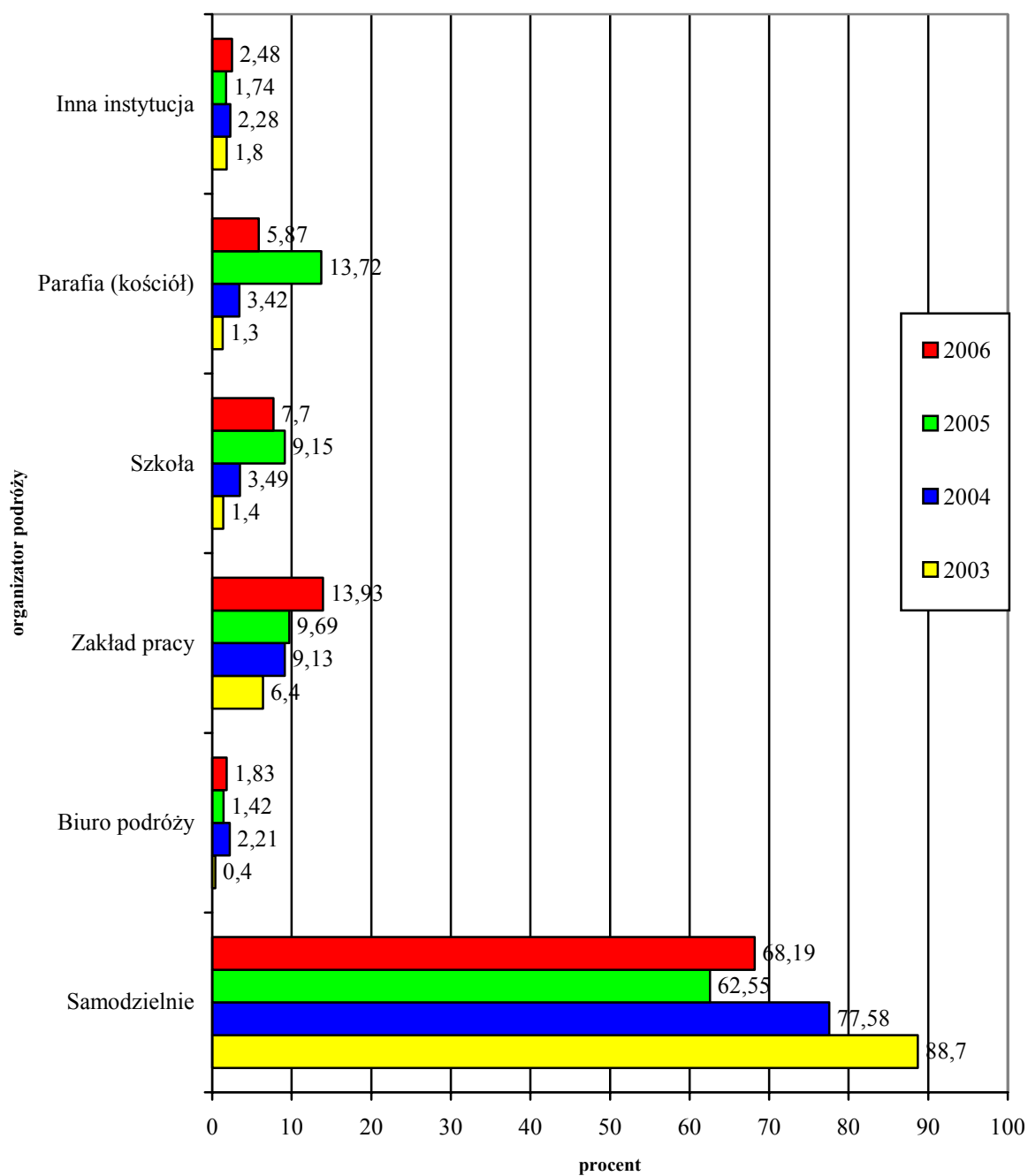
Rysunek 63. Organizator podróży do Krakowa w 2006 roku

Źródło: Opracowanie własne

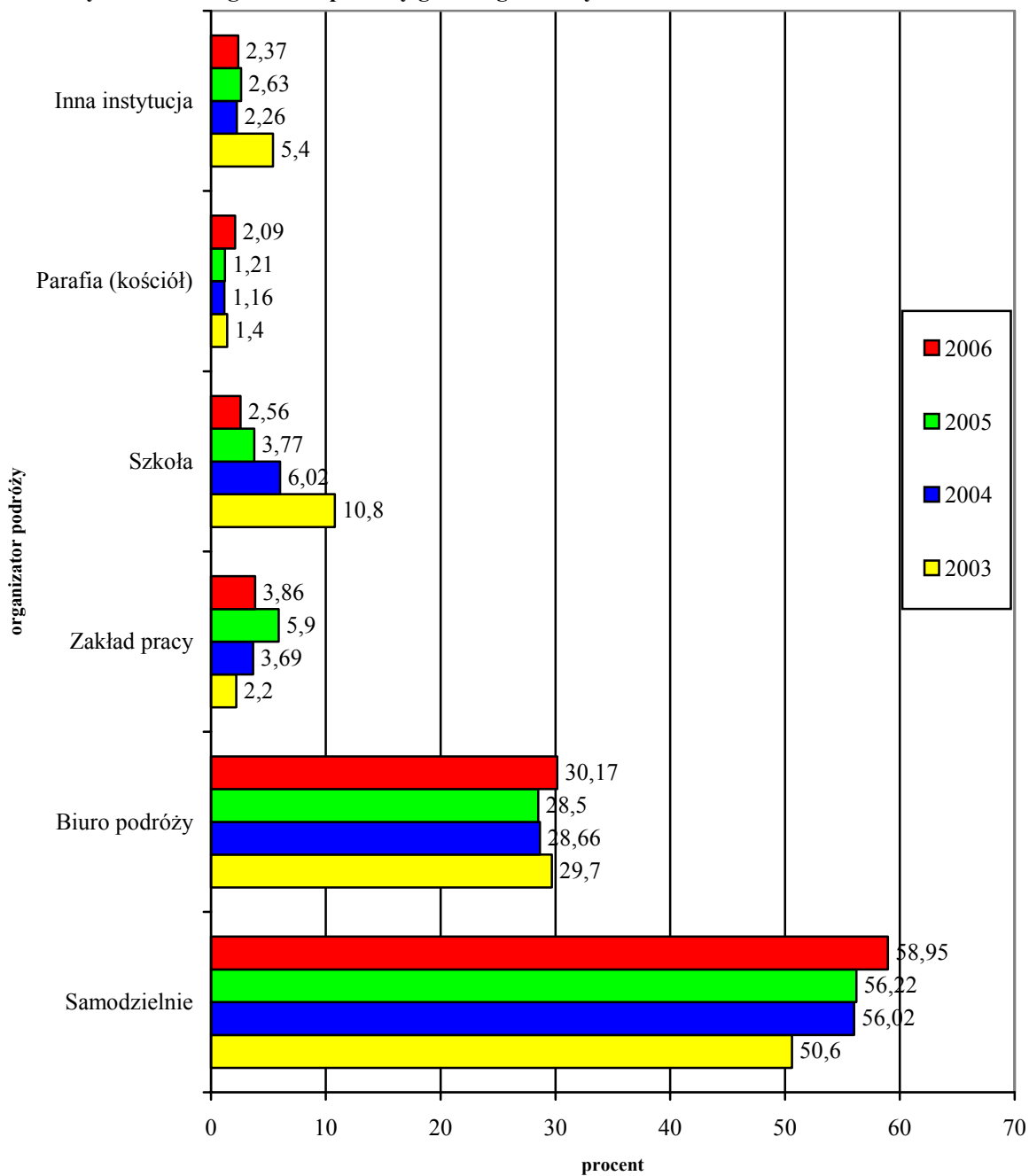
W odniesieniu do lat poprzednich w grupie gości krajowych stopniowo zwiększa się znaczenie zakładów pracy, a odsetek przyjeżdżających z parafią/kościółem, po znacznym wzroście w roku ubiegłym, wraca do wcześniejszego poziomu (zob. rys. 64). Wśród odwiedzających z zagranicy wzrasta natomiast udział przygotowujących sobie podróż do Krakowa samodzielnie, rola biur podróży utrzymuje się na zbliżonym poziomie, a spada procent wizyt organizowanych przez szkołę (zob. rys. 65).

Rysunek 64. Organizator podróży gości krajowych do Krakowa w latach 2003-2006

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 65. Organizator podróży gości zagranicznych do Krakowa w latach 2003-2006

Źródło: Opracowanie własne

Wykorzystane przez odwiedzających Kraków źródło informacji o mieście

Tablica 42. Wykorzystane przez odwiedzających Kraków w latach 2003 – 2006 źródło informacji o mieście (w %)

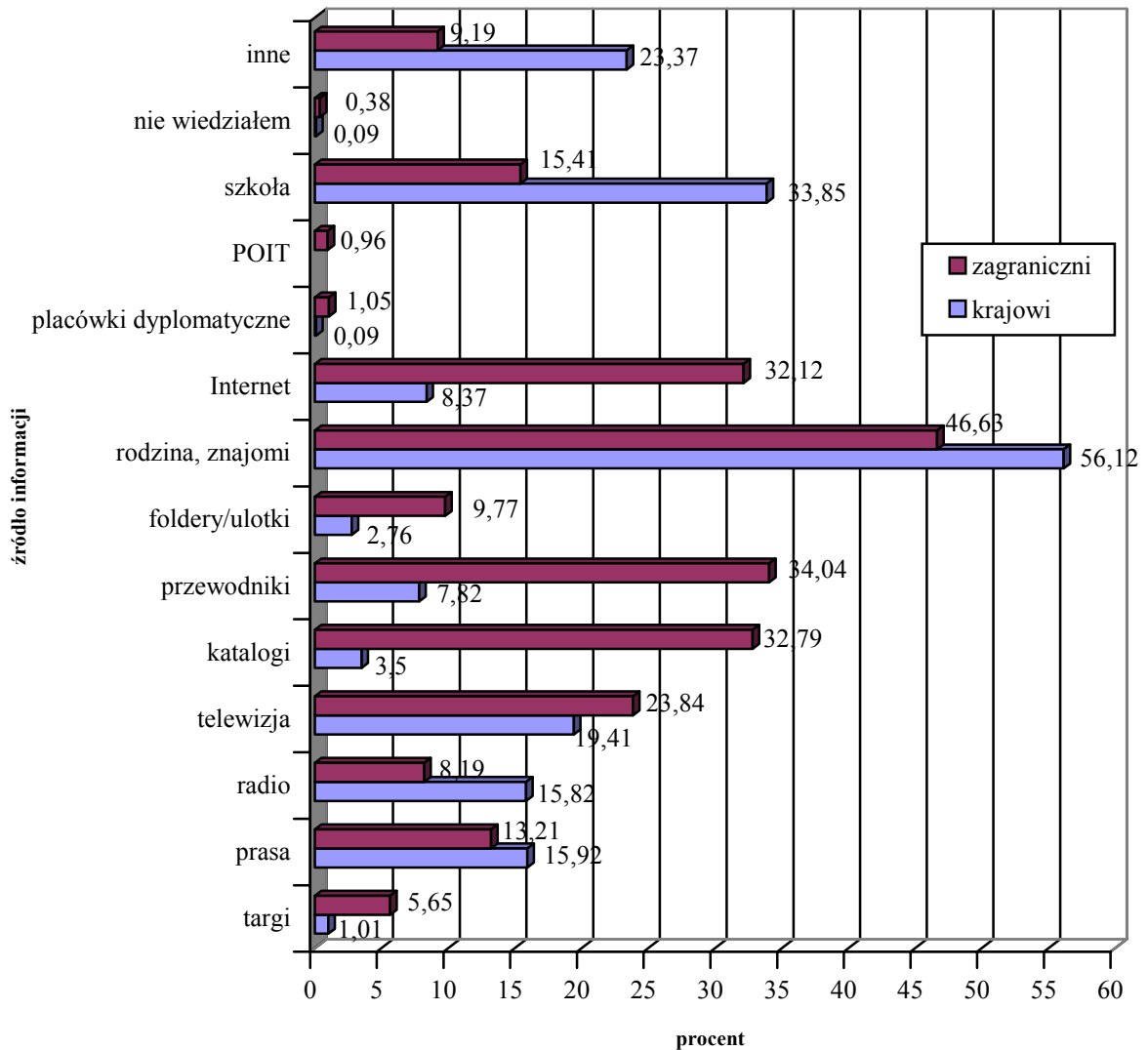
Źródło informacji	Krajowi				Zagraniczni				Ogółem			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Targi turystyczne	0,7	0,40	0,16	1,01	3,0	1,03	2,27	5,65	1,0	0,80	1,08	4,06
Prasa	4,5	5,70	11,70	15,92	4,0	5,75	10,87	13,21	4,4	5,77	11,35	14,14
Radio	3,7	3,49	10,94	15,82	1,0	4,17	10,09	8,19	3,3	3,85	10,58	10,80
Telewizja	4,8	17,99	19,76	19,41	6,0	11,97	22,10	23,84	5,2	14,98	20,78	22,32
Katalogi biur podróży	2,0	3,96	5,28	3,50	19,0	31,60	33,12	32,79	4,2	17,60	17,35	22,76
Przewodniki	17,2	18,52	19,05	7,82	32,0	30,03	33,19	34,04	19,2	24,17	25,19	25,06
Foldery/ulotki	4,0	4,77	3,48	2,76	7,0	11,83	9,67	9,77	4,4	8,31	6,16	7,37
Rodzina, znajomi	28,3	48,26	50,84	56,12	53,0	47,74	41,22	46,63	31,6	47,90	46,67	49,87
Strony internetowe	11,8	4,63	8,44	8,37	26,0	10,19	28,00	32,12	13,7	7,40	16,93	23,99
Polskie placówki dyplomatyczne	0,2	0,07	0,27	0,09	0	3,08	0,50	1,05	0,2	1,61	0,37	0,72
Polskie Ośrodki Informacji Turystycznej	0,4	0,07	0,33	0,00	2,0	1,71	0,92	0,96	0,6	0,90	0,58	0,63
Szkoła	51,2	49,40	34,51	33,85	25,0	21,41	16,63	15,41	47,8	35,43	26,75	21,73
Brak wcześniejszej informacji	0	0,20	0,16	0,09	1,0	1,64	0,85	0,38	0,1	0,97	0,46	0,28
Inne źródło informacji	5,2	31,61	21,34	23,37	6,0	10,67	8,17	9,19	5,3	21,22	15,63	14,04

Źródło: Opracowanie własne

O Krakowie przyjeżdżający do miasta w 2006 roku (podobnie jak w latach ubiegłych) dowiedzieli się przede wszystkim od rodziny i znajomych (49,87%). O połowę mniej ważne okazały się przewodniki i Internet (odpowiednio 25,06% i 23,99%), a także katalogi biur podróży, telewizja i szkoła (odpowiednio 22,76%, 22,32% i 21,73%). Relatywnie wysoki udział posiadały ponadto prasa (14,14%) i radio (10,80%). Dane te przedstawia tab. 42.

Jeśli chodzi o gości krajowych to korzystali oni głównie z informacji od rodziny i znajomych (56,12%) oraz ze szkoły (33,85%). Ponad 15% udział miały też trzy podstawowe media – telewizja, prasa, radio (odpowiednio 19,41%, 15,92% i 15,82%). Za istotne można było ponadto uznać tzw. inne źródła (por. rys. 66) – „trudno nie wiedzieć”, „pracowałem, uczyłem, studiowałem tu”, „mam tu rodzinę” itp. Cudzoziemcy również czerpali informacje przede wszystkim od rodziny i znajomych (46,63%), a także z przewodników, katalogów (w związku z dużym odsetkiem przyjeżdżających z biurem podróży), Internetu i telewizji (odpowiednio 34,04%, 32,79%, 32,12% i 23,84%).

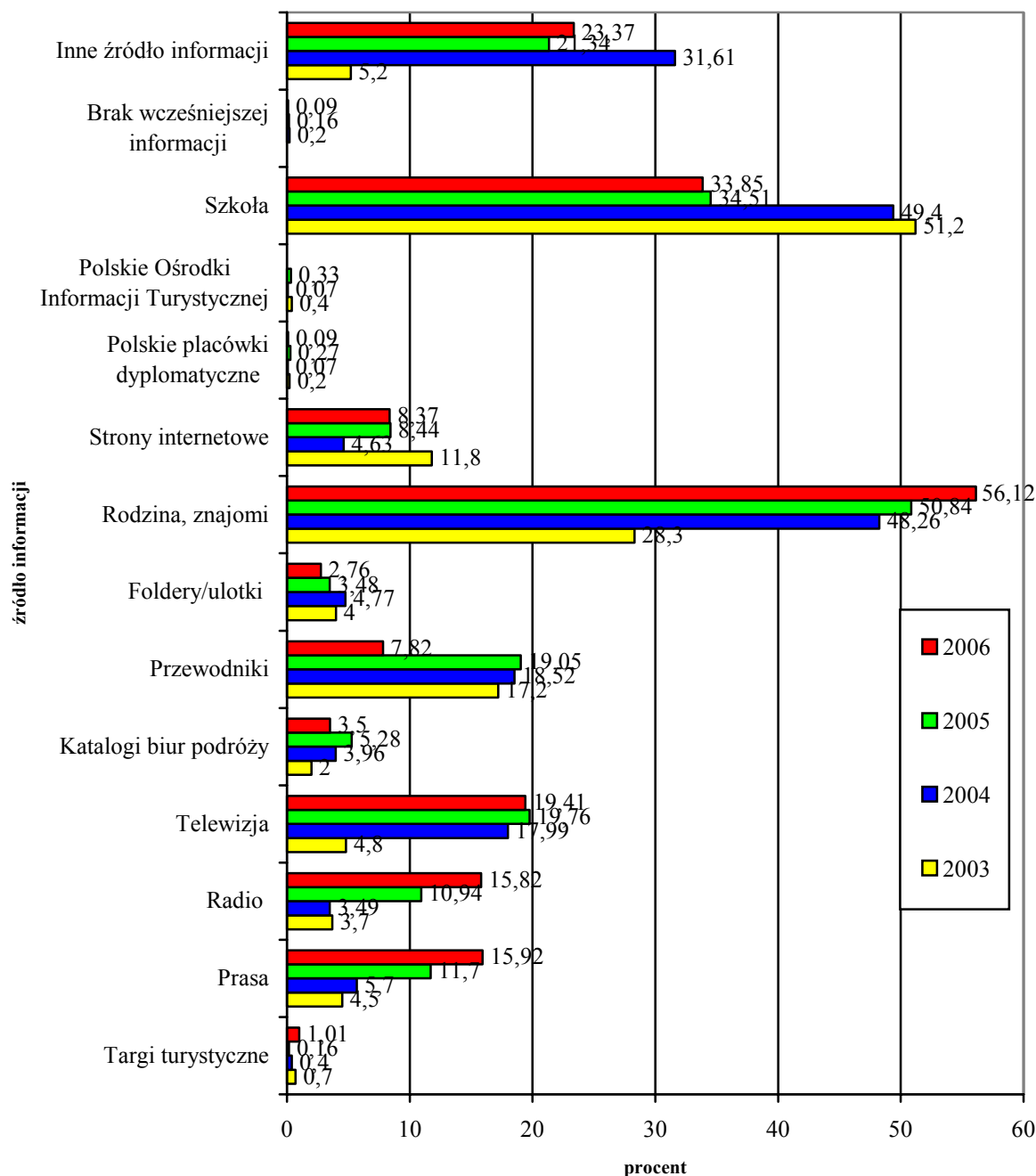
Rysunek 66. Wykorzystane przez odwiedzających Kraków w 2006 roku źródło informacji o mieście

Źródło: Opracowanie własne

Wśród Polaków, w odniesieniu do lat ubiegłych, coraz bardziej istotną rolę odgrywa rodzina i znajomi, a także prasa, a zmniejsza się udział szkoły jako źródła informacji o Krakowie. Odsetek korzystających z ulotek/folderów i katalogów utrzymuje się natomiast na zbliżonym poziomie (zob. rys. 67).

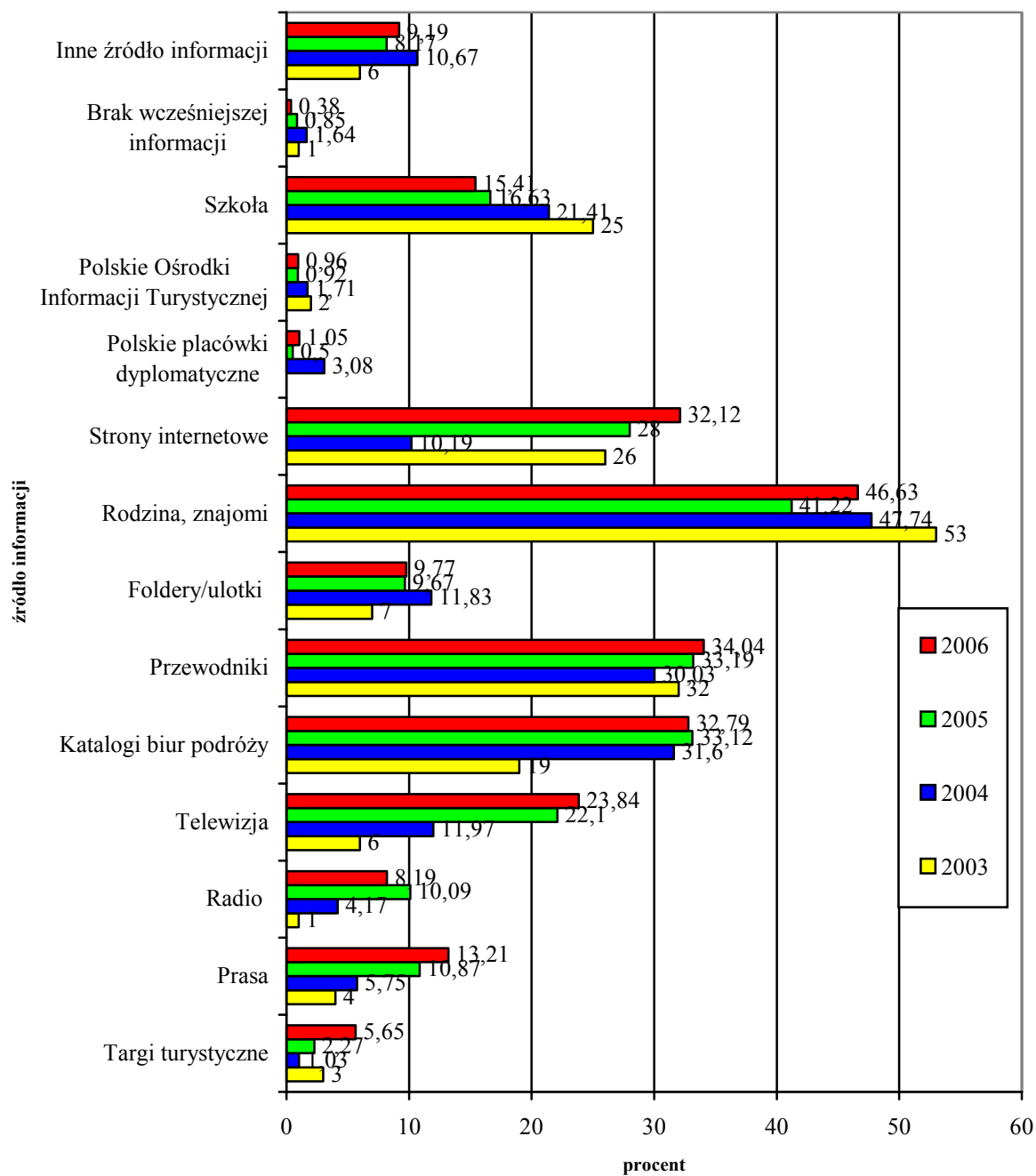
Rysunek 67. Wykorzystane przez krajowych odwiedzających źródło informacji o Krakowie w latach 2003 – 2006

Źródło: Opracowanie własne

Z kolei w grupie obcokrajowców wzrasta procent gości korzystających z telewizji i prasy. Na zbliżonym poziomie utrzymuje się udział przewodników i katalogów, a znaczenie szkoły ulega stopniowemu ograniczeniu (zob. rys. 68).

Rysunek 68. Wykorzystane przez zagranicznych odwiedzających źródło informacji o Krakowie w latach 2003 – 2006

Źródło: Opracowanie własne

Częstotliwość wizyt w Krakowie osób odwiedzających

Tabela 43. Częstotliwość wizyt osób odwiedzających Kraków w latach 2003 – 2006

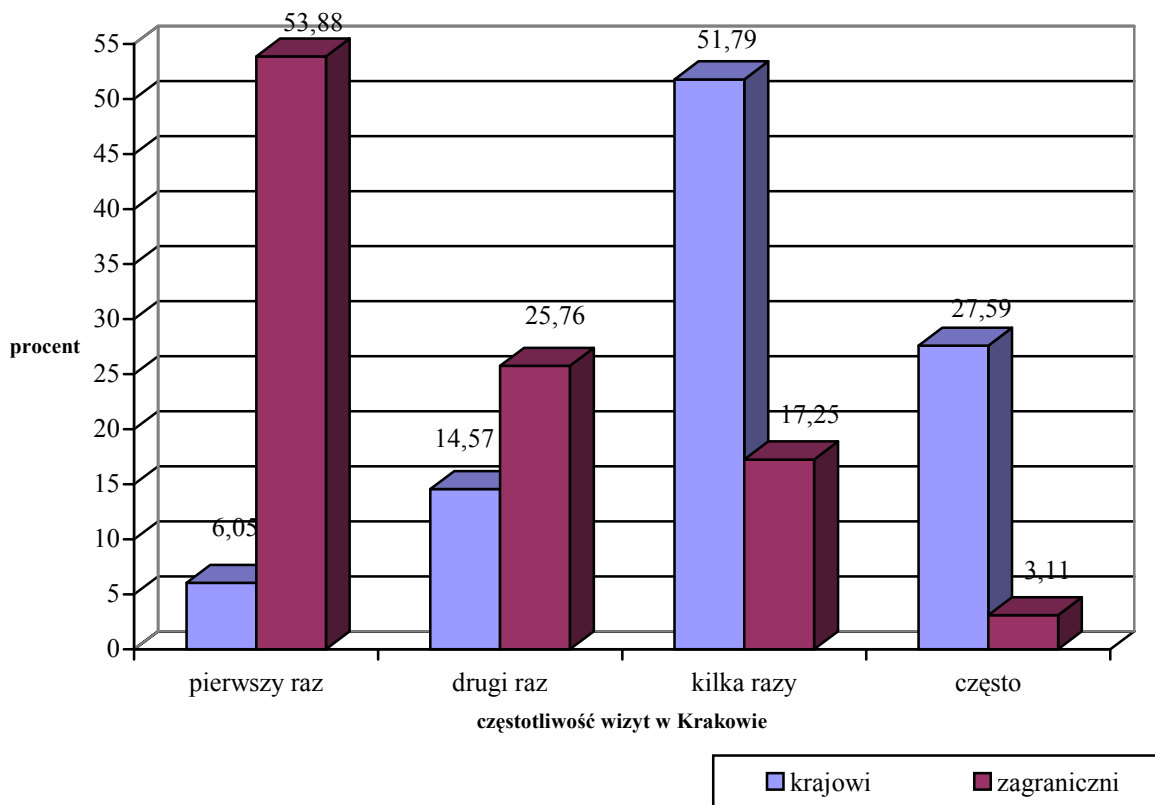
Częstotliwość	Krajowi				Zagraniczni				Ogółem			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Pierwszy raz	9,0	13,36	15,41	6,05	67,0	69,56	65,46	53,88	16,7	41,40	37,11	37,79
Drugi raz	20,0	15,44	19,32	14,57	15,0	12,93	18,05	25,76	19,3	14,12	18,77	21,99
Kilka razy	48,0	39,73	42,19	51,79	12,0	12,24	11,58	17,25	43,3	26,05	28,91	28,87
Często	13,0	28,86	21,34	27,59	5,0	3,76	3,77	3,11	20,7	16,36	13,71	11,35

Źródło: Opracowanie własne

Znaczący udział wśród odwiedzających Kraków w 2006 roku mieli przyjeżdżający tu po raz pierwszy – 37,79% (zob. tab. 43). Niewiele mniej było deklarujących już kilka wizyt w mieście (28,87%) oraz przybywających po raz drugi (21,99%). Wyraźnie zmniejsza się natomiast odsetek przyjeżdżających często (11,35% w roku 2006).

Ponad połowa gości z Polski (51,79%) była już w Krakowie kilka razy (zob. rys. 69), ale dużo też przybywa tutaj często (27,59%). Z kolei wśród odwiedzających zagranicznych przeważają tacy, którzy w 2006 roku przyjechali do miasta po raz pierwszy (53,88%), aczkolwiek daje się zaobserwować tendencja do spadku tego rodzaju wizyt. Ponad połowę mniejszy odsetek był już kiedyś w mieście (25,76%), a jeszcze mniej gościło tutaj kilka razy (17,76%).

Rysunek 69. Częstotliwość wizyt osób odwiedzających Kraków w 2006 roku

Źródło: Opracowanie własne

Sposób spędzania czasu w Krakowie deklarowany przez turystów krajowych i zagranicznych

Poznawanie miasta, zwiedzanie poprzez spacerowanie oraz pobyty w muzeach to podstawowy sposób spędzania czasu w Krakowie, zadeklarowany zarówno przez turystów zagranicznych (spacerowanie - 75%, muzea 39%) jak i krajowych (spacerowanie - 54%, muzea 20%). Przyjmując, że w określeniu - wypoczywam biernie - turyści zagraniczni (20%) i krajowych (17%) również ujęli spacerowanie po mieście i zwiedzanie to w 2006 roku jeszcze wyraźniej niż w latach poprzednich zaznacza się preferowany przez turystów sposób spędzania czasu. Odpowiada to głównym celom przyjazdów, jakimi są szeroko ujęty wypoczynek, zwiedzanie zabytków czy realizacja własnych zainteresowań (turyści zagraniczni 13% wskazań – turyści krajowi 14% wskazań). Indywidualny sposób realizacji pobytu w mieście w 2006 roku wzrósł pięciokrotnie w porównaniu z poprzednimi latami.

W stosunku do 2005 roku, wzrosło zainteresowanie krakowskimi muzeami. Bardzo wyraźny przyrost odwiedzających muzea, prawie stu procentowy, odnotowano wśród turystów zagranicznych (39% wskazań) oraz czterdziestoprocentowy wśród turystów krajowych (20%).

Pobyty w restauracjach i kawiarniach w sposobie spędzania czasu, nie tylko utrzymują znaczącą pozycję, ale zdecydowanie wzrosło ich znaczenie, o czym świadczy liczba wskazań zarówno wśród turystów zagranicznych jak i krajowych. Usługi gastronomiczne w Krakowie turyści uznają jako jeden z podstawowych elementów w realizacji pobytu (zagraniczni 67% - krajowi 44%). Przyjmując zabawę w klubach, pubach i dyskotekach (odpowiednio 20% i 21%) jako uzupełnienie tej formy spędzania czasu, możemy stwierdzić, że usługi gastronomiczne w istotny sposób uzupełniają lub nawet decydują o atrakcyjności pobytu w mieście i są istotne zarówno dla turystów określających jako cel podstawowy swojego przyjazdu: wypoczynek, zwiedzanie, odwiedziny krewnych jak i dla podróżujących w celach służbowych, religijnych czy edukacyjnych,

Uzupełnieniem pobytu w Krakowie jest odwiedzanie atrakcji, miastach i miejscowościach satelitarnych dla Krakowa - Oświęcim, Wieliczka, Ojców, Wadowice, Zakopane, a także spływ Dunajcem. W 2006 roku wzrosło zainteresowanie poznaniem okolic Krakowa wśród turystów zagranicznych aż o 19 punktów procentowych (39% wskazań) i utrzymało się na stosunkowo wysokim poziomie wśród turystów krajowych (15% wskazań).

Stałe, ważne miejsce w czasie pobytu w Krakowie zajmują spotkania ze znajomymi, przede wszystkim wskazywane dotychczas przez turystów krajowych, jednak w 2006 roku spotkania ze znajomymi zajmują również ważne miejsce w sposobie spędzania czasu przez turystów zagranicznych. W porównaniu z 2005 rokiem odnotowano wzrost wskazań wśród turystów zagranicznych z 6% do 19% i krajowych z 16% do 27%.

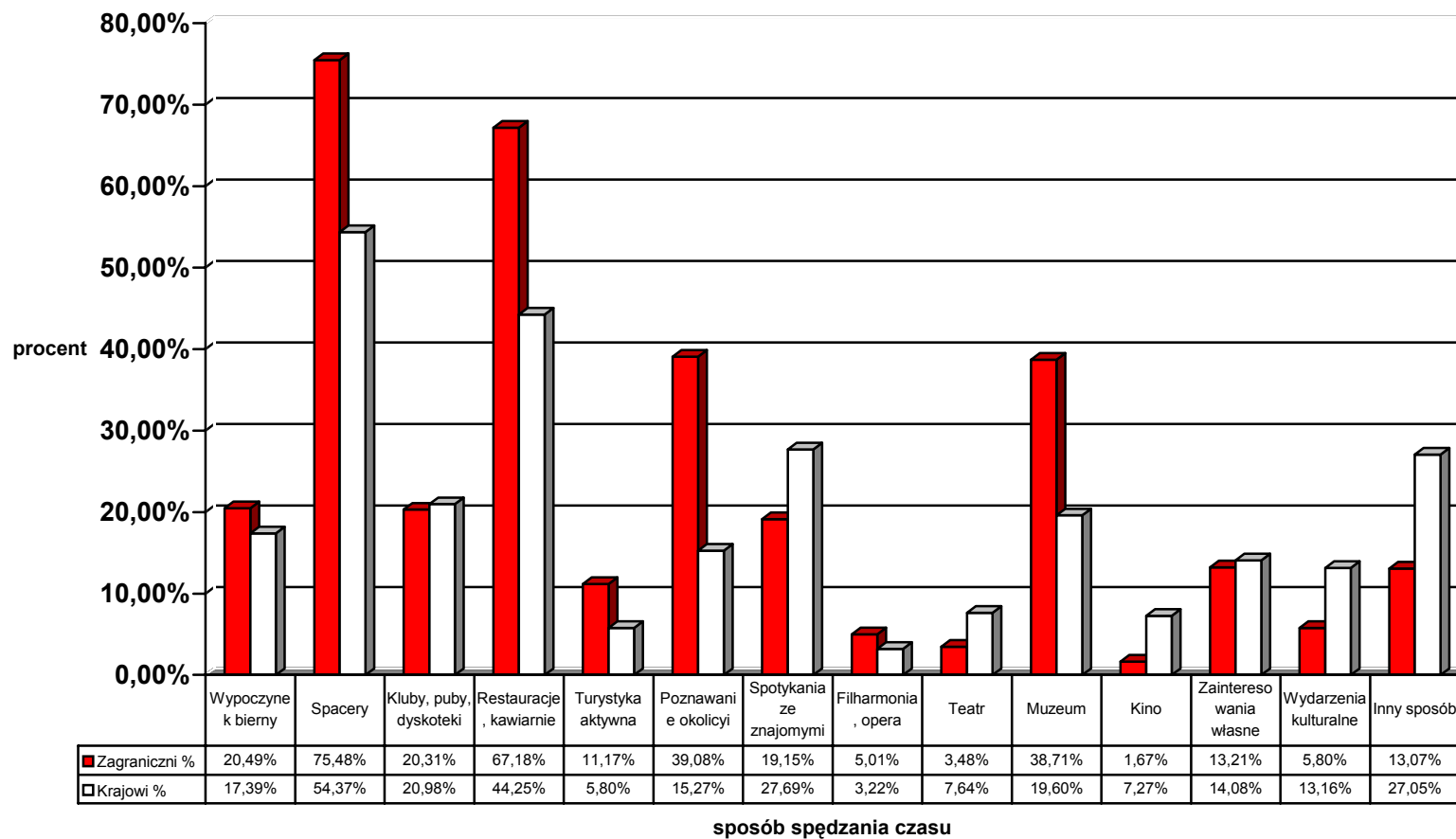
W dalszym ciągu w sposobie spędzania czasu nie znajdują należytego miejsca instytucje kulturalne jak kina, teatry, czy filharmonia i opera, chociaż odnotowano kilku punktowy wzrost (3%-4%) zainteresowania turystów krajowych i zagranicznych ofertą tych instytucji. Udział w wydarzeniach kulturalnych, w dalszym ciągu w niewielkim stopniu wypełnia czas pobytu w Krakowie turystom zagranicznym (5%), jednak w 2006 roku był już istotny w turystyce krajowej (13%) gdzie mogliśmy odnotować wyraźny przyrost (6% w 2005 r.). Systematycznie, co roku, więcej turystów wskazuje na realizację swoich własnych zainteresowań i na spędzanie czasu według indywidualnie określonego programu – łącznie takie formy wybiera 26% turystów zagranicznych i 41% turystów krajowych 41%.

Tabela 44. Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Kraków w latach 2003 –2006 deklarowany przez turystów zagranicznych i krajowych (%)

SPOSÓB SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU	zagraniczni	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni	krajowi
	2003	2003	2004	2004	2005	2005	2006	2006
Wypoczywam biernie	5,0%	5,0%	6,9%	5,4%	5,6%	4,4%	20,49%	17,39%
Chodzę na spacer	23,0%	21,0%	26,8%	29,3%	30,7%	33,3%	75,48%	54,37%
Bawię się w klubach, pubach, dyskotekach	14,0%	10,0%	15,6%	17,0%	13,1%	15,9%	20,31%	20,98%
Idę do restauracji, kawiarni	26,0%	19,0%	32,5%	28,9%	33,0%	26,4%	67,18%	44,25%
Uprawiam turystykę aktywną	10,0%	4,0%	7,0%	5,0%	5,3%	4,7%	11,17%	5,8%
Poznaję okoliczne miejsowości	27,0%	19,0%	21,0%	8,3%	22,3%	14,6%	39,08%	15,27%
Spotykam się ze znajomymi	10,0%	9,0%	7,1%	16,8%	6,1%	15,5%	19,15%	27,69%
Idę do filharmonii, opery	3,0%	1,0%	0,9%	1,0%	0,9%	1,0%	5,01%	3,22%
Idę do teatru	2,0%	2,0%	1,5%	4,2%	0,9%	5,8%	3,48%	7,64%
Idę do muzeum	19,0%	12,0%	23,1%	20,1%	20,2%	13,7%	38,71%	19,6%
Idę do kina	3,0%	5,0%	1,5%	5,6%	1,5%	8,0%	1,67%	7,27%
Realizuję swoje zainteresowania	9,0%	6,0%	3,6%	3,5%	2,4%	2,8%	13,21%	14,08%
Uczestniczę w wydarzeniach	3,0%	4,0%	2,2%	5,6%	3,1%	6,4%	5,8%	13,16%
W inny sposób	7,0%	10,0%	8,1%	13,5%	12,3%	20,4%	13,07%	27,05%

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 70. Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Kraków w 2006 roku

Źródło: Opracowanie własne

Sposób spędzania czasu deklarowany przez turystów z krajów najliczniej odwiedzających Kraków w 2006 roku

Biorąc pod uwagę sposób spędzania wolnego czasu określony przez wszystkich badanych turystów zagranicznych, bez względu na kraj pochodzenia, wyraźnie dominują wyjścia do restauracji (67%) oraz spacer po mieście (75%). Formy te, analizując sposób spędzania czasu deklarowany przez turystów z krajów najliczniej reprezentowanych w Krakowie (Niemcy, Amerykanie, Brytyjczycy, Włosi, Francuzi), zajmują równie istotne miejsce w realizacji pobytu i dotyczy to w równym stopniu wszystkich wybranych krajów. W przekroju lat 2003 – 2006 w ostatnich dwóch latach wskazania wyraźnie się wyrównały. Bez względu na kraj pochodzenia – turyści w podobny sposób deklarują sposób spędzania czasu, wykorzystując go na spacer po mieście, pobyty w kawiarniach i restauracjach, muzeach czy generalnie traktują jako wypoczynek. Po raz pierwszy natomiast wyraźnie spadł, w badanej grupie, poziom zainteresowania zabawą w klubach, pubach i dyskotekach. Tylko turyści brytyjscy spędzali czas w klubach i pubach jak w latach poprzednich.

Dla omawianych nacji w 2006 roku zwiedzanie muzeów jest trzecią lub czwartą, co do liczby wskazań, formą spędzania czasu i utrzymuje się na stałym, wysokim poziomie, wyższym niż wskazuje cała populacja badanych turystów zagranicznych odwiedzających Kraków. Spędzanie czasu poprzez realizację swoich zainteresowań, to forma aktywności, którą wskazali generalnie turyści ze wszystkich omawianych krajów na poziomie wyraźnie wyższym niż w roku 2005. Spotkania ze znajomymi i rodziną tradycyjnie mające znaczenie dla turystów ze Stanów Zjednoczonych zostały przez nich nieco rzadziej wskazane i spadły z poziomu 40% do 35%. Dane dotyczące turystów z pozostałych nacji, w zakresie kontaktów z rodziną i znajomymi, po kolejnych latach z tendencją spadkową wskazują, że ponownie nabierają i to istotnego dla nich znaczenia

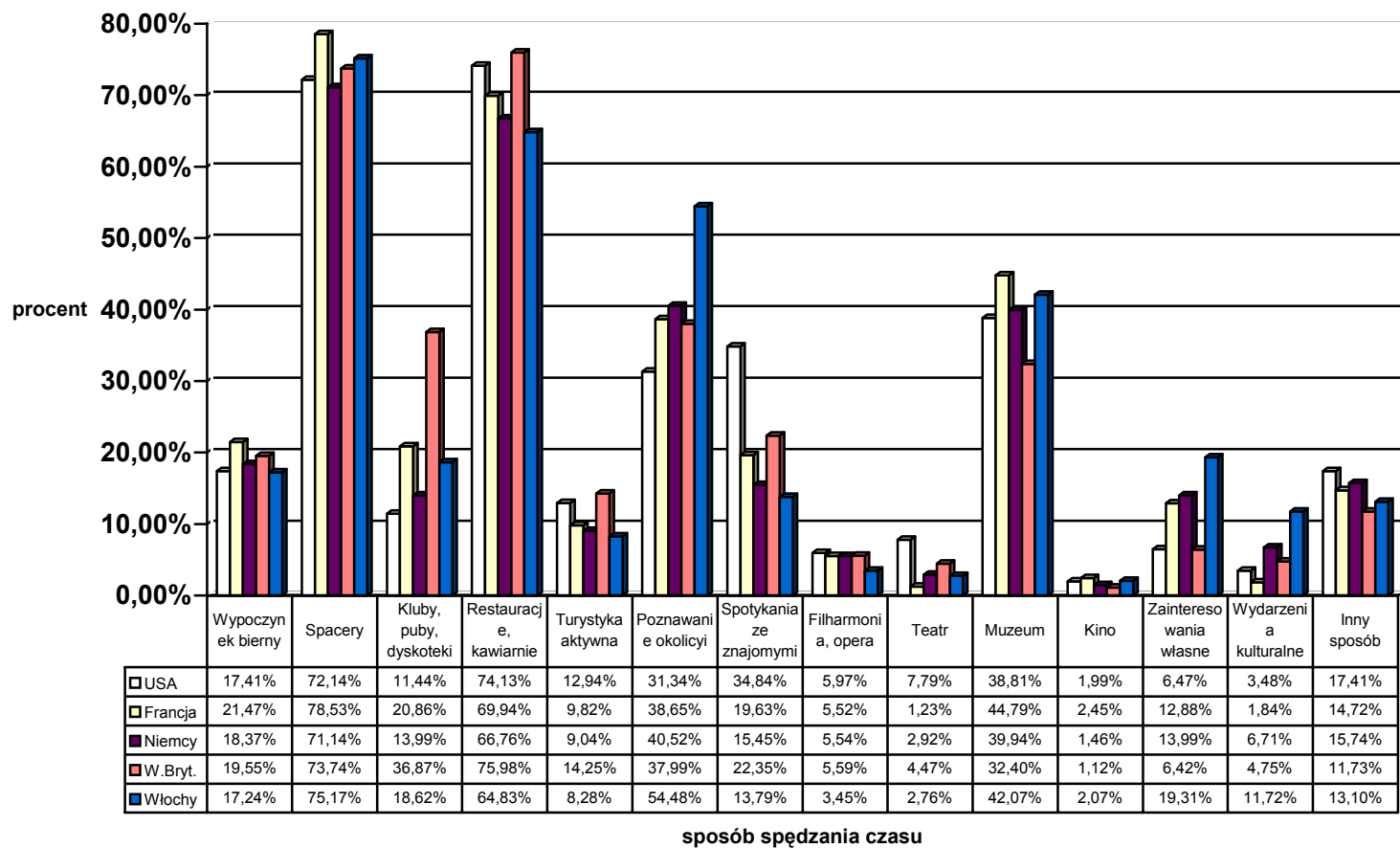
W kolejnym roku badań, wśród wszystkich nacji, marginalne znaczenie w sposobie spędzania czasu zajmują instytucje i wydarzenia kulturalne, w dalszym ciągu trudno uchwycić jakiegokolwiek tendencje. Wyraźnie natomiast spadła w 2006 roku, po wzrostowym 2005 roku, i to wśród turystów z każdego badanego kraju, liczba odpowiedzi wskazujących na inny sposób spędzania czasu niż określony w kwestionariuszu ankiety.

Tabela 45. Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Kraków w latach 2003-2006 – podział według najliczniej reprezentowanych krajów (%)

SPOSÓB SPĘDZANIA CZASU	NIEMCY				WIELKA BRYTANIA				WŁOCHY				USA				FRANCJA			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Wypoczywam biernie	10,00	15,18	13,27	18.37	12,00	16,25	12,16	19.55	8,00	11,27	17,17	17.24	4,00	25,60	16,30	17,41	3,00	15,72	11,76	21.47
Chodzę na spacer	59,00	54,91	73,47	71.14	44,00	46,88	70,20	73.74	58,00	46,48	64,65	75.17	60,00	54,40	68,48	72,14	72,00	55,35	71,43	78.53
Bawię się w klubach, pubach, dyskotekach	28,00	33,48	35,03	13.99	37,00	32,50	35,69	36.87	36,00	35,21	20,20	18.62	28,00	29,60	25,00	11,44	33,00	35,85	29,41	20.86
Idę do restauracji, kawiarni	62,00	74,11	77,21	66.76	60,00	65,52	77,25	75.98	75,00	57,75	74,75	64.83	70,00	68,00	71,74	74,13	67,00	69,81	73,95	69.94
Uprawiam turystykę aktywną	19,00	13,39	11,90	9.04	26,00	23,75	15,29	14.25	25,00	16,20	4,04	8.28	28,00	3,20	14,13	12,94	28,00	11,95	11,76	9.82
Poznaję okoliczne miejscowości	69,00	46,88	53,74	40.52	70,00	44,38	66,67	37.99	69,00	45,77	51,52	54.48	66,00	36,80	50,00	31,34	59,00	50,31	42,86	38.65
Spotykam się ze znajomymi	21,00	12,95	8,50	15.45	12,00	17,50	15,69	22.35	8,00	7,75	9,09	13.79	21,00	25,60	40,22	34,84	21,00	10,06	9,24	19.63
Idę do filharmonii, opery	16,00	2,68	3,06	5.54	14,00	1,25	1,96	5.59	0,00	2,11	0,00	3.45	2,00	0,00	2,17	5,97	0,00	0,63	0,84	5.52
Idę do teatru	3,00	1,34	1,36	2.92	4,00	3,12	0,00	4.47	6,00	3,52	2,02	2.76	6,00	3,20	3,26	7,79	0,00	1,89	2,52	1.23
Idę do muzeum	33,00	54,02	49,66	39.94	33,00	46,25	45,10	32.4	53,00	43,66	45,45	42.07	57,00	38,40	39,13	38,81	51,00	52,83	47,90	44.79
Idę do kina	5,00	3,13	2,72	1.46	0,00	1,25	3,92	1.12	11,00	0,00	3,03	2.07	13,00	5,60	8,70	1,99	8,00	3,14	0,84	2.45
Realizuję swoje zainteresowania	12,00	6,70	4,76	13.99	14,00	4,38	5,10	6.42	17,00	7,00	12,12	19.31	19,00	4,00	4,35	6,47	18,00	5,66	6,72	12.88
Uczestniczę w wydarzeniach	7,00	3,13	4,42	6.71	14,00	3,75	4,31	4.75	0,00	4,93	11,11	11.72	4,00	6,40	2,17	3,48	8,00	2,52	5,88	1.84
W inny sposób	10,00	20,98	35,03	15.74	7,00	16,25	16,08	11.73	8,00	15,49	43,43	13.1	15,00	18,40	22,83	17,41	10,00	13,84	30,25	14.72

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 71. Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Kraków w 2006 roku - według najliczniej reprezentowanych krajów

Źródło: Opracowanie własne

Usługi turystyczne Krakowa w opinii odwiedzających miasto

Turyści odwiedzający Kraków w 2006 roku oceniali pobyt i usługi w mieście korzystając z pięciostopniowej skali - bardzo dobrze, dobrze, przeciętnie, źle, bardzo źle. Tak jak w poprzednich latach w 2006 roku najwyższej odwiedzający zagraniczni i krajowi ocenili atmosferę miasta, łącznie ocenę bardzo dobrą i dobrą przyznało 96% turystów zagranicznych i 93% turystów krajowych. Należy jednak zwrócić uwagę, że o ile w poprzednich latach zdecydowanie dominowały oceny bardzo dobre w stosunku do dobrych, to w 2006 roku ten rozkład jest bardziej wyrównany. Oznaczać to może, że wypromowana marka miasta wpływa na pozytywne wyobrażenia i szczególne oczekiwania turystów, a zakres świadczonych usług, ich jakość, czy dyskomfort spowodowany masową turystyką zadecydował o obniżeniu tych najwyższych ocen. W dalszym ciągu zdecydowanie dobrze i bardzo dobrze jest oceniana przez turystów gościnność mieszkańców Krakowa, ale i w tym przypadku odnotowano zmiany w tendencji, została zahamowany procentowy poziom wzrostu pozytywnych ocen. Również możemy zauważyć wzrost ocen dobrych w stosunku do bardzo dobrych. Powtarza się natomiast sytuacja, że częściej oceniając gościnność i życzliwość mieszkańców ocenę bardzo dobrą wystawiali turyści zagraniczni niż krajowi. Turyści krajowi natomiast są bardziej krytyczni i wystawiają więcej ocen przeciętnych, podobnie jak w poprzednich latach. Generalnie turyści odbierają i bardzo wysoko oceniają specyficzną ofertę Krakowa, na którą składają się atrakcje, świadczone usługi, gościnność i życzliwość mieszkańców łącznie tworzące charakterystyczną atmosferę miasta,

Imprezy kulturalne w Krakowie są przede wszystkim dobrze oceniane zarówno przez turystów zagranicznych jak i krajowych. Liczba ocen bardzo dobrych i przeciętnych w obu badanych grupach jest na podobnym poziomie. Należy również zaznaczyć, że w 2006 roku znacznie więcej turystów wyraziło swoją opinię na temat imprez kulturalnych, co może świadczyć o rozszerzeniu oferty i większym zainteresowaniu.

Kolejna dobrze oceniana przez odwiedzających zagranicznych i krajowych sfera usług w Krakowie to szeroko rozumiana rozrywka. Badania wykazują, że atutem turystycznym Krakowa są lokale gastronomiczne chętnie odwiedzane i bardzo wysoko oceniane przez turystów zagranicznych i krajowych (bardzo dobrze i dobrze ocenia łącznie - zagraniczni 72%, krajowi 88%). Zważywszy na preferowane sposoby spędzania wolnego czasu ocena ta jest dla miasta bardzo istotna. Przy ocenie rozrywki również należy zwrócić uwagę na znaczny wzrost ocen przeciętnych, to wprawdzie oceny pozytywne, ale może oznaczać obniżenie jakości oferty.

Informacja turystyczna i oznakowania turystyczne zostały przez turystów zagranicznych i krajowych ocenione, podobnie jak w poprzednich latach – z tym, że 2006 roku zdecydowanie przeważała ocena przeciętna nad dobrą, ale generalnie oceniono informację pozytywnie. Lepiej jeszcze niż informacja turystyczna oceniane jest oznakowanie turystyczne miasta. W tej ocenie również w 2006 roku przeważały oceny pozytywne nad dobrymi.

Dostępność komunikacyjna nie sprawiała specjalnych problemów odwiedzającym zagranicznym ani krajowym i oceniona została na poziomie przeciętnym i dobrym. Ocena ta jest jednak gorsza niż w 2005 roku (wzrosła o 5 punktów liczba ocen negatywnych wśród odwiedzających krajowych). Na temat transportu lokalnego rozkład ocen przeciętnych w stosunku do dobrych i złych rozkłada się podobnie w obu badanych grupach. Przeważa ocena przeciętna ze znacznym wzrostem ocen negatywnych. Dostępność komunikacyjna i transport lokalny otrzymały najwyższy odsetek ocen złych i tylko czystość ulic budziła więcej zastrzeżeń.

Baza noclegowa w Krakowie nie budzi zastrzeżeń a turyści wystawiali jej w 2006 roku głównie ocenę dobrą. Zmniejszyła się zdecydowanie liczba ocen bardzo dobrych w ocenie odwiedzających zagranicznych z 32% do 9%, a zwiększyła ocen przeciętnych z 8% do 29%. Podobne zdanie na temat bazy noclegowej wyrażają odwiedzających krajowi.

Odnotowano również zmiany ocen za usługi przewodnickie. Zmalała liczba ocen bardzo dobrych, utrzymał się poziom ocen dobrych i zdecydowanie wzrosła liczba ocen przeciętnych (z 10-15% do ponad 60%). Podobna opinię o usługach przewodnickich mają zarówno odwiedzających zagraniczni jak i krajowi.

Czystość ulic w Krakowie w 2006 roku zaczęła budzić więcej zastrzeżeń niż to było w poprzednich latach. Zmniejszyła się liczba ocen dobrych na rzecz przeciętnych (z 20% w 2005 r. do 40% w 2006 r.) i negatywnych (z 12-15% w 2005 r. do 25% w 2006 r.), których odsetek jest najwyższy ze wszystkich ocenianych usług i to w zgodnej opinii odwiedzających zagranicznych i krajowych.

Toalety publiczne również podobnie oceniają turyści obu badanych grup i określają te usługi jako przeciętne i dobre przy zbliżonym zakresie ocen złych (zagraniczni 16%, krajowi 13%).

Jakość obsługi jak co roku została wysoko oceniona (oceny dobre i bardzo dobre odpowiednio wystawiło 70% odwiedzających zagranicznych i 75% krajowych), ale i w tym zakresie gości zaczynają zauważać pewne mankamenty i odzwierciedla się to w skali ocen przeciętnych.

Nie budzi zastrzeżeń dostęp do bankomatów, w które to miasto zdaniem odwiedzających zagranicznych i krajowych jest odpowiednio nasycone. Również pozytywnie został oceniony dostęp do internetu i punktów akceptujących karty kredytowe.

Kraków w 2006 roku podobnie jak w latach poprzednich jest odbierany jako miasto bezpieczne przez odwiedzających zagranicznych i krajowych.

Tabela 46a. Ocena wybranych elementów oferty turystycznej miasta Krakowa przez odwiedzających Kraków turystów zagranicznych w latach 2003 - 2006 roku (%)

OFERTA	Ocena	Bardzo dobrze	Dobrze	Może być	Źle	Bardzo źle
	Rok	%	%	%	%	%
Rozrywkę (dyskoteki, kluby, puby)	2006	20,6	51,7	27,0	0,0	0,4
	2005	20,7	31,0	8,6	3,8	0,1
	2004	21,5	31,6	8,5	0,7	0,1
	2003	18,0	43,0	11,0	3,0	0,0
Gościnność	2006	26,0	60,0	11,3	0,4	0,0
	2005	40,3	51,1	3,2	0,8	0,2
	2004	43,9	42,8	5,6	0,6	0,4
	2003	27,0	48,0	12,0	3,0	0,0
Jakość obsługi turystycznej	2006	6,5	65,0	24,0	0,6	0,0
	2005	15,2	55,9	11,7	2,0	0,2
	2004	21,6	42,1	12,5	1,8	0,5
	2003	14,0	50,0	17,0	3,0	0,0
Toalety publiczne	2006	3,4	31,6	47,0	16,0	1,6
	2005	4,2	30,2	24,0	12,6	4,7
	2004	3,5	13,9	26,5	13,5	6,1
	2003	2,0	21,0	22,00	17,0	8,0
Imprezy kulturalne	2006	25,0	55,3	19,0	0,4	0,0
	2005	15,2	27,4	14,0	2,1	0,2
	2004	12,6	21,5	12,4	0,8	0,1
	2003	11,0	27,0	13,0	2,0	0,0
Bezpieczeństwo	2006	0,7	47,5	39,0	11,3	1,3
	2005	10,9	55	16,9	4,8	0,6
	2004	10,9	40,7	20,1	6,1	1,1
	2003	6,0	36,0	28,0	7,0	1,0
Czystość na ulicach	2006	0,9	26,5	41,2	26,6	4,6
	2005	11,1	44,1	21,3	12,4	1,0
	2004	14,1	34,8	24,4	10,1	2,9
	2003	9,0	31,0	28,0	17,0	7,0
Dostępność bankomatów	2006	2,7	31,9	61,0	4,0	0,3
	2005	14,7	30,8	16,4	7,5	0,9
	2004	16,3	27,3	21,9	1,1	0,5
	2003	8,0	41,0	20,0	3,0	0,0
Gastronomię	2006	20,2	67,4	11,5	0,6	0,0
	2005	47,6	42,0	4,0	0,4	0,0
	2004	45,0	40,5	3,9	0,7	0,6
	2003	31,0	46,0	12,0	3,0	0,0
Bazę noclegową	2006	8,6	60,4	28,7	2,0	0,0
	2005	31,5	46,6	7,6	2,1	0,1
	2004	26,9	48,8	7,2	1,5	0,6
	2003	19,0	38,0	19,0	3,0	0,0
Informację turystyczną	2006	4,0	37,4	57,4	0,9	0,0
	2005	10,7	43,8	15,1	5,3	0,3
	2004	13,0	32,4	18,4	3,7	0,7
	2003	7,0	37,0	24,0	3,0	2,0
Życzliwość mieszkańców	2006	29,7	61,4	8,0	0,6	0,0
	2005	34,1	45,3	4,5	1,8	0,3
	2004	36,3	40,0	7,2	1,9	0,7
	2003	28,0	44,0	13,0	5,0	2,0
Oznakowanie turystyczne	2006	5,4	36,6	54,7	2,2	0,8
	2005	17,3	46,6	15,1	3,4	1,1
	2004	13,6	41,1	15,4	3,9	1,2
	2003	6,0	34,0	26,0	6,0	3,0
Atmosferę miejsowości	2006	55,1	41,0	3,6	0,0	0,0
	2005	68,2	25,8	1,9	0,1	0,1
	2004	64,3	24,3	1,2	0,2	0,1
	2003	56,0	28,0	6,0	1,0	0,0

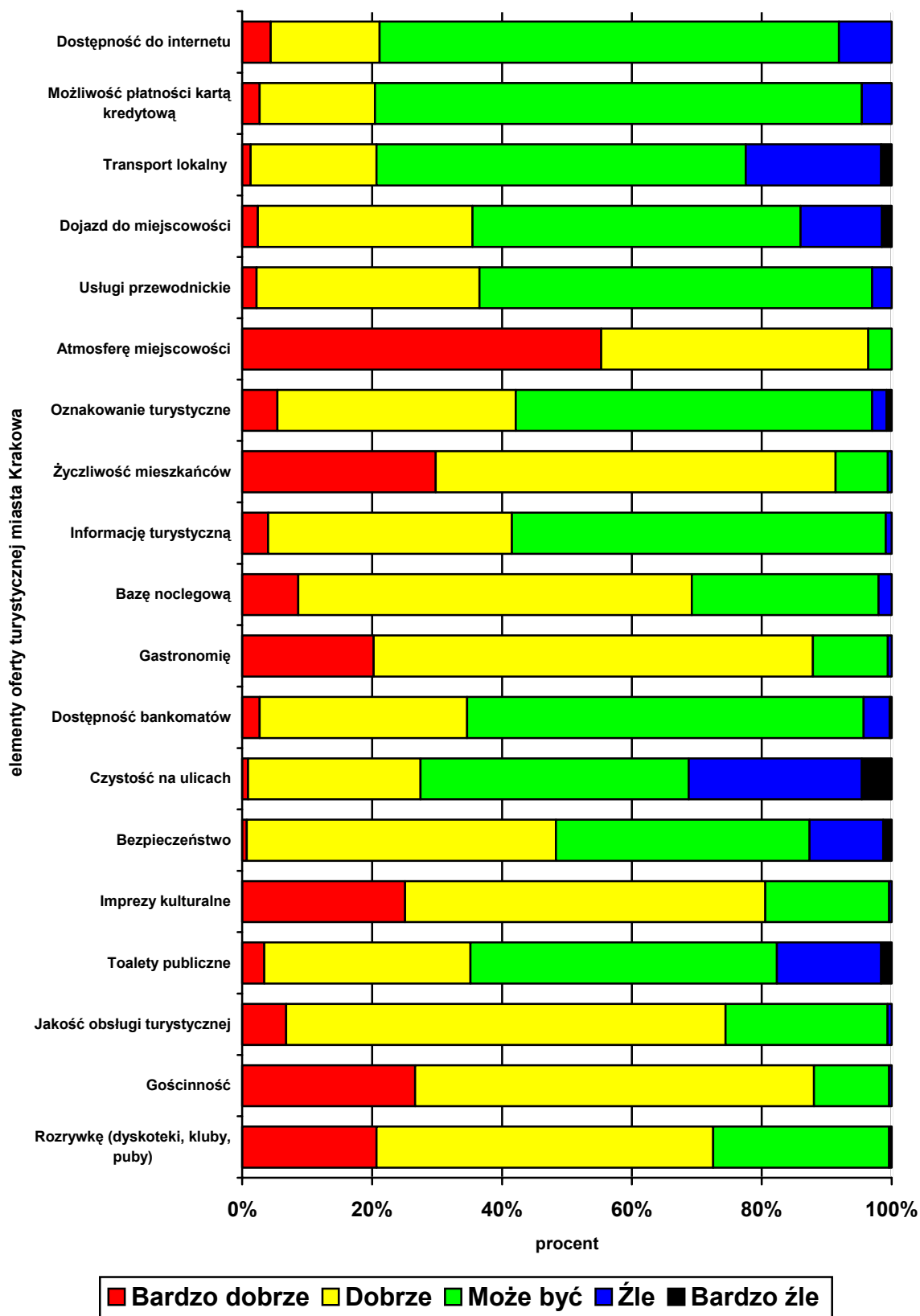
OFERTA	Ocena	Bardzo dobrze	Dobrze	Może być	Źle	Bardzo źle
	Rok	%	%	%	%	%
Usługi przewodnickie	2006	2,2	34,2	60,3	3,0	0,0
	2005	12,4	37,2	10,1	0,7	0,00
	2004	10,8	30,4	14,2	0,5	0,2
	2003	9,0	26,0	14,0	2,0	1,0
Dojazd do miejscowości	2006	2,4	33,0	50,4	12,5	1,5
	2005	8,1	46,7	15,6	12,3	1,1
	2004	8,0	35,6	19,8	7,2	1,2
	2003	8,0	33,0	15,0	5,0	6,0
Transport lokalny	2006	1,3	19,3	56,7	20,8	1,6
	2005	5,8	27,7	19,9	9,8	0,8
	2004	4,3	14,9	22,2	5,3	1,4
	2003	7,0	20,0	18,0	6,0	5,0
Możliwość płatności kartą kredytową	2006	2,7	17,7	74,7	4,6	0,0
	2005	7,9	25,1	17,2	4,7	2,8
	2004	bd	bd	bd	bd	bd
	2003	bd	bd	bd	bd	bd
Dostępność do internetu	2006	4,4	16,7	70,5	8,1	0,0
	2005	8,5	28,1	14,4	4,2	0,8
	2004	bd	bd	bd	bd	bd
	2003	bd	bd	bd	bd	bd

Tabela 46 b. Ocena wybranych elementów oferty turystycznej miasta Krakowa przez odwiedzających Kraków turystów zagranicznych w 2006 roku (%)

OCENA	Bardzo dobrze %	Dobrze %	Może być %	Źle %	Bardzo źle %
Rozrywkę (dyskoteki, kluby, puby)	20,6	51,7	27,0	0,0	0,4
Gościnność	26,0	60,0	11,3	0,4	0,0
Jakość obsługi turystycznej	6,5	65,0	24,0	0,6	0,0
Toalety publiczne	3,4	31,6	47,0	16,0	1,6
Imprezy kulturalne	25,0	55,3	19,0	0,4	0,0
Bezpieczeństwo	0,7	47,5	39,0	11,3	1,3
Czystość na ulicach	0,9	26,5	41,2	26,6	4,6
Dostępność bankomatów	2,7	31,9	61,0	4,0	0,3
Gastronomię	20,2	67,4	11,5	0,6	0,0
Bazę noclegową	8,6	60,4	28,7	2,0	0,0
Informację turystyczną	4,0	37,4	57,4	0,9	0,0
Źyczliwość mieszkańców	29,7	61,4	8,0	0,6	0,0
Oznakowanie turystyczne	5,4	36,6	54,7	2,2	0,8
Atmosferę miejscowości	55,1	41,0	3,6	0,0	0,0
Usługi przewodnickie	2,2	34,2	60,3	3,0	0,0
Dojazd do miejscowości	2,4	33,0	50,4	12,48	1,5
Transport lokalny	1,3	19,3	56,7	20,8	1,6
Możliwość płatności kartą kredytową	2,7	17,7	74,7	4,6	0,0
Dostępność do internetu	4,4	16,7	70,5	8,1	0,0

Zródło: Opracowanie własne

Rysunek 72. Ocena wybranych elementów oferty turystycznej miasta Krakowa przez odwiedzających Kraków turystów zagranicznych 2006

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 47 a. Ocena wybranych elementów oferty turystycznej miasta Krakowa przez odwiedzających Kraków turystów krajowych w latach 2003 - 2006 roku (%)

OFERTA	Ocena	Bardzo dobrze	Dobrze	Może być	Źle	Bardzo źle
	Rok	%	%	%	%	%
Rozrywkę (dyskoteki, kluby, puby)	2006	26,5	41,1	31,3	0,0	0,5
	2005	27,7	26,3	10,9	2,1	1,5
	2004	26,4	31,1	6,5	0,7	0,3
	2003	20,0	38,0	3,0	1,0	0,0
Gościnność	2006	30,8	57,3	10,8	0,5	0,0
	2005	33,9	53,8	5,1	2,3	1,0
	2004	29,4	52,1	8,9	0,9	0,3
	2003	22,0	63,0	3,0	1,0	0,0
Jakość obsługi turystycznej	2006	8,4	66,4	24,0	0,5	0,0
	2005	9,3	55,3	10,4	1,5	1,2
	2004	11,0	41,7	16,8	2,5	0,7
	2003	15,0	55,0	9,0	1,0	1,0
Toalety publiczne	2006	6,7	36,6	40,6	13,6	2,0
	2005	3,5	33,0	26,6	14,4	3,9
	2004	4,1	16,0	31,3	14,8	5,6
	2003	2,0	15,0	29,0	12,0	5,0
Imprezy kulturalne	2006	25,2	51,3	22,5	0,5	0,0
	2005	18,5	31,9	13,4	1,7	0,6
	2004	14,3	29,8	12,2	2,0	0,3
	2003	9,0	22,0	5,0	1,0	0,0
Bezpieczeństwo	2006	2,0	40,6	44,8	11,0	1,0
	2005	6,6	44,3	26,0	11,3	1,2
	2004	6,7	27,3	32,1	15,2	2,7
	2003	14,0	46,0	21,0	5,0	1,0
Czystość na ulicach	2006	1,7	27,0	43,1	24,5	3,1
	2005	6,5	47,2	19,9	15,3	1,8
	2004	7,4	24,5	41,4	13,1	2,1
	2003	16,0	45,0	24,0	5,0	2,0
Dostępność bankomatów	2006	3,5	36,0	56,2	2,8	0,9
	2005	10,7	44,5	11,8	4,5	1,2
	2004	15,4	46,3	11,6	2,4	0,5
	2003	14,0	50,0	12,0	2,0	1,0
Gastronomię	2006	21,9	61,8	13,6	2,2	0,0
	2005	33,0	45,2	9,2	1,5	0,9
	2004	28,1	55,8	5,8	0,8	0,1
	2003	33,0	48,0	6,0	1,0	0,0
Bazę noclegową	2006	11,1	55,3	30,3	2,7	0,0
	2005	21,1	38,2	9,1	2,7	0,6
	2004	16,9	45,6	13,3	1,9	0,7
	2003	8,0	26,0	11,0	2,0	0,0
Informację turystyczną	2006	4,3	41,0	54,3	1,3	0,0
	2005	6,5	44,0	16,1	3,6	1,0
	2004	7,0	26,8	22,6	4,2	0,7
	2003	4,0	51,0	14,0	3,0	1,0
Życzliwość mieszkańców	2006	27,3	63,1	7,2	1,9	0,0
	2005	27,0	46,9	8,2	5,0	0,6
	2004	22,2	43,0	17,1	1,8	0,9
	2003	22,0	61,0	8,0	1,0	0,0
Oznakowanie turystyczne	2006	4,8	42,5	50,9	1,0	0,2
	2005	17,7	47,5	14,9	3,5	1,1
	2004	14,8	40,0	14,5	5,1	0,9
	2003	21,0	52,0	18,0	2,0	2,0
Atmosferę miejscowości	2006	52,5	40,6	6,3	0,0	0,0
	2005	72,2	21,0	1,9	0,5	0,6
	2004	65,5	25,2	2,3	0,5	0,1
	2003	73,0	18,0	1,0	0,0	0,0
Usługi przewodnickie	2006	3,0	33,7	61,6	1,3	0,0
	2005	5,8	32,1	14,8	0,8	0,7

OFERTA	Ocena	Bardzo dobrze	Dobrze	Może być	Źle	Bardzo źle
	Rok	%	%	%	%	%
	2004	3,9	22,3	12,3	0,8	0,2
	2003	3,0	14,0	4,0	0,0	0,0
Dojazd do miejscowości	2006	3,5	34,3	44,3	15,0	2,3
	2005	11,6	53,7	12,7	10,2	1,2
	2004	12,0	41,9	21,2	12,6	1,0
	2003	14,0	57,0	9,0	2,0	1,0
Transport lokalny	2006	0,9	24,8	53,0	17,1	3,6
	2005	7,7	38,1	14,3	8,2	1,8
	2004	5,7	27,0	22,1	6,9	1,3
	2003	3,0	20,0	15,0	3,0	1,0
Możliwość płatności kartą kredytową	2006	3,6	24,3	67,0	4,6	0,0
	2005	6,3	25,9	17,7	5,9	1,4
	2004	bd	bd	bd	bd	bd
	2003	bd	bd	bd	bd	bd
Dostępność do internetu	2006	5,6	22,3	63,8	7,8	0,0
	2005	8,1	28,0	19,6	3,4	1,0
	2004	bd	bd	bd	bd	bd
	2003	bd	bd	bd	bd	bd

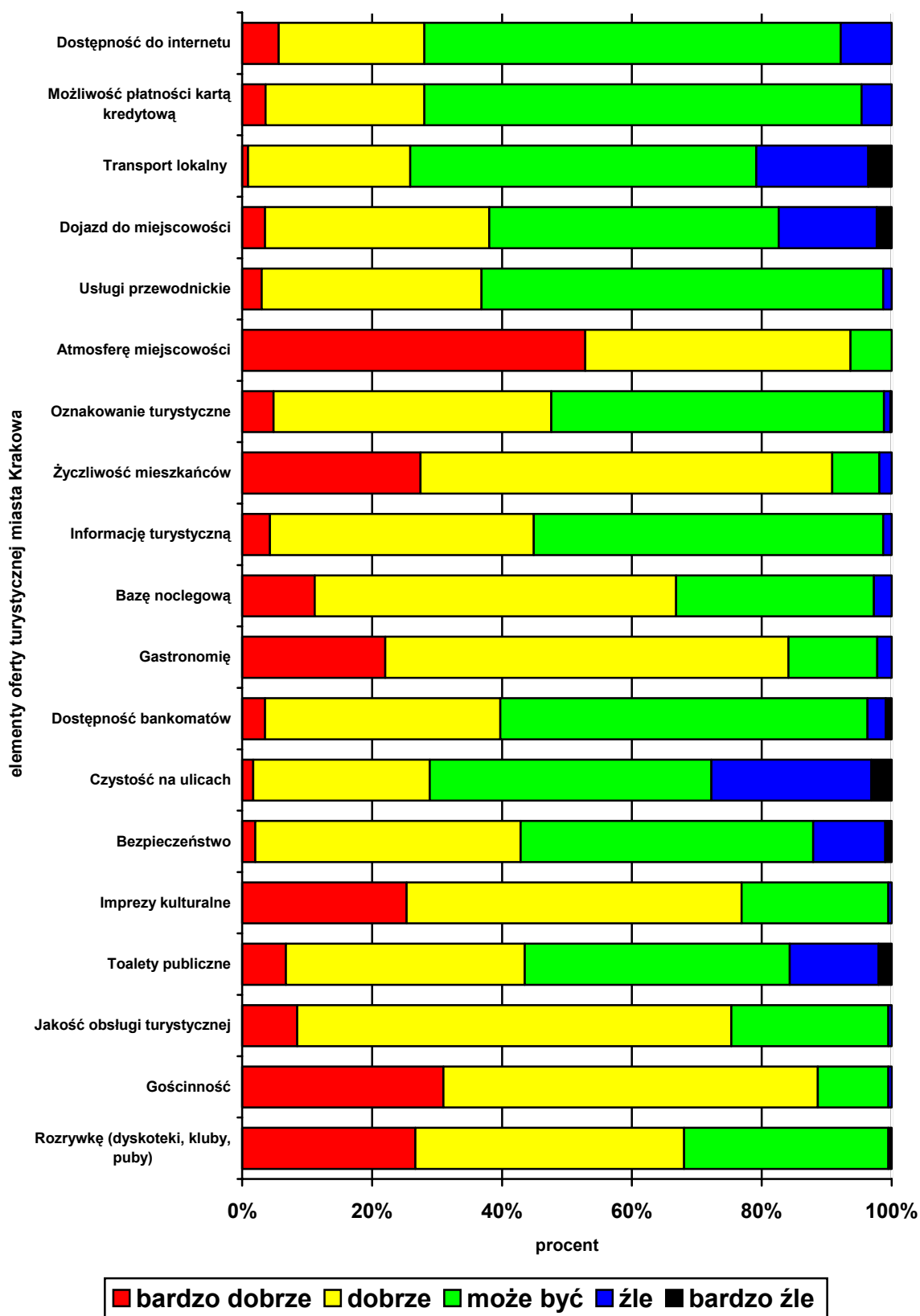
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 47 b. Ocena wybranych elementów oferty turystycznej miasta Krakowa przez odwiedzających Kraków turystów krajowych w 2006 roku (%)

OCENA	Bardzo dobrze	Dobrze	Może być	Źle	Bardzo źle
Rozrywkę (dyskoteki, kluby, puby)	26,5	41,1	31,3	0,0	0,5
Gościnność	30,8	57,3	10,8	0,5	0,0
Jakość obsługi turystycznej	8,4	66,4	24,0	0,5	0,0
Toalety publiczne	6,7	36,6	40,6	13,6	2,0
Imprezy kulturalne	25,2	51,3	22,5	0,5	0,0
Bezpieczeństwo	2,0	40,6	44,8	11,0	1,0
Czystość na ulicach	1,7	27,0	43,1	24,5	3,1
Dostępność bankomatów	3,5	36,0	56,2	2,8	0,9
Gastronomię	21,9	61,8	13,6	2,2	0,0
Bazę noclegową	11,1	55,3	30,3	2,7	0,0
Informację turystyczną	4,3	41,0	54,3	1,3	0,0
Źyczliwość mieszkańców	27,3	63,1	7,2	1,9	0,0
Oznakowanie turystyczne	4,8	42,5	50,9	1,0	0,2
Atmosferę miejscowości	52,5	40,6	6,3	0,0	0,0
Usługi przewodnickie	3,0	33,7	61,6	1,3	0,0
Dojazd do miejscowości	3,5	34,3	44,3	15,0	2,3
Transport lokalny	0,9	24,8	53,0	17,1	3,6
Możliwość płatności kartą kredytową	3,6	24,3	67,0	4,6	0,0
Dostępność do internetu	5,6	22,3	63,8	7,8	0,0

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 73. Ocena wybranych elementów oferty turystycznej miasta Krakowa przez odwiedzających Kraków turystów krajowych 2006

Źródło: Opracowanie własne

Zainteresowanie odwiedzających Kraków w 2006 roku usługami pilotów, przewodników i instruktorów

Wyniki badań potwierdzają tezę, że popyt na usługi świadczone przez pilotów i przewodników turystycznych jest powiązany z formą organizacji przyjazdu i pobytu w Krakowie. Na jednakowym poziomie utrzymuje się różnica w wykorzystaniu kadr bezpośredniej obsługi ruchu turystycznego przez odwiedzających zagranicznych (65%) i krajowych (20%). Goście zza granicy w większym zakresie poszukują pomocy i objaśnień, co może im zapewnić przewodnik, a przy wyjazdach grupowych pilot wycieczek turystycznych. Spośród odwiedzających zagranicznych, którzy w ogóle korzystają z usług przewodników i pilotów w 2006 roku połowa z nich, obojętnie czy podróżowała w grupie zorganizowanej, rodzina czy przyjaciółmi korzystała z tych usług. W porównaniu do poprzednich lat jest to nowe zjawisko, a przyrost wskazań bardzo znaczny. Nawet odwiedzający podróżujący samotnie korzystali z usług tej kadry. Odwiedzający krajowi w 2006 roku podróżujący w zorganizowanych grupach lub z rodziną także zdecydowanie częściej korzystali z przewodników i pilotów. Tylko w odpowiedziach podróżujący samotnie i podróżujących z przyjaciółmi nie odnotowano takich istotnych zmian. Należy podkreślić, że w 2006 roku, w głównej mierze wzrosło zainteresowanie usługami przewodnickimi. Usługi instruktorów sportowych i rekreacyjnych, uwzględniając marginalne znaczenie oferty turystyki kwalifikowanej w mieście, nie mają w dalszym ciągu istotnego znaczenia w obsłudze turystów w Krakowie.

Tabela 48. Zainteresowanie odwiedzających Kraków w latach 2004 - 2005 usługami pilotów, przewodników i instruktorów (%)

	PRZEWODNIKÓW			PILOTÓW			INSTRUKTORÓW		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Zagraniczni	47,96	54,73	53.59	16,34	8,32	11.78	1,14	0,71	0.56
Krajowi	15,78	16,60	17.20	3,35	0,87	2.85	0,53	0,22	0.64

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 49. Zainteresowanie turystów zagranicznych odwiedzających Kraków w latach 2004 – 2006 roku, podróżujących samotnie lub w grupie, usługami przewodników, pilotów, instruktorów (%)

Zagraniczni 2006	Kto Panu/i towarzyszy w podróży	nikt	grupa zorganizowana	przyjaciele	rodzina	rodzina i przyjaciele
USŁUGI		%	%	%	%	%
PRZEWODNIKÓW		18,37	68,44	41,12	52,77	57,32
PILOTÓW		4,08	26,79	3,27	4,41	7,32
INSTRUKTORÓW		2,72	0,42	0,47	0,28	0,61
Zagraniczni 2005	Kto Panu/i towarzyszy w podróży	nikt	grupa zorganizowana	przyjaciele	rodzina	rodzina i przyjaciele
USŁUGI		%	%	%	%	%
PRZEWODNIKÓW		2,27	26,51	7,82	16,06	1,71
PILOTÓW		0,28	6,82	0,14	0,92	0,00
INSTRUKTORÓW		0,28	0,14	0,21	0,07	0,00
Zagraniczni 2004	Kto Panu/i towarzyszy w podróży	nikt	grupa zorganizowana	przyjaciele	rodzina	rodzina i przyjaciele
USŁUGI		%	%	%	%	%
PRZEWODNIKÓW		1,67	24,05	7,30	13,13	1,14
PILOTÓW		0,13	14,33	0,80	0,33	0,13
INSTRUKTORÓW		0,07	0,87	0,07	0,13	0,00

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 50. Zainteresowanie turystów krajowych odwiedzających Kraków w latach 2004 – 2006 roku, podróżujących samotnie lub w grupie, usługami przewodników, pilotów, instruktorów (%)

Krajowi 2006	Kto Panu/i towarzyszy w podróży	nikt	grupa zorganizowana	przyjaciele	rodzina	rodzina i przyjaciele
USŁUGI		%	%	%	%	%
PRZEWODNIKÓW		2,31	45,69	4,58	15,48	29,27
PILOTÓW		0,46	11,21	0,76	0,89	0,00
INSTRUKTORÓW		0	0,43	1,91	0,00	0,00
Krajowi 2005	Kto Panu/i towarzyszy w podróży	nikt	grupa zorganizowana	przyjaciele	rodzina	rodzina i przyjaciele
USŁUGI		%	%	%	%	%
PRZEWODNIKÓW		2,07	9,20	1,80	3,27	0,11
PILOTÓW		0,00%	0,82	0,00%	0,05	0,00
INSTRUKTORÓW		0,05	0,05	0,05	0,05	0,00
Krajowi 2004	Kto Panu/i towarzyszy w podróży	nikt	grupa zorganizowana	przyjaciele	rodzina	rodzina i przyjaciele
USŁUGI		%	%	%	%	%
PRZEWODNIKÓW		1,64	7,50	1,97	4,47	0,13
PILOTÓW		0,20	2,96	0,07	0,13	0,00
INSTRUKTORÓW		0,07	0,13	0,26	0,07	0,00

Źródło: Opracowanie własne

Ocena wysokość cen do jakości usług

Turyści podczas pobytu w Krakowie w 2006 roku ocenili stosunek cen do jakości świadczonych usług w trzystopniowej skali – niski, odpowiedni, wysoki – z możliwością nie wyrażania opinii.

Podobnie jak w latach wcześniejszych noclegi i gastronomia uzyskały najwyższe wskaźniki cen odpowiednich do jakości świadczonych usług. Ceny usług gastronomicznych, z których najczęściej korzystają odwiedzający, są w dalszym ciągu uznawane jako odpowiednie i to zarówno przez gości zagranicznych i krajowych. Wyraźne różnice opinii poszczególnych grup możemy zauważyć jednak przy określeniu cen jako niskie czy jako wysokie. Dla odwiedzających zagranicznych (28%) ceny usług gastronomicznych są niskie.

Poddając analizie odpowiedzi dotyczące poszczególnych usług, uwzględniając procent braku odpowiedzi, można przyjąć, że większość cen usług jest uważanych za odpowiednie w stosunku do jakości. Wpływać na taką opinię może zróżnicowana oferta, która odpowiada popytowi i sytuacji materialnej osób odwiedzających Kraków. Za wysokie i na stosunkowo równym poziomie wskaźniki cen odpowiednich uznali odwiedzający zagraniczni i krajowi w usługach takich jak gastronomia, muzea, kluby i dyskoteki, przewodnicy i transport lokalny. Najwyższe wskaźniki cen uznanych za zbyt wysokie wśród turystów krajowych to noclegi (34%), transport lokalny (27%) i gastronomia (35%), ale i tak procent takich odpowiedzi jest niższy niż w 2005 roku.

Tabela 51. Ocena wysokości cen do jakości świadczonych usług odwiedzających Kraków w latach 2005-2006 roku (w %)

2006		transport lokalny	teatr, kino	Przewodnik	noclegi	muzea	imprezy	gastronomia	kluby, dyskoteki, puby	baza sportowo rekreacyjna
	brak oceny	Zagraniczni	33.43	78.3	37.83	8.76	40.84	61.71	2.78	57.21
	Krajowi	27.41	49.77	59.8	24.93	36.98	45.72	2.94	41.67	50.78
ceny niskie:	Zagraniczni	25.82	5.89	9.78	12.98	18.31	10.52	28.33	20.45	13.4
	Krajowi	3.59	2.39	2.76	3.96	3.68	3.4	2.58	5.89	4.42
Ceny odpowiednie:	Zagraniczni	36.07	14.65	47.43	68.38	37.88	23.92	62.91	20.07	15.48
	Krajowi	41.21	35.42	19.78	36.15	46.64	35.14	58.6	39.01	29.25
Ceny wysokie:	Zagraniczni	4.59	1.07	4.87	9.78	2.87	3.76	5.89	2.18	2.13
	Krajowi	27.78	12.42	17.66	34.96	12.7	15.73	35.88	13.43	15.55
2005		transport lokalny	teatr, kino	przewodnik	noclegi	muzea	imprezy	gastronomia	kluby, dyskoteki, puby	baza sportowo rekreacyjna
	brak oceny	Zagraniczni	47,12	84,58	48,26	7,96	35,54	70,58	4,12	55,15
	Krajowi	36,09	52,80	58,90	32,12	40,39	52,86	8,76	48,56	63,26
ceny niskie:	Zagraniczni	19,40	5,33	11,51	12,79	21,32	10,09	26,37	14,36	4,19
	Krajowi	1,74	1,09	0,65	1,69	3,21	3,54	0,93	1,80	1,36
ceny odpowiednie:	Zagraniczni	27,72	9,45	36,32	66,81	39,16	18,12	60,91	27,86	8,96
	Krajowi	38,49	33,86	30,10	26,29	44,53	37,89	51,77	32,23	25,04
ceny wysokie:	Zagraniczni	5,76	0,64	3,91	12,44	3,98	1,21	8,60	2,63	0,71
	Krajowi	23,68	12,25	10,34	39,90	11,87	5,72	38,54	17,42	10,34

Źródło: Opracowanie własne

Odwiedzane miejsca przez respondentów poza Krakowem

Tabela 52. Miejsca odwiedzane przez respondentów poza Krakowem w 2006 r.
– rozkład procentowy i ranking¹²

MIEJSCA	Krajowi	Zagraniczni	Pozycja w rankingu
nic, żadnych	48,8%	63,7%	1
Wieliczka	40,2%	41,2%	2
Oświęcim	26,8%	29,3%	3
Zakopane (Tatry)	20,5%	26,2%	4
Wadowice	11,4%	8,9%	5
Warszawa	7,5%	6,8%	6
Kalwaria Zebrzydowska	8,0%	5,6%	7
Kraków (różne miejsca)	5,8%	5,6%	8
Częstochowa (Jasna Góra)	6,0%	5,1%	9
Ojców (Ojcowski PN, Pieskowa Skała)	4,3%	3,3%	10
Pieniny i spływ Dunajcem	2,4%	3,1%	11
Wrocław	3,3%	2,2%	12
Niepołomice	1,9%	2,2%	13
Trójmiasto (Gdańsk, Gdynia, Sopot)	0,2%	2,7%	14
Czechy (Praga)	0,2%	2,2%	15
Słowacja	0,7%	1,9%	16
Krynica	1,4%	1,4%	17
Bochnia	1,6%	1,1%	18
Nowy Targ	1,4%	0,9%	19
Sudety	0,9%	0,9%	20

Źródło: Opracowanie własne

Blisko 64% odwiedzających zagranicznych i prawie 50% gości krajowych nie wyjeżdża nigdzie poza Kraków. Zapewne sytuacja ta, przynajmniej w pewnym stopniu nie dotyczy Wieliczki, gdyż może tak być, że wyjazdy do kopalni soli nie są postrzegane przez dużą część gości jako te poza granice miasta. Pokrywa się tutaj znana w praktyce turystycznej prawda, że goście raczej nie wyjeżdżają z Krakowa, a jeżeli już to udają się do Oświęcimia, Wieliczki, Zakopanego i raczej rzadko gdzie indziej (np. co dziesiąta osoba jedzie do Wadowic). Taka tendencja w preferencjach tras turystycznych obserwowana jest od początku prowadzenia badań ruchu turystycznego w Krakowie.

Zastanawiające jest pojawienie się w odpowiedziach na pytanie dot. miejsc, do których respondent zamierza się udać lub, które odwiedził – różnych miejsc odnoszących się do Krakowa. Pojawiały się tutaj przede wszystkim Łagiewniki, Bielany i często Tyniec. Wynika to z faktu, że wskazane miejsca leżą na obrzeżach miasta i często są kojarzone jako znajdujące się poza Krakowem.

W porównaniu z ubiegłymi latami w bieżącym roku pojawiły się dwa nowe miejsca, do których udają się goście. Są to Gdańsk, Gdynia, Sopot tworzące Trójmiasto oraz Czechy, gdzie najczęściej wymieniano Pragę. Na dalszej pozycji (poza prezentowaną tabelą) pojawiły się po raz pierwszy jeszcze Węgry z Budapesztem i Austria z Wiedniem, co może wskazywać na włączenie Krakowa do ofert turystycznych przyjazdowych do Europy Środkowej.

¹² Respondent mógł wskazać maksymalnie 3 miejsca.

Należy zauważyć, że nie było dużych odchyień pomiędzy odpowiedziami udzielonymi przez odwiedzających krajowych i zagranicznych.

Atrakcje wskazywane przez respondentów w Krakowie

Tabela 53. Atrakcje w Krakowie wskazywane przez respondentów w 2006 r.
– rozkład procentowy i ranking¹³

ATRAKcje W KRAKOWIE	Kraj	Zagranica	Pozycja w rankingu
Rynek Główny (Stare Miasto, Droga Królewska)	36,9%	52,6%	1
Wawel (Komnaty, Katedra, Dzwon Zygmunta, smok)	19,0%	42,6%	2
dzielnica Kazimierz (atmosfera)	12,3%	13,4%	3
Kazimierz religijny (synagogi, cmentarze)	10,1%	14,2%	4
Bazylika Mariacka (w tym ołtarz Wita Stwosza)	6,7%	13,5%	5
kultura i rozrywka (kino, teatr, wystawa, filharmonia, opera, klub, dyskoteka, koncert, impreza)	12,5%	4,9%	6
gastronomia (obiekty i potrawy)	11,0%	6,6%	7
Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach	11,4%	4,8%	8
pozostałe katolickie obiekty sakralne	5,3%	6,7%	9
pozostałe atrakcje	7,5%	5,3%	10
muzea (obrazy, obiekty z wyjątkiem Sukiennic, UJ)	4,7%	5,4%	11
Sukiennice (w tym galeria – muzeum, kramy)	3,7%	5,8%	12
centra rekreacji (aquapark, oceanarium, zoo i in.)	4,4%	1,6%	13
zakupy (centra handlowe, zakupy, pamiątki, ceny)	4,5%	1,5%	14
Barbakan (w tym Brama Floriańska, ul. Floriańska)	2,8%	2,0%	15
kopce (J. Piłsudskiego, T. Kościuszki, Kraka, Wandy)	2,0%	1,4%	16
tereny spacerowe (Błonia, Planty, wały wiślane i in.)	1,8%	1,2%	17
wieża mariacka (w tym hejnał)	1,3%	1,4%	18
UJ (budynki, muzeum, wydarzenia)	0,5%	1,0%	19
obrzeża (Tynec, Bielany, Bronowice, Mogiła, Nowa Huta i in.)	1,1%	0,7%	20

Źródło: Opracowanie własne

Pośród głównych atrakcji turystycznych Krakowa respondenci najczęściej wskazywali Rynek Główny wraz z Drogą Królewską, Wawel oraz Kazimierz. W stosunku do roku ubiegłego nastąpiła zmiana na trzeciej, czyli ostatniej tutaj wymienionej pozycji – spadło zainteresowanie Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach na rzecz dzielnicy Kazimierz. W rankingu Sanktuarium „wróciło” do podobnego poziomu co w roku 2003 (wtedy 9 pozycja). Wysoka pozycja Sanktuarium w ubiegłym roku była zapewne związana z reakcją na śmierć Ojca Świętego Jana Pawła II.

W przypadku Wawelu widoczna jest duża dysproporcja w zakresie odpowiedzi twierdzących pomiędzy gośćmi z kraju i zagranicy. Niski wskaźnik odwiedzin Wawelu wśród gości z Polski związany jest zapewne ze sygnalizowanymi przez nich przy różnych okazjach, zbyt wygórowanymi cenami za zwiedzanie poszczególnych obiektów na wzgórzu wawelskim. Bardzo duża zmiana w rankingu (na plus) w stosunku do ubiegłego roku nastąpiła w odniesieniu do Kazimierza religijnego – zdecydowanie wzrosło zainteresowanie obiektami sakralnymi tej dawnej dzielnicy żydowskiej.

Zdecydowanie częściej wymienianą przez gości krajowych atrakcją turystyczną w Krakowie w stosunku do respondentów zza granicy jest kultura i rozrywka.

¹³ Respondent mógł wskazać maksymalnie 3 miejsca.

Atrakcje poza Krakowem odwiedzane przez respondentów

Tabela 54. Atrakcje odwiedzane przez gości poza Krakowem w 2006 r. – rozkład procentowy i ranking¹⁴

ATRAKCJA	Kraj	Zagranica	Pozycja w rankingu
Wieliczka	9,4%	25,3%	1
Oświęcim (obóz koncentracyjny)	3,2%	15,3%	2
Zakopane – Tatry	3,6%	8,4%	3
Wadowice (dom Jana Pawła II)	3,3%	3,3%	4
Kalwaria Zebrzydowska (dróżki)	2,7%	2,0%	5
Ojców (Pieskowa Skała, Szlak Orlich Gniazd)	2,2%	1,5%	6
Częstochowa	1,0%	1,8%	7
Warszawa	0,4%	1,9%	8
Inne kategorie (miejsowości i inne nie wymienione)	2,2%	0,6%	9
Niepołomice	1,4%	0,9%	10
Spływ Dunajcem (Czorsztyn, Niedzica i in.)	0,5%	1,2%	11
Wrocław	0,2%	1,1%	12
Kryspinów	0,9%	0,4%	13
Krynica Zdrój	0,4%	0,5%	14
Bochnia	0,3%	0,2%	15
Słowacja	0,5%	0,1%	16
Nowy Wiśnicz	0,3%	0,0%	17
Gdańsk	0,1%	0,1%	18
spotkanie z sacrum (sanktuaria, kościoły, nabożeństwa i in.)	0,1%	0,1%	18
imprezy kulturalne (koncerty, festyny, występy zespołów i in.)	0,0%	0,1%	19
spa (pizalnie, parki zdrojowe, wody mineralne i in)	0,1%	0,0%	19
zamki	0,0%	0,1%	19
Zakopane – spotkanie z sacrum (sanktuaria, kościoły i in.)	0,1%	0,0%	19
Ciężkowice (Skamieniałe Miasto)	0,0%	0,0%	20
Nowy Sącz (skansen, muzeum Nikifora i in)	0,1%	0,0%	20
gastronomia (restauracje, karczmy, winoteki i in)	0,0%	0,0%	20
obiekty kultury (teatry, galerie, muzea, skanseny i in)	0,1%	0,0%	20
ośrodki rekreacji (baseny, sankostrada, korty tenisowe i in.)	0,0%	0,0%	20
przyroda (góry, klimat, krajobraz, lasy i in)	0,1%	0,0%	20
Zakopane – Krupówki	0,1%	0,0%	20
Zakopane – skocznie narciarskie	0,0%	0,0%	20

Źródło: Opracowanie własne

Odwiedzający Kraków, poza miastem, najczęściej, jak z resztą co roku, wymieniali: Wieliczkę (kopania soli), Oświęcim (obóz koncentracyjny Auschwitz – Birkenau) oraz Zakopane z Tatrami.

W bieżącym roku jak to już obserwowano w roku poprzednim jako atrakcje turystyczne poza Krakowem pojawiły się: Kalwaria Zebrzydowska, Wadowice, Częstochowa, co niewątpliwie jest związane z osobą Ojca Świętego Jana Pawła II.

Rozkład przestrzenny wymienianych atrakcji nie jest zaskoczeniem – są to stałe szlaki turystyczne, a same atrakcje często łączy się razem w ofertach proponowanych turystom.

¹⁴ Respondent mógł wskazać maksymalnie 3 miejsca.

Czego brakowało gościom podczas pobytu w Krakowie

Tabela 55. Braki wskazywane przez respondentów podczas pobytu w Krakowie w 2006 r. – rozkład procentowy i ranking

ASPEKT	Kraj	Zagranica	Pozycja w rankingu
niczego	40,2%	52,2%	1
czas	16,5%	7,8%	2
pozostałe (różne)	9,1%	8,3%	3
pieniądze	10,3%	1,6%	4
nie wiem	2,6%	5,4%	5
towarzystwo (rodzina, znajomi)	5,1%	3,7%	6
pogoda	3,7%	3,6%	7
komunikacja (drogi, nawierzchnia, dojazdy itp.)	4,0%	2,7%	8
obsługa i informacja turystyczna, w tym języki obce	0,4%	3,5%	9
cisza	1,9%	2,0%	10
mała architektura (kosze, ławki itp.)	1,7%	1,9%	11
samochód (wypożyczalnia, skuter itp.)	1,1%	1,9%	12
oferta kulturalna i rozrywkowa	1,9%	1,4%	13
toalety (czystość, nieodpłatność za korzystanie itp.)	1,8%	1,5%	13
bezpieczeństwo	0,5%	1,2%	14
czystość	0,8%	1,0%	14
wyposażenie techniczne (bankomaty, Internet)	1,1%	0,9%	14
gastronomia (rodzime potrawy, jakość potraw itp.)	0,5%	1,1%	15
centrum – dojazd, lokalizacja hotelu itp.	1,0%	0,4%	16
obiekty rekreacji	0,2%	0,5%	17
sklepy	0,7%	0,2%	17
życzliwość	0,1%	0,3%	18

Źródło: Opracowanie własne

Jako podstawowy mankament swoje pobytu w Krakowie, respondenci zdecydowanie najczęściej wskazywali, że niczego im nie brakowało. Na pozycje od 1 do 7 w rankingu w zasadzie zarządzający miastem nie mają żadnego wpływu. Kolejne dwa braki (komunikacja i obsługa ruchu turystycznego) w stosunku do roku ubiegłego nieznacznie obniżyły swoje wskaźniki.

Duże dysproporcje pomiędzy wskazaniem w odpowiedziach gości z kraju i zagranicy odnosiły się szczególnie do braku czasu i pieniędzy. Tutaj zdecydowanie niższe wskaźniki odnotowano wśród turystów zagranicznych. Kraków jest dla turystów miastem stosunkowo drogim.

Pozytywne aspekty pobytu w Krakowie

Tabela 56. Pozytywne aspekty pobytu w Krakowie w 2006 r. – rozkład procentowy i ranking

POZYTYWNE ASPEKTY	Kraj	Zagranica	Pozycja w rankingu
atmosfera miejsca (klimat miejsca)	19,7%	19,9%	1
mieszkańcy (gościnność, życzliwość, uprzejmość, otwartość)	9,2%	19,1%	2
architektura (zabytki, historia, obiekty kultury)	9,3%	17,6%	3
nic	17,8%	12,1%	4
gastronomia (potrawy i obiekty)	4,7%	5,1%	5
atrakcyjność turystyczna miasta (oferta ogólnie)	5,4%	4,4%	6

POZYTYWNE ASPEKTY	Kraj	Zagranica	Pozycja w rankingu
rozrywka i imprezy kulturalne	7,2%	3,3%	7
pogoda	3,7%	3,4%	8
ceny	0,6%	4,9%	9
spotkania towarzyskie (rodzina, znajomi i in)	2,4%	1,4%	10
informacja i obsługa turystyczna (oznakowanie)	1,1%	1,9%	11
inwestycje	1,9%	1,4%	12
baza hotelowa	1,6%	1,1%	13
sklepy (zakupy)	2,6%	0,5%	14
czystość	0,8%	1,1%	15
przyroda, tereny zielone	0,9%	1,0%	16
spotkanie z sacrum	0,9%	0,9%	17
bezpieczeństwo	0,7%	0,6%	18
dojazd	0,8%	0,5%	18
pozostałe	0,6%	0,5%	19
cisza	0,7%	0,4%	20

Źródło: Opracowanie własne

W bieżącym roku wśród pozytywnych aspektów pobytu w Krakowie można zaobserwować niepokojąco wysoki wskaźnik (wzrost o 10 pozycji rankingowych) odpowiedzi „nic” (dotyczy to zarówno odwiedzających krajowych jak i zagranicznych). Pozostałe aspekty wskazywane przez odwiedzających krajowych i zagranicznych w stosunku do lat poprzednich zmieniły się nieznacznie. Od kilku lat trzy pierwsze pozycje są takie same.

Określając powody szczególnego zadowolenia turyści koncentrują swoją uwagę na wrażeniach estetycznych i emocjonalnych, jakie wnoszą z całego pobytu w Krakowie. Poszczególne wydarzenia, obiekty czy usługi są postrzegane raczej jako dodatkowe wartości związane z pobytem w mieście, wpływając jedynie na ogólny poziom zadowolenia.

W 2006 r. po raz pierwszy pojawiły się następujące kategorie: uroda Polek, europejskość Krakowa (międzynarodowy charakter miasta) oraz pamięć o Janie Pawle II.

Negatywne aspekty pobytu w Krakowie wskazane przez respondentów

Tabela 57. Negatywne aspekty pobytu w Krakowie w 2006 r. – rozkład procentowy i ranking

ASPEKT	Kraj	Zagranica	Pozycja w rankingu
nic	28,8%	41,2%	1
komunikacja (dojazd, parkingi, remonty dróg, nawierzchnie i in.)	18,9%	14,9%	2
inne (różne)	11,9%	9,6%	3
brud	4,9%	5,8%	4
tłok, hałas, kolejki	6,1%	5,0%	5
korki na ulicach	7,0%	4,5%	6
ceny	11,7%	1,9%	7
margines społeczny (biedacy, żebracy, bezdomni, pijacy itd.)	3,5%	6,0%	8
arogancja (chamstwo, chuligaństwo, kradzieże, blockersi i in.)	4,9%	3,8%	9
pogoda	2,6%	2,7%	10
toalety publiczne	2,6%	2,7%	11
języki obce (nieznajomość, napisy obcojęzyczne i in)	0,4%	3,0%	12
informacja turystyczna (oznakowanie)	1,9%	2,1%	13
transport lokalny	1,7%	1,8%	14

ASPEKT	Kraj	Zagranica	Pozycja w rankingu
obsługa turystyczna (hotele, gastronomia, biura turystyczne)	1,4%	2,0%	15
czas	1,9%	0,8%	16
bezpieczeństwo	0,6%	0,7%	17
kultura (wydarzenia, instytucje, obiekty)	0,8%	0,6%	18
Internet (dostępność)	0,6%	0,5%	19
dworzec PKS/PKP, lotnisko	0,7%	0,2%	20

Źródło: Opracowanie własne

Zdecydowanie wyższe wskaźniki niż w roku ubiegłym dotyczyły braku negatywnych odczuć z pobytu w Krakowie. Wzrosło również niezadowolenie z komunikacji wewnątrz miasta. Jest to niewątpliwie związane z wyjątkowo dużą liczbą w 2006 r. remontów i przebudów ważnych węzłów komunikacyjnych miasta. Nieco spadła negatywna ocena obsługi ruchu turystycznego (o 6 pozycji w rankingu).

Uzyskanie opinii gości odwiedzających Kraków na temat negatywnych aspektów pobytu, stanowi bardzo ważną informację dla Władz Miasta czy osób/instytucji przygotowujących ofertę turystyczną Krakowa. Uzyskane wyniki, co potwierdza najwyższy procent odpowiedzi „nie”, wskazują na stosunkowo niski odbiór negatywnych wrażeń z pobytu w mieście.

Nadal bardzo negatywnie odbierane przez gości jest zachowanie niektórych osób, w tym szczególnie – nachalność żebraków, bezdomnych czy złodziejstwo i chuligaństwo.

W 2006 r. w doniesieniu do roku 2005 stosunkowo rzadko (poniżej 1% wskazań) wśród negatywnych aspektów pojawiało się: bezpieczeństwo, kultura (wydarzenia, instytucje, obiekty), dworzec PKS/PKP, lotnisko oraz bankomaty i karty kredytowe.

Potencjalne atrakcje znajdujące się w kręgu zainteresowań respondentów

Tabela 58. Potencjalne atrakcje znajdujące się w kręgu zainteresowań respondentów w 2006 r. – rozkład procentowy i ranking

ASPEKT	Kraj	Zagranica	Pozycja w rankingu
nie wiem	12,6%	20,1%	1
zwiedzanie (ogólnie, zabytki i in.)	9,0%	11,5%	2
rozrywka ogólnie (imprezy, koncerty i in.)	10,6%	8,4%	3
kultura (spektakle, instytucje – teatr, filharmonia, opera i in.)	10,9%	7,0%	4
pozostałe	8,4%	3,0%	5
centra rozrywki (kluby, puby, dyskoteki, kino i in.)	6,9%	3,4%	6
Wawel	7,1%	3,2%	7
Stare Miasto (Rynek Główny, Barbakan, Sukiennice, zabytkowe budynki UJ, Dom Długosza, Pałac Potockich i in. w obrębie plant)	4,6%	4,4%	8
gastronomia	4,2%	3,4%	9
muzea, galerie (ekspozycje)	4,9%	2,8%	10
te same	2,4%	3,4%	11
Wieliczka (kopalnia soli)	2,2%	2,7%	12
Kazimierz (cmentarze żydowskie, synagogi)	3,4%	1,9%	13
wypoczynek	2,7%	2,1%	14
wycieczki	0,9%	2,5%	15
Zakopane (Tatry)	1,3%	2,1%	16
kościóły (Bazylika Mariacka, Sanktuarium Bożego Miłosierdzia i in.)	1,6%	1,3%	17

ASPEKT	Kraj	Zagranica	Pozycja w rankingu
miejsca wypoczynku (zoo, ogród botaniczny, kopce i in.)	2,7%	0,7%	17
Oświęcim, Wadowice, Kalwaria Zebrzydowska	0,7%	1,6%	18
sport (baza, imprezy)	2,3%	0,6%	19
spotkanie z sacrum	1,6%	0,9%	20

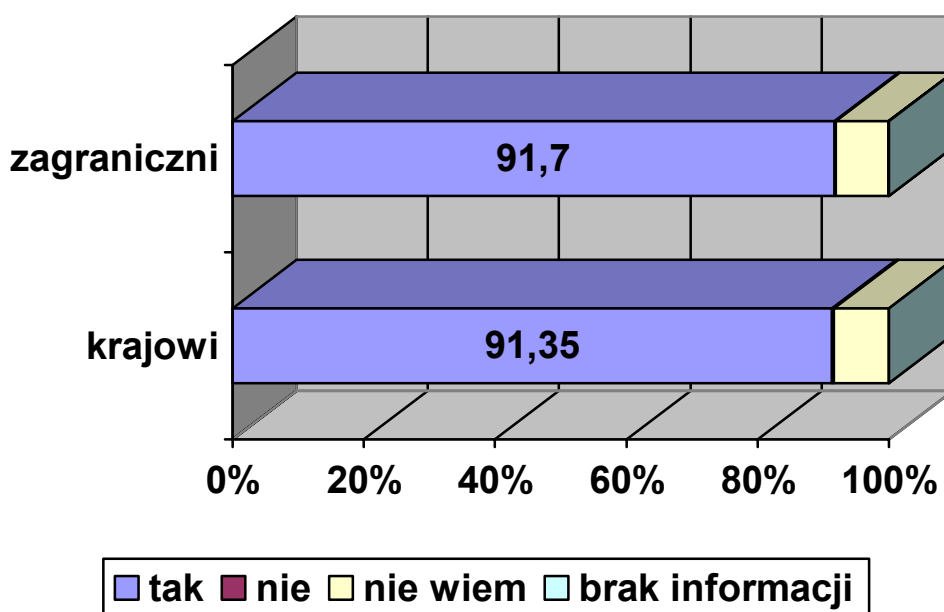
Źródło: Opracowanie własne

Najczęściej udzielona odpowiedź przez respondentów na pytanie 22 ankiety (dotyczące potencjalnej oferty), czyli „nie wiem” – potwierdza wcześniejsze rozważania o braku zróżnicowania i nowej oferty turystycznej przyjazdowej do Krakowa. Turyści będąc w Krakowie nie wiedzą co mogą jeszcze zobaczyć np. podczas następnego pobytu w mieście! Jest to bardzo niekorzystna sytuacja, gdyż turyści nie będą widzieć sensu ponownego przyjazdu do miasta.

Generalnie odwiedzający są zainteresowani ofertą rozrywkową, kulturalną, gastronomiczną, w tym ponownie chcieliby zwiedzić miasto i jego poszczególne główne zabytki. Po raz pierwszy w tym roku (aczkolwiek na dalszej pozycji) pojawiła się oferta związana z turystyką zdrowotną (w oparciu o uzdrowisko w Swoszowicach oraz usługi związane z odnową biologiczną).

Czy odwiedzający poleci Kraków swoim znajomym?

Rysunek 74. Deklaracja polecenia Krakowa znajomym wg badań ankietowych w 2006 r.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 59. Deklaracja polecenia Krakowa znajomym z podziałem na odwiedzających krajowych i międzynarodowych w 2006 r.

DEKLARACJA	krajowi %	zagraniczni %
tak	91,35	91,7
nie	0,28	0,19
nie wiem	8,37	8,02
brak informacji	0,0	0,09

Źródło: Opracowanie własne

Podobnie jak w roku ubiegłym ogólna ocena pobytu w Krakowie zarówno przez odwiedzających krajowych jak i zagranicznych jest bardzo wysoka. Bez ośmiu procent osób niezdecydowanych, wszyscy goście zagraniczni polecą Kraków swoim znajomym. Podobnie pozytywną odpowiedź udzielili w roku 2006 turyści krajowi – 91,35%. Jak widać różnice są nieznaczne.

Tak wysoka gotowość przekazywania pozytywnej informacji o mieście jest kluczem do sukcesu tak promocji jak i recepcji miasta i jest jednym z przyczynków do ugruntowywania opinii o jej niepowtarzalnej atmosferze.

Deklaracja ponownych odwiedzin Krakowa przez gości przebywających w mieście w 2006 r.

Tabela 60. Deklaracja ponownych odwiedzin Krakowa przez gości przebywających w mieście w 2006 r.

DEKLARACJA	kraj %	zagranica %
na pewno tak	71,2	54,7
raczej tak	27,1	35,4
raczej nie	0,6	8,3
na pewno nie	0,2	1,5
brak informacji	1,0	0,1
RAZEM	100,0	100,0

Źródło: Opracowanie własne

Ogólnie mówiąc są to bardzo dobre wyniki, zwłaszcza z punktu widzenia utrzymania stałych klientów, jednocześnie należy zaproponować ofertę dla turystów ponownie odwiedzających Kraków.

Tabela 61. zamiar ponownego przyjazdu do Krakowa ze strony odwiedzających zagranicznych, z uwzględnieniem podziału na osoby z polskimi korzeniami (badania z roku 2006).

DEKLARACJA PRZYJAZDU POLSKIE POCHODZENIE RODZINY	na pewno tak	raczej tak	raczej nie	na pewno nie	Brak odpowiedzi	Odpowiedź pominięta	OGÓLEM
tak	51%	41%	7%	1%	0%	0%	100%
nie	31%	58%	9%	2%	0%	0%	100%
Brak odpowiedzi	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Odpowiedź pominięta	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%

Źródło: Opracowanie własne

Podobnie jak w roku ubiegłym 51%, obcokrajowców polskiego pochodzenia zadeklarowało chęć ponownego przyjazdu do Krakowa. Raczej tak – odpowiedziało 41 % osób z polskimi korzeniami. Łącznie daje to wysoką wartość 92%, co wskazuje na korzystny wizerunek Krakowa w tej grupie respondentów. Niemniej jednak podobne wrażenie (pozytywne sprzężenie zwrotne) notujemy u obcokrajowców bez polskich „korzeni”. „Na pewno TAK” (deklaracja powrotu do Krakowa) w tej grupie respondentów osiągnęło wynik powyżej 30% udziałów, „raczej TAK” (reakcja mniej emocjonalna, ale wydaje się przez to bardziej wiarygodna), 58% co w sumie daje 89% obcokrajowców chcących przyjechać do Krakowa bez bagażu i kotwicy „sentymentów” narodowych.

Wnioski z badań w 2006 r

1. Niewątpliwie nowym zjawiskiem w Krakowie jest, na razie nieznaczny, sygnał ożywienia w mieście krajowego ruchu turystycznego. Indeks dynamiki w tym segmencie rynku turystycznego jest wyższy od wielkości tego wskaźnika z poprzednich dwóch lat.
2. Za wyjątkiem okresu zimowego (listopad-luty) - w pozostałych miesiącach wielkość zagranicznego ruchu turystycznego w m. Krakowie przekracza wielkość krajowego ruchu turystycznego. Największe różnice na korzyść turystów zagranicznych mają miejsce w miesiącach lipiec - wrzesień z kumulacją w sierpniu.
3. W miesiącach zimowych (XI-II) w ostatnich dwóch latach następuje stopniowe wyrównanie się krajowego i zagranicznego ruchu turystycznego.
4. Zjawisko sezonowości w Krakowie ma charakter trwały – w analizowanym okresie praktycznie nie ma żadnych tendencji ani do spadku ani do wzrostu sezonowości.
5. Analiza wskaźników udziałów wykazuje, że średnio biorąc w ostatnich 6 latach w m. Krakowie w drugich i trzecich kwartałach wyraźnie przeważał ruch turystów z zagranicy, natomiast w pierwszych i czwartych kwartałach do Krakowa więcej przyjeżdżało turystów krajowych.
6. Daje się zauważyć wysoką sezonowość polegającą na większym ruchu turystycznym w drugich i trzecich kwartałach każdego roku oraz odpowiednio niższym natężeniem ruchu w pierwszych i czwartych kwartałach.
7. Dla prawie 90% odwiedzających krajowych trafia bezpośrednio do Krakowa co oznacza, że miasto jest dla odwiedzających krajowych destynacją docelową.
8. Na podstawie badań można stwierdzić jednoznacznie, że dominująca grupa osób odwiedzających Kraków to przede wszystkim: mieszkańcy dużych miast, w wieku 32-73 lat, z wykształceniem wyższym lub średnim, aktywni zawodowo i o dobrej lub średniej sytuacji materialnej.
9. Wysoki wskaźnik przyjazdów odwiedzających zagranicznych dociera do Krakowa bezpośrednio z miejsca zamieszkania, co jest bardzo dobrym prognostykiem dla tego segmentu strumienia ruchu turystycznego.
10. Należy prześledzić w następnych badaniach skąd (z jakich krajów i miast tranzytowych) docierają do Krakowa mieszkańcy Niemiec i Wielkiej Brytanii.
11. Wyraźnie widać odwrotną tendencję w długości pobytów w Krakowie odwiedzających krajowych – pobyty krótkie i obcokrajowców – pobyty dłuższe.
12. Głównym deklarowanym celem przyjazdu do Krakowa, tak przez Polaków jak i obcokrajowców jest zwiedzanie zabytków i wypoczynek. Z analizy sposobów spędzania czasu w Krakowie wynika, że cele te w dużej mierze są realizowane
13. Wyraźnie rysuje się tendencja wzrostowa przylotów turystów zagranicznych do Krakowa.
14. Sposób spędzania czasu w Krakowie preferowany przez turystów w 2006 r. Jest typowy dla turystyki wielkich miast – poznawania poprzez przebywanie w mieście.
15. Wzrosło zainteresowanie ofertą krakowskich muzeów.
16. Oferta gastronomiczna i rozrywkowa stanowi istotny produkt turystyczny Krakowa.
17. Wzrosła liczba spotkań ze znajomymi w sposobie spędzania czasu.
18. Oferta krakowskich klubów, pubów i dyskotek trafia na dobry odbiór turystów z Wielkiej Brytanii.
19. Analizując zmiany pojawiające się w ocenie dokonywanej przez turystów oferowanych usług w Krakowie można przyjąć, że wypracowana pozycja miasta na rynku turystycznym, wzrost cen, wzrost długości pobytu wpływa na bardziej obiektywną i surową ocenę.

20. Pomimo utrzymującej się wysokiej oceny oferty Krakowa, należy pamiętać o podnoszeniu zakresu i jakości świadczonych usług w celu utrzymania pozycji miasta na międzynarodowym i krajowym rynku turystycznym.
21. Pomimo realnego wzrostu cen w opinii turystów zagranicznych i krajowych ich poziom jest odpowiedni do standardu świadczonych usług.
22. Opinia dotycząca poziomu cen w stosunku do świadczonych usług może wynikać z lepszego rozpoznania oferty przeprowadzonego przed przyjazdem do Krakowa.
23. Wykorzystanie oferty usług przewodnickich i pilotażowych pozostaje na stałym poziomie.
24. Turyści zagraniczni, bez względu na to z kim odbywają podróż w 2006 roku w podobnym procencie korzystali z usług przewodników lub pilotów.
25. Odwiedzający krajowi i zagraniczni łączą pobyt w Krakowie ze znanymi atrakcjami turystycznymi w województwie małopolskim oraz w Polsce.
26. Od kilku lat czołówka miejsc wskazywanych przez respondentów, które odwiedzili lub zamierzają odwiedzić jest bardzo podobna i odnotowuje się nieznaczne przesunięcia w rankingu (Wieliczka, Oświęcim, Zakopane, Wadowice).
27. Należy wzmocnić pozycję Krakowa na trasach turystycznych gości zagranicznych po Europie Środkowej (Praga, Wiedeń, Budapeszt).
28. Rozkład atrakcji w Krakowie wskazanych w bieżącym roku przez respondentów jest podobny do roku ubiegłego.
29. Czołówkę zapadających w pamięci gości atrakcji turystycznych, stanowią obiekty sakralne, kultura, rozrywka i gastronomia.
30. Wzrasta zainteresowanie Kazimierzem.
31. Większe zainteresowanie obiektami muzealnymi Krakowa odnosi się do odwiedzających zagranicznych. Niepokojący jest spadek zainteresowania Wawelem ze strony Polaków.
32. Odwiedzający krajowi i zagraniczni korzystają ze stosunkowo niewielkiej oferty turystycznej, zwłaszcza różne miejscowości województwa małopolskiego.
33. Zdecydowanie dominują znane, sztandarowe szlaki turystyczne.
34. Od kilku lat jedynie nieznacznie zmieniają się wskazania dotyczące zaobserwowanych przez turystów braków podczas pobytu w mieście.
35. Główne braki w ofercie i podczas pobytu w Krakowie nie są zależne od samych władarzy miasta. Są one związane z aspektami społecznymi, środowiskiem przyrodniczym lub sytuacją ekonomiczną (zwłaszcza Polaków).
36. Należy zwrócić uwagę na ofertę dodatkową (produkt turystyczny poszerzony) – szczególnie na ofertę kulturalną, rozrywkową i rekreacyjną.
37. Zdecydowanie zauważalny jest brak różnicowania w ofercie turystycznej przyjazdowej do Krakowa. Turyści zaczynają nie mieć co robić w Krakowie (nie są w porę wprowadzane na rynek nowe produkty turystyczne). Zaczynają obojętnie podchodzić do oferty i swojego pobytu w Krakowie.
38. Należy wzmocnić w kampaniach promocyjnych przekaz o europejskim charakterze Krakowa (w tym w odniesieniu do kultury i dziedzictwa Europy Środkowej).
39. Ogólny obraz Krakowa jako miejsca recepcji turystycznej jest stosunkowo dobry.
40. Turyści bardzo źle odbierają przebudowy w systemie komunikacyjnym miasta. Kraków jest zatłoczony – pożądane są wszelkie inwestycje udrażniające system komunikacji wewnętrznej.
41. Kraków jest postrzegany jako miejsce bezpieczne. Należy jednakże niwelować nachalność marginesu społecznego m.in. Poprzez zapewnienie ochrony obiektów turystycznych (w tym gastronomicznych!).

42. Odpowiedzi udzielone przez respondentów na powyższe pytanie są bardzo istotne dla instytucji promujących miasto z punktu widzenia przygotowania oferty turystycznej w przyszłości. Niestety rozkład odpowiedzi uzyskanych w toku badań w bieżącym roku wskazuje na brak nowych produktów turystycznych w ofercie miasta, co przy braku reakcji ze strony lokalnej branży turystycznej w niedługim czasie może spowodować spadek liczby turystów w mieście.
43. Zauważalna jest szczególnie słaba znajomość szerszej oferty turystycznej Krakowa (niestandardowej) wśród odwiedzających zagranicznych.
44. W budowie nowych produktów turystycznych należy zwrócić uwagę szczególnie na ofertę kulturalną (nowe trendy np. wykorzystanie obiektów przemysłowych) oraz rozrywkową (duże koncerty znanych międzynarodowych gwiazd).
45. Odwiedzający zagraniczni zarówno Ci z polskimi korzeniami, jak i Ci nie związani bezpośrednio z Polską, zadeklarowali (ok. 90%) chęć ponownego przyjazdu do miasta.
46. Podobnie jak w latach poprzednich ogólna ocena pobytu w Krakowie jest bardzo wysoka.